Peniarth 44

t. 1
1. [.]neas escwydwyn gwedy emlad tro a dystryw e kaer ac
2. [....]ny6s y 6ap y | gyt ac ef a ffoes ac ar loghe6 a doethan
3. eg gwlat er eydal. Ac ena y kymyrth latynys 6reny \1\
4. ef en anryded6s. Ac ena e kyghor6ynnys t6rn brenyn
5. r6tyl 6rtha6 ac ed emladys ac ef Ac en er emlad hynny
6. e gor6u eneas. ac e llada6d tyrn ac e | gorescynnys er eydal ac e kymyrth
7. la6ynya merch latynys en gwreyc yda6. Ac ena gwedy mar6 eneas
8. e ka6as ascany6s e 6renhynyaeth. ac ed adeyl6s e dynas gwyn ar
9. er a6on a elwyr tyberys. a map a anet yda6 ac e dotet \2\ syl6y6s arna6
10. ar map h6nny gwedy henny a emrodes en lledrat y odyneb
11. ac a kydy6s a | nyth y la6ynya ae beychyogy. Ac ena gwedy gwybot o
12. ascany6s y | tat ef henny. ef a | erchys oy dewynyon gwybot pwy oed
13. tat e beychyogy. Ac gwedy kaffael or dewynyon gwybot ho[.....]
14. o henny. wynt a dywedassan yr brenyn y bot en 6eychya6c ar 6ap
15. ladey y 6am ae tat. Ac y | gyt a henny a grwydrey lawer o dyroed
16. ac or dywed a daw ar orwuchel anryded. Ac ny thwyllys e6 dewyn/
17. dabaeth wynt. kanys pan dywu y thym oe 6am y eghy escorws
18. ar was ac ena e | b6 6arw y 6am. Ac ena e roded e map ar 6aeth ac
19. dodet br6tys arna6. Ac gwedy bot e | map en pymtheg mlwyd
20. dywyrna6t ed aeth y | gyt ae tat y | hely. ac 6al ed oed e gweyssyon
21. en gyrr6 er hydot en e6 herbyn annel6 b6a a gwnaeth br6t6s
22. a byr6 6n or hydot ac ar ergyt h6nn6 e | gwant y tat a da[....]ws
23. ac y llada6d. Ac gwedy mar6 y tat esef a gwnaeth y kenedyl y dyhol \3\
24. or eydal o acha6s gwne6thyr pecha6t kymeynt a llad y tat ac
25. 6rth henny e | gyrr6t ef y allt6ded ac ena e kerd6s ente6 racda6 eny
26. doeth hyt eg gwlat groec. ac ena e ka6as kenedyl o lyn helen6s
27. 6ap pryaf a dan arglwydyaeth pandras6s brenyn groec eg key/
28. thywet. Pyrr 6ab achel a d6gassey er helen6s h6nn6 a llawer
29. y | gyt ac ef eg karchar kantha6 gwedy distryw tro en dyal y tat.
30. Ac ena gwedy adnebot o br6t6s y kenedyl gohyrya6 y gyt ac
31. wynt a | or6c. Ac en e lle kymeynt o clot a myl6ryaeth a molyant//

t. 2
1. e dechrewys kynyd6 en e6 plyth en kymeynt ac ed oed karedyc [....] bren-/
2. hyned ar tewyssogyon a holl ye6!egtyt e | gwlat en | y [....]a6s
3. oed henny. kynned6e6 da oed arna6. emplyth e | gwyrd[....]
4. ente6. y | gyt ar emladwyr emladgar. A | pha beth bynna[....]
5. nac a kaffey nac o e6r nac o aryant nac o da arall en e | byt [....]byl
6. a | rodey oy kyt!6archogyon. Ac | ena gwedy mynet y clot tros er holl gwla-/
7. doed emkyn6lla6 a | gwnaethant atta6 holl kenedyl tro or a | oed eg key-/
8. thywet gwyr groec onad6nt ae wedya6 ef hyt pan 6ey tewyssa6c ar-/
9. nad6nt ac e6 rydha6 o keythywet gwyr groec. ac wynt a kedernhe-/
10. ynt e | galley henny en ha6d. kan e6 hamlet y | gyt ac ef. ed oedynt seyth
11. myl o wyr emlad hep e gwraged ar meybyo \4\ bycheyn. Ac y gyt a henny
12. he6yt ed oed gwas ye6anc gore6 en e | byt o groec en porth 6d6nt wy ac
13. en e6 kanma6l. Ac esef oed y 6am a hanoe \5\ o | tro. Ac esef ente6 eh6n
14. [.....]ac6s. a | mwyhaf en e | byt ed emdyryedey end6nt. hyt pan 6ey trwy
15. e6 nerth wynte6 ac e6 porth e | galley ente6 ry6el6 a | gwyr groec. En
16. ry6el6 ac ef ed oed y 6ra6t am try kastell a kymynnassey y tat yda6
17. pan wu 6ar6. ac ed oed y 6ra6t en keyssya6 e6 dwyn y arna6 6rth
18. y 6ot ef en 6ap o karatwreyc. ae 6ra6t y 6am ae tat a hanoed o groec.
19. Ac 6rth henny ed oed brenyn groec a | gwyr groec en kanmawl h6nn6.
20. Ac ena pan gweles br6t6s ll6ossogrwyd e gwyr a chestyll assarac6s

21. en agoret yda6 6rth y ewyllys 6uydydha6 \6\ a | gwnaeth y e6 kyghor.
22. Ac ena gwedy y ardyrcha6ael ef en tewyssa6c gal6 a | gwnaeth oll \7\
23. gwyr tro kymeynt ac a | oed eg keythywet gwyr groec onad6nt
24. a | chadarnha6 kestyll assarac6s a gwnaethant ac ente6 ef ac assarac{6s}
25. ar holl kynn6lleyt6a o wyr a gwraged y gyt ac wynt. a | mynet yr
26. koedyd ac yr mynyded. ac odyna an6on llythyr ar pandras6s brenyn
27. groec ar amadra6d h6nn enda6. Br6tt6s tewyssa6c gwedyl-/
28. lyon tro en an6on anne<r>ch y pandr6s brenyn groec. kanys nyt
29. oed teyl6ng y egl6r kenedyl dardan e6 traeth6 yth ky6oeth ty
30. en amgen noc e deyssy6ey teylygta6t e6 bonhed; 6rth henny e | mae
31. en mynet yr koedyd ac en dewyssa6 emborth megys any6eylyt ar
32. e | llyssye6 ac a \8\ wuyt bwyst6ylet ac ar kyc kan kynhal ac amdyffyn//

t. 3
1. e6 redyt no dyodef a 6o hwy keythywet arnad6nt ac arfer6 o holl
2. edyllter a dygrywuc<h> de holl teyrnas tythe6 kan presswylya6 eg keythy-/
3. wet a 6o hwy. Ac os kodyant henny gan orwuchelder de 6edyant
4. ty. ny deley dody henny en e6 herbyn wy namyn rody made6ant 6d6nt
5. a | thr6gared. kanys anyan ew y pob kaeth mynn6 emchwel6
6. ar y hen teylygta6t. 6rth henny ed ym | ny en erchy yty oth tr6gared
7. en ell6ng o keythywet ar koedyd dyffeyth a kyrchassam kanhyad6
8. ynny kan redyt ky6anhed6 a | phresswylya6 er rey henny. Ac ony mynny
9. henny en ell6ng kan de karyat ath kanhyat y gwladoe \9\ ereyll en
10. e | lle e gallom kaffael presswylya6 enda6.
11. Ac ena gwedy gwedy gwelet o pandras6s synhwyr ac estyr e llythyr
12. ry6ed6 en wuy no meynt a gwnaeth bot o glewder kymeynt
13. a henny en e gwyr a 6uassey a | dan y keythywet ef e | ssa6l wlwynyded
14. e | b6essynt en kaeth megys e | lle6essynt an6on er ryw kennad6ry
15. hon atta6 ef. Ac en e | lle kymryt kyghor a gwaeth \10\ ae wyrda y | gyt ac
16. ef. ac esef a ka6ssant en e6 kyghor kynn6lla6 ll6 ma6r a mynet en e6
17. hol. yr dyffeyth e | tebygynt e6 bot enda6. a | thra edoed en mynet hep
18. la6 e | kastell a | elwyt spartanus y kyrch6 a | or6 \11\ br6t6s a thry myl
19. o wyr kantha6 en dyreb6d ac ente6 hep tebyg6 dym o henny. Ac
20. y | gyt ac e | kygle6 ente6 henny en e | lle mynet yr castell a | or6c. ac
21. e6 kyrch6 6d6nt en dyaryf a | gwnaeth br6t6s ae kyt!emdeythyon
22. hep ryol a | gwne6th6r dysse6yt aer6a onad6nt. Ac en e | lle ffo en ke-/
23. wylyd6s em pob ky6eyr. ac e6 brenyn en e6 blaen a chyrch6 er
24. a6on a | elwyt ascalon a gwnaethant. ac en keyssya6 bryssya6 trosty
25. ran onad6nt a | 6odes en e | tone6. ran arall a perygl6s ar e | glan. a
26. br6t6s hagen en e6 hemlyt ac en kymell e | neyll dryll y e6 body
27. ac en llad er ran arall ar e | tyr ac en kymell er ran arall y ffo.
28. ac e6elly h6nt ac ema. en gwne6th6r de6!deplyc aghe6 6d6nt.
29. Ac ena gwedy gwelet o antygon6s bra6t pandras6s dol6rya6
30. a | gwnaeth en wuy meynt. a gal6 y kytemdeythyon en 6n 6edyn
31. ac en wychyr kyrch6 gwyr tro a | bot en gwell kantha6 y | lad
32. en clot6a6r kan kymh6 noe dyang en agclot6a6r kan ffo. Annoc//

t. 4
1. y kytemdeythyon a | gwnaey y emlad en 6ra6l. a | b6r6 eh6nan ergydye6
2. aghe6a6l. oe holl angerd. ac echedyc eyssyoes a | dygrynnoes yda6 henny.
3. ne6 ente6 ny dygrynnoes dym. Ac esef acha6s oed gwyr br6t6s oed
4. en kyweyr ar6a6c ac wynte6 en anphara6t hep kaffael ar6ot
5. y wysca6 e6 har6e6. Ac ny gorffowyss6s br6t6s ae wyr eny ka6-/
6. sant e 6ud6golyaeth a daly antygon6s bra6t pandras6s brenyn groec.
7. Ac ena gwedy kaffael o br6t6s e wud6golyaeth kadarnha6
8. castell assarac6s a | or6c o chwechant marcha6c. a mynet a

9. gwnaeth ente6 yr koet ae lw kanthaw en e | lle ed oed y anhede6
10. en | y arhos. Ac en e | nos honno pandras6s megys ed oed en o6al6s
11. am y re ffo eh6nan a daly y 6ra6t. gal6 eyssyoes a chyn6lla6 atta6
12. a | gwnaeth er hyn a | dyaghassey oe | lw en gwascaredyc. a | phan
13. doeth e | dyd trannoeth kychwyn a | or6c am pen castell assarac6s
14. kanys eno e tebygasse mynet br6t6s ac antygon6s y 6ra6t en-/
15. te6 ar karcharoryon ereyll y | gyt ac ef. Ac gwedy y dy6ot eg kylch
16. e | ty rann6 y lw a | gwnaeth en | y kylch. a | gorchymyn 6d6nt bot
17. rey en gwarchae e pyrth hyt na chaffey nep mynet nac em
18. mewn nac allan. ereyll y trossy e | d6uyr y 6rth e 6astell ac oy
19. attal racd6nt. ereyll a | phob amryw peyryann6 \12\ emlad ar ty
20. ac y keyssya6 y wur6 yr llawr. A | phawb onad6nt en herwyd y
21. ethrelyth oe holl lawur 6uydha6 y arch e | brenyn a | gwnaethant
22. ac 6al e galley pa6b cre6lonhaf emlad ar castell. A | phan edoed e
23. nos en dy6ot ethol a | or6gant e gwyr glewhaf a tebygynt a
24. de6raf y emlad ar castell ac oe kad6 hyt tra kyscey er rey blyn
25. ac e6 gwylya6 rac o6yn kyrch y gan br6t{6s} ae kytemdeythyon.
26. Ac 6rth henny hagen ed oed e | gwyr or castell en gwrthwy/
27. neb6 6d6nt 6ynte6 ac en emlad ac e6 peyryanha6. gwey/
28. thye6 en tafl6 a | pheyryanhe6. gweythye ereyll en e6 ssaythy.
29. gweythye6 ereyll b6r6 tan gwyllt arnad6nt ac en e6 kymell
30. y 6rth e | m6roed o | pob amrya6al kel6ydyt. ac en emdyffryt
31. eh6neyn e6elly. Ac ena gwedy gossot peyryant 6rth e ty oy
32. clad6 y | adanaw. esef a gwnaethant wynte6 b6r6 tan gwyllt//

t. 5
1. a | d6uyr br6t amdanad6nt e6 kymell y 6ryth e ty. Ac ena gwedy
2. blyna6 o pe6ydya6l \13\ la6ur a dyh6ned nos a newyn ac eyssye6 bwyt
3. an6on kennat a gwnaethant ar br6t6s y erchy porth yda6 rac
4. o6yn gor6ot arnad6nt rody e | ty or na ellynt y kynnal. A | phan dat-/
5. kanwyt henny y br6t6s go6al6 en 6a6r a | gwnaeth kany wydat
6. pa | del6 e | galley dy6ot y nerth 6d6nt kanyt oed ar | y helw e | ssa6l 6ar-/
7. chogyon honno megys e | galley rody kat ar 6aes 6d6nt. Sef a | gwna-/
8. eth ar6aeth6 dwyn kyrch nos am e6 pen ac en kyntaf keyssya6
9. e | gwylwyr ac e6elly e6 llad wynte6 trwy e6 kysc6. A | chanyt oed
10. fford e galley ef gwne6th6r henny hep kygho \14\ a | chanh6rthwy 6n
11. o wyr groec. sef a | gwnaeth galw atta6 anaclet6s kytemdeyth
12. antygon6s a | dyspeylya6 y cledyf en noeth a | or6c a | dywedwyt
13. 6rtha6 6al hyn. Tydy etholedyc gwas ye6anc llyma de aghe6
14. a | ther6yn de wuched ty ac antygon6s en dy6ot. ony mynny ty
15. en ffydla6n gwne6th6r kymeynt ac a archaf | y yty y | gwne6th6r
16. Heno e | mynnaf | y dwyn kyrch am pen ll6este6 a phebyllye6
17. gwyr groec. ac o6yn ew kenhyf kaffael oc ew gwyr wyntwy
18. e brat a llesteyrya6 6e | darpar ynhe6 o henny. Ac 6rth henny e
19. mynnaf ynhe<6> e6 twylla6 w \15\ tr6!ot ty eny kaffwyf | ynhe6 fford
20. en rwyd y | 6ynet am pen e | llw. Ac 6rth henny en er eyl gwyl6a
21. or nos essaf6n dos ty hyt ar gwersylle6 ar gwylwyr a dywet
22. 6rth6nt dwyn antygon6s o!hona6t ty om karchar y. ae
23. ada6 ohona6t ef em mewn glyn koeda6c er rwng dreyn a
24. myery a | deryss6ch. ac na all6t rac e er heyrn ar ge6ynne6 a | oed
25. arna6 y | dwyn a | 6ey pellach. ac erchy 6d6nt dy6ot y | gyt a | thy oe
26. kyrch6. Ac gwedy e | deloent d6c wynt hyt attaf | y eny kaffwyf
27. ynhe6 my am marchogyon e6 daly a gwne6th6r en ewyllys onad6nt.
28. Ac ena pan gweles anaclet6s e cledyf noeth a geyrye6 br6t{6s}
29. en dangos y | ange6 yda6 o6ynha6 en 6a6r rac y aghe6 a
30. gwnaeth ac en e | ll<e> rody llw ac | ar6oll ae | tygh6 yda6 gwne6-/

31. th6r pob peth or a archaey a | dan am6ot gad6 e6
32. heneyt yda6 ef ac y antygon6s. Ac ena gwedy//

t. 6
1. kadarnha6 er am6ot h6nny er rygth6nt kychwyn a | gwnaeth
2. anaclet6s parth ac ar e | llw. A | phan doeth parth ar ll6este6 y | kyl-/
3. chen6 a | gwnaethan e | gwylwyr o | pob lle eg kylch e | llw ac amo6yn
4. ac ef pa peth a keyssyey. ac ae y geyssya6 gwne6th6r e6 brat wy
5. e | dothoed ef. Ac ena e | dywa6t ente6. nac ef ep ef. namyn antygon6s
6. a d6g6m | y o karchar br6t6s en lledrat ac a edeweys en emg6dya6
7. em plyth deressy ef en e | glyn yssot. ac en ky6lym do6ch y | gyt a
8. my oe kyrch6 kany eyll ef rac trymhet e karchar ar heyrn essyd
9. arna6 kerdet 6n kam or lle. Ac ena 6al ed oedynt en pedr6ssa6 ae
10. gwyr ae ge6 a dywedey ef a | doeth 6n ae hatwaenat en hespys
11. a | menegy oe kytemdeythyon pwy oed. Ac ena en e | lle gal6 e | gwyl-/
12. wyr oll a | gwnaethant a | dy6ot y gyt ac er hyt e | lle e | dywedey bot
13. antygon6s en llech6. Ac gwedy e6 dy6ot hyt ena en dyssy6yt
14. r6thra6 a | or6c br6t6s ae tor6oed ar6a6c ac e6 daly ac e6 llad en
15. llwyr hep dyanc nep onad6nt. Ac gwedy e6 llad kyrch<6> am pen e
16. brenyn ae lw ac emrann6 a | or6c ente6 ae ny6er ac erchy y pa6b
17. onad6nt en dysta6 damkylch6n6 e | ll6 hep dywedwyt 6n | geyr
18. o | nep na llad 6n dyn o | nep eny delhey ef ae 6edyn am pen pebyll
19. e | brenyn. ac ena kan6 y corn en arwyd.
20. Ac ena gwedy dar6ot yday ef e6 dysc6. wynt a | doethant pa6b
21. onad6nt en dystaw tawel em plyth e | ll6este6 ar pebyllye6
22. Ac gwedy dy6ot br6t6s a | se6yll ar dr6s pebyll e | brenyn ef a ro-/
23. des er arwyd oed er rygtha<6> | ae wyr. Ac ena dechre6 e6 llad oc e6
24. h6n ac en noethyon hep ohyr. hep ryol. hep 6rdas. ac 6rth kwyn-/
25. 6an er rey lladedyc e deffroant er rey ereyll hep wybot pa le kyn-/
26. taf e | ffoynt. Er hyn a | dyaghey en llet6yw rac meynt 6ydey y 6rys
27. ae chwant y ffo brywa6 ac essyga6 a | gwnaey ar kerryc a | dyryss6ch
28. ac e6elly e | ter6ynney y dyryeyt 6uched ae eneyt y | gyt ae gwaet
29. Ac abreyd 6ydey o | dyaghey 6n en yach onad6nt hep ky6ar6ot
30. ryw anthyghet6en a dyreydy ac ef. Ac ena gwedy gwy-/
31. bot o wyr e | kastell ky6ranc e6 gwyr eh6n. de6dy-/
32. plyg6 aer6a a | gwnaethant wynte6. Ac ena//

t. 7
1. gwedy mynet br6t6s y pebyll e | brenyn y me6n daly e | brenyn ae
2. rwyma6 a | gwnaeth. Medylya6 a | or6c bot en wuy a kaffey o da yr y
3. eneyt kantha6 ae ad6 en 6yw noc oe lad. E ny6er hagen oed y | gyt
4. ac ef ny orffowyssws oc e6 llad hyt tra wu 6n byw onadynt. Ac gwedy
5. dar6ot 6d6nt tre6lya6 e | nos en e | wed honno. pan doeth gwa6r dyd
6. trannoeth kanhyad6 a | gwnaeth br6tt6s oe kytemdeythyon rann6
7. espeyl er rey lladedygyon 6rth e6 mynn6 ac e6 hewyllys. ac yr castell
8. ed aeth ente6 ar brenyn kantha6 hyt tra 6edynt en rann6 er espeylye6.
9. Ac ena gwedy dar6ot e6 rann6 kadarnha6 eylweyth e castell a | or6c
10. ac erchy clad6 er rey lladedyc. ac gwedy henny y | gyt a llawen wu-/
11. golyaeth \16\ ed aeth ente6 oy pebyllye6. Ac ena gal6 atta6 a or6c er
12. arderchawc tewyssa6c h6nn6 bryt6s hynafgwyr y lw ac go6yn
13. 6d6nt pa peth a kyghorynt y erchy y pandras6s kanys en e6
14. medyant wy ed edoed ef a | pha peth bynnac a erchyt yda6 ef ae rodey
15. yr y ell6ng en ryd ac en yach. Ac ena gwedy dywedwyt llawer
16. onad6nt. rey a kyghorey kymryt y kantha6 ran oe ky6oeth a thry-/
17. ga6 y presswylya6 endy. Ereyll a kyghorey kymryt a | nottynt o da
18. y kantha6 ac e6 hellyng en ryd y | emdeyth. Ac ena gwedy amrysson

19. en hyr onad6nt e6elly. ky6ody a | or6c 6n onad6nt y 6eny. membyr
20. oed y hen6 ac erchy gostec a dywedwyt hyn a | gwnaeth. Arglwydy
21. 6rodyr ep ef pa hyt e pedr6ss6ch chwy 6al hyn. am e | peth a teby-/
22. gaf | y y 6ot en grynnohaf y ech yechyt chwy. 6n peth essyd ya6n
23. ywch y erchy ae 6ynn6 y kantha6. sef ew henny kanhyat y 6y-/
24. net y emdeyth o | mynn6ch kaffael hed6ch ac y6ch ac y ech meyby-/
25. on gwedy chwy en trakywyda6l. Os ell6ng pandras6s a gwne-/
26. 6ch a chymryt o groec ran \17\ y presswylya6 endy em plyth gwyr
27. groec ny cheffwch 6yth gwastat hed6ch. hyt tra 6o dyn en 6yw
28. a | brodyr a | neyeynt ac wyryon wynt a goffaant hyt 6rawt
29. er aer6a a gwnaethpwyt doe ar e6 ryeny. ac a keyssyant y dyal
30. a | thrakywyda6l kas a dalyant arna6ch ac er ech llyn gwedy
31. chwy. ac a | keyssyant tal6 er aer6a hon ywch. Ac 6rth henny
32. e kyghoraf | y ywchwy kymryt y | kantha6 e | 6erch hynaf yda6//

t. 8
1. ygnogen en gwreyc y en arglwyd ny ac y | gyt a hy e6r ac | aryant. a
2. llonghe6. a gwenyth a gwyn. a | phob peth or a | 6o reyt yn ar6er6 o/
3. hona6. ac y | gyt a | henny kanhyat y 6ynet y gwladoed ereyll y keyssy-/
4. a6 lle y presswylya6 enda6 ac y kynhal en redyt. hep keythywet.
5. Ac ena gwedy dar6ot yda6 ef dywedwyt y amadra6d dy6na6 a
6. gwnaeth pa6b yda6 or holl kynn6lleyt6a. ac annoc dwyn pan-/
7. dras6s en e6 per6ed ac | ony gweneley ef henny. erchy yda6 darest6ng
8. y aghe6. Ny b6 6n gohyr ef a | d6cpwyt en e6 per6ed a gossot eysted6a
9. adana6 en wuch no nep onad6nt. a | mynegy yda6 e | lledyt ony gwne-/
10. ley pob peth en 6uyd or a | erchyt yda6. c\18\ ena g6rthep a | or6c en-/
11. te6 6d6nt. kanys e | kyrthra6lyon dwywe6 am | rodassant my ac
12. antygon6s en ech dwyla6 chwy reyt ew yny 6uydha6 ywchwy
13. rac kolly 6e mwuched er hon a allaf y phrynn6 y kenn6ch y ac oc
14. ech bra6t chwythe6 a kollaf onys prynaf. Ac nyt ry6ed ket pryn-/
15. nwyf a chet 6uydhawyf kanys dydan ew kenhyf rody 6e karedyc
16. 6erch yr gwas ye6anc essyd kymeynt y clot a | h6n. ac a gwn y
17. han6ot o lyn pryaf ac anchyses ae clot ae dewred ae da6n en | y
18. 6ynegy ac en | y danos \19\ y | nynhe6. Pwy amgen noc e6o a alley hedyw
19. rydha6 allt6dyon tro gwedy e | bydynt eg keythywet e | ssa6l wlwy-/
20. nyded ac adan e | sa6l tewyssogyon e | b6ant en gwassanaeth6
21. 6d6nt en kaeth a hedyw e6 goll6ng en ryd o kadwyne6 key-/
22. thywet. Pwy he6yt a alley y | gyt a | ny6er mor 6ychan ac wyntwy
23. g6rthwyneb6 y 6renyn groec a llw ar6a6c kymeynt ar eyda6
24. ac e6 kymhell ar wrwydyr a chat ar 6aes. ac gwedy brwydyr
25. daly brenyn groec ae rwyma6. 6rth henny weythyon my a | rodaf
26. 6e merch yr 6eynt gwas ye6anc h6nn6. my a | rodaf e6r. ac ary-/
27. ant. a | gwenyth. a | gwyn. ac oleo. a llonghe6. a | pha peth bynnac
28. a | dywettoch y 6ot en reyt. y | gyt ac ygnogen 6e merch. Ac o myn-/
29. n6ch trossy y ar e med6l h6nn6 a | phresswylya6 y | gyt a | myfy ettwa
30. my a rodaf ywch traean 6e | teyrnas y. ac ony | mynn6ch my a
31. kywyraf kymeynt ac a | edeweys ywch. Ac eny 6o he6rydach
32. kenh6ch. myfy 6uh6n a trygaf en lle gwystyl y | gyt a chwy ony//

t.9
1. del pob peth o henny oll. Ac ena gwedy gwne6th6r tagnhe6ed er rygth6nt
2. ell6ng a gwnaethpwyt kennade6 y pob traeth a | phorthloed tros wynep
3. groec y kyn6lla6 holl llonghe6 or a keffyt ac e6 dwyn oll hyt en 6n porth-/
4. loed. Ac esef a kyn6ll6t onad6nt pedeyr llong ar r6geynt a thry chant
5. ac e6 llenwy a | or6cpwyt or | gwenyth ar gwyn a | phob amryw kene-/
6. dyl ffrwythe6. ac gwedy dar6ot k6pla6 pob peth o henny ell6ng

7. e | brenyn en ryd oe karchar a | gwnaethant a chenedyl tro a | aeth en ryd
8. Ac ena gwedy e6 mynet en e6 lloghe6 ed oed || oe | cheythywet.
9. ygnogen en se6yll en e k6rr ol yr llong er r6ng dwyla6
10. a | thr6y ygyon ell6ng y dagre6 ac wyla6 adan kwyna6 ada6 y ryeny
11. ae gwlat. a hep tynn6 y llygeyt y ar e traeth eny lythr6s e | traeth
12. y | gan y llygeyt hy. Br6t6s hagen oed en keyssya6 y dygryfha6 hy
13. gweythye6 kan dywedwyt en glaear 6rthy. gweythye6 ereyll em-/
14. kar6 a hy a | dody y | dwyla6 am y m6nygyl ar rody melys c6ssane6
15. ydy eny orwu kysc6 or dywed arney gwedy y blyna6 o wylaw.
16. Ac e6elly de6 dyd a | nosswe!yth ar | gwynt en rwyd
17. 6nyga6n en | e6 hol wynt a a \20\ | doethant hyt en enys a | elwyt
18. leogecya ar enys honno dyffeyth oed hep nep en | y chy6anhed6 gwe-/
19. dy dar6ot y kenedyl a | elwyt pyraty y hanreythya6. Ac ena ed ellyg-/
20. h6s br6t6s try chant marcha6c y edrych er enys a | pha ryw peth
21. a | presswylyey endy. Ac gwedy na gwelssant nep endy hely
22. a | gwnaethant amrya6al kenedy \21\ wyst6ylet. A | phan doet \22\ e | nos
23. arnad6nt wynt a doethant y hen | dynas ma6r dyffeyth ac
24. en e | dynas ed oed temphyl. ac en e | temphyl ed oed delw y | dyana
25. a | rodey g6rthep yr nep ae | go6ynhey. ac a keyssyey hespysrwyd
26. y kenthy. Ac or | dywed y ew llonghe6 e | doethant ac e6 beychye6
27. arnad6n o pob amrya6al any6eylyeyt. a | datkan6 a | gwnaethant
28. anssa6d er enys ar dynas y e6 kytemdeythyon. ac annoc y e6
29. tewyssa6c mynet yr temyl y aberth6 yr dwywes ac y o6yn
30. ydy pa le ed | oed teylwng 6d6nt gorffowys a | phresswylya6
31. Ac o kyffredyn kyghor e | kymyrth br6t6s kantha6 geryon dewyn
32. a de6deg wyr o hynafgwyr y gyt ac ef a | mynet yr temyl a or6c//

t. 10
1. a dwyn kanth6nt er hyn a 6ey reyt 6rth er aberth a | gwnaethant.
2. Ac | gwedy e6 dy6ot hyt eno gwysca6 a | or6c br6t6s gwysca6 \23\ pendel o
3. deyl e | gwynwyd am | y pen a | dy6ot rac bron dr6s er hen tempyl hon-/
4. no ac en herwyd hen de6a6t kynne6 teyr kynne yr try dyw. J6pyter
5. a | merc6ry6s. a dyana. ac aberth gwahanedyc y | pob 6n ar neyllt6 o/
6. nad6nt a | gwnaeth. Ac ente6 br6t6s eh6nan rac bron alla6r e dwy-/
7. wes a doeth ac en e | llaw ass6 yda6 llestyr en lla6n o wyn ac en e
8. llaw dehe6 corn en lla6n o gwaet ewyc p6rwen ac dyrcha6ael
9. y wynep a | or6c en erbyn delw e | dwywes a | dywedwyt hyn eman.
10. Ae tydy ky6oetha6c dwywes er hely ty essyd ar6thred yr beyd
11. koet. yty e | mae kanhyat emdeyth trwy lwybre6 er awyr a
12. thrwy tey 6ffern. a thy a ell6ng daeara6l delyet. Dywet ymy pa
13. dayar e | mynnych 6em presswylya6 endy. Dywet ym pa dayar ed
14. eystedwyf ac yth anrydedwyf tythe6 endy en oessoed. ac en er hon
15. e | gwnelwy temple6 y | ty a | chore6 gwerynyawl yth anryded6. Ac
16. ena gwedy dywedwyt hen!ny na66eyth ohona6. kylchyn6
17. er alla6r pedeyr gweyth a | or6c a | dyne6 e | gwyn oed en | y law
18. eme6 \24\ e kynne a | gorwed a | gwnaeth ar warthaf croen er ewyc
19. wen ar tanadoed ar hyt e | lla6r. Ac ena kysc6 a or6c. Ac 6al ed oed
20. am tryded a6r en e | nos en er amsser melyssaf 6yd e6 h6n kan er
21. rey marwa6l ef a | tebygey gwelet e dwywes en se6yll rac y 6ron
22. ac en dywedwy \25\ 6rtha6 er amadrodynn hyn ema.
23. Br6t6s ep hy adan dygwydedygaeth er he6l e par \26\ h6nt y
24. teyrnassoed galon. E | mae enys en er eygya6n en gwarchae-/
25. edyc or mor o pob parth ydy. Enys essyd en er eygya6n a | wu pre-/
26. sswylyedyc ky6anhed gynt y | gan e | kewry. Er awrhon hagen
27. dyffeyth ew ac adas yth kenedloed ty. kyrch honno kanys hy a
28. 6yd tragywyda6l eysted6a yty. Honno a 6yd eyl tro yth 6eybyon

29. ty. Eno e | genyr brenhyned oth lyn ty yr rey e | byd darestygedyc
30. er hol \27\ 6yt e dayar hon. Ac gwedy gwelet er ryw gweledyga-/
31. eth honno deffroy a | or6c e | tewyssa6c ny gwydyat pa peth oed hen-/
32. ny ae bre6dwyt ae ente6 e | dwywes eh6nan ar | re dywedassey er//

t. 11
1. amadra6d h6nn6 6rtha6. gal6 ar y kyt!emdeythyon a | or6c a | mynegy
2. 6d6nt er hyn ar re wessey \28\ . Ac ena kan dyr6a6r o | lewenyd annoc a
3. gwnaethan mynet y | e6 llonghe6. Ac ena ny b6 6n gohyr mynet y e6
4. llonghe6 a | or6gant a dyrcha6ael hwylye6 a holly e | gorwuchel 6or
5. Ac em pen e | na6uettyd o wuan kerdet wynt a | doethant hyt er
6. affryc ac ny wydynt hagen pa | tyr ne6 pa | dayar e | kyrchey e kyr-/
7. re6 blaen y e6 llonghe6. Ac odyna e | doethant hyt ar allorye6 e | phy-/
8. llystewysyon. Odyna ed hwlyassant er rwng rwyskar a | my-/
9. nyded azared. Ac ena e | ka6ssant perygyl ma6r kan e | pyrwysson.
10. Ac eyssyoes e | wud6golyaeth a | ka6ssant wy ac emky6oethogy oc
11. e6 hyspeyl wy. Ac odyna ed hwylyassant ar hyt a6on malyf ac
12. e | doethant hyt ar ter6yn ma6rytanya. Ac ena rac tlody ew bwyt ac
13. e6 dya6t e | b6 reyt 6d6nt mynet oc e6 llonghe6 ac em!6edyna6
14. ac anreythya6 er enys or emyl pwy | gylyd ydy. a | llenwy ew lloghe6.
15. Ac odyna e | doethant hyt eg kolofne6 herc6lf. Ac ena ed | emkynn6l-/
16. lassant en e6 kylch llawe \29\ or | mor6ylet a | elwyr e | mor6orynnyon
17. a \30\ e | sodassant hayach ew llonghe6. Ac ena gwedy e6 dyanc o hen-/
18. ny e | doethant hyt em mor ty!reyn. ac en emyl e | traeth h6nn6 e
19. ka6ssant pedeyr kenedyl o allt6dyon tro ar re ffoessynt y | gyt ac
20. antenor odyno. Ac esef oed en tewyssa6c arnad6nt coryne6s.
21. g6r hyna6s. a chyghorwr gore6 en e | byt. a | mwyhaf y nerth ae
22. dewred. ae glewder. kyn dewrhet oed a pey emlade \31\ ef ar ka6r mwy-/
23. haf nat oed anha6s kantha6 noc emlad a | map bychan. Ac gwedy
24. emadnabot onad6nt ac e6 han6ot o 6n | kenedyl emkytemdeytho/
25. ka6 y | gyt a | or6gant a | g6rha6 y | br6t6s. Ac em pob brwydr ac em/
26. lad kan6rthwya6 br6t6s a | gwnaey en wy no nep. Ac odyna e
27. doethant hyt en eq6yttannya. ac y porth lyg6rys yme6n e
28. doethant ac ena b6r6 e6 hanghor6 \32\ . ac ena e | b6ant seyth nyew
29. en edrych ansa6d e | gwlat honno.
30. Ac en er amsser h6nn6 gorffar ffychty oed en 6renyn en e
31. gwlat honno. Ac gwedy klybot ohana6 ef dyscynn6 llyghes
32. 6a6r en | y gwlat an6on kennade6 a | gwnaeth y wybot peth a//

t. 12
1. 6ynnynt ae ry6el ae hed6ch. Ac 6al ed oed e | kennade6 en mynet parth
2. ar llonghe6 wynt a | ky6ar6uant a choryne6s en hely. Ac en e | lle go-/
3. 6yn a | gwnaethant yda6 pwy ar re kanhyatassey yda6 ef hely em
4. me6n fforest e | brenyn. kanys gossodedyc oed e | ky6reyth honno yr
5. dechre6 byt hyt na deley nep hely na llad any6eyt \33\ en fforest e | brenyn
6. hep y kanhyat. Ac gwedy dywedwyt o coryne6s na | cheyssyey ef kan-/
7. hyat nep y hely en e | lle y mynhey. Sef a | gwnaeth 6n onadynt a | el/
8. wyt mybert annel6 b6a a b6r6 coryne6s a saeth. Ac esef a | gwna-/
9. eth coryne6s gochel e | saeth ac en ky6lym redec ac ar b6a a | oed en | y
10. law brywa6 pen mybert en dryllye6 a | or6c. Ac o 6reyd dyanc a
11. gwnaeth er rey ereyll y kantha6 a mynegy y goffar ffychty me-/
12. gys e | lladadoed e6 kytemdeyth. Ac ena trysta6 en 6a6r a | or6c goffar
13. a chyn6lla \34\ llw ma6r a | or6c a | mynet y keyssya6 dyal aghe6 y ken-/
14. nat ar coryne6s. Ac ena pan kygle6 br6t6s henny kadarnha6 y
15. longhe6 a | gwnaeth a gossot e | gwraged ar meybyon end6nt. ac
16. ente6 ae holl kynn6lleyt6a o wyr a alley emlad mynet en e6 her-/

17. byn wynte6. Ac ena emlad dr6t gwychyr cr<e>6la6n. ac en e dywed
18. kewylyd wu kan coryne6s gwelet e | gwasgwynnyet en gwrthwy/
19. neb6 6d6nt mor glew ac ed oedynt. ac na gweley gwyr tro en gor6ot
20. galw y wyr eh6n a | gwnaeth atta6 a | gwne6th6r bedyn an \35\ en e
21. parth dehe6 yr llw e6 kyrch6 en wuan wychyr ac ny gorffowys-/
22. s6s en llad y elynyon eny aeth trwy e6 bedyn ac e6 kymmell oll ar
23. ffo wynt. Ac ena gwedy kaffael o!hona6 bwyall de6!6ynyawc p6y
24. bynnac a | odywedey a | honno ef ae holley en de \36\ | hanner o warthaf | y
25. pen hyt e | lla6r. Ac ena ry6edy a | gwnaey y kytemdeythyon eh6n
26. meyn \37\ angerd e | g6r ae | nerth. anry6ed6 a | gwnaey br6t6s. Anry-/
27. 6ed6 a | gwnaey e | gelynyon er rey a | oed en e6 har6thra6 y | gyt ar
28. geyrye6 hyn a | dywedey. Pa le e | ffo6chy e | gwyr o6yna6c llesc. pa
29. le e | ffo6chy. emled6ch a choryne6s. Gwae chwy rac kewylyd e | s/
30. sa6l 6ylyoed o wyr ffo ragof | y 6uh6nan. Ac eyssyoes byt dydan
31. kenn6ch kaffael ffo kanys my essyd en ech emlyt. a | my a err6n
32. ffo ar e cre6lonyon kewry. my ae hellygh6n wynt pob//

t. 13
1. try pob pedwar ar gordy6ynder 6ffern. Ac ena hagen gwedy
2. dywedwyt ohona6 ef er amadra6d h6nn6 emchwel6t a | gwnaeth
3. yarll er h6n a | elwy \38\ ss6ard a | thry chant marcha6c y | gyt ac ef. ae
4. kyrch6. Ac esef a | gwnaeth coryne6s erbynnyeyt y dyrna6t ef ar y
5. taryan. ac ar wyall de6!6ynnya6c ac ar orwuchelder y penffestyn
6. y tara6 ae holly en de6 hanner hyt e | dayar. Ac odyna troy e wuyall
7. en | y kylch a | gwnaeth wuchot yssot. h6nt ac ema. hep keyssya6
8. llywya6 y dyrnode6 a hep gorffowys ae (dyrno) elynyon oc e6
9. ff6stya6 ac e6 llad. Pwy bynnac a ky6raffey \39\ ac ef oe holl aelode6
10. y | bydey essywedyc. Ac ena pan gweles br6t6s henny o karyat e
11. g6r kyweyrya6 y 6edyn a | gwnaeth a | chyrch6 en porth yda6. Ac
12. e | b6 e | lle6eyn. er r6ng e | kenedloed amrya6al. Ena e | b6 er aer6a
13. o pob parth. en cre6la6n ac en gyrat. Ac ena ny b6 6n gohyr
14. gwyr tro a kymhellassant goffar ffychty ae | lw y ffo. Ac ar ffo
15. ena sef e kyrch6s hyt en ffreync. y keyssya6 porth y | gan y ke-/
16. reynt ae kytemdeythyon. En er amser h6nn6 ed oedynt de6dec
17. brenyn en ffreync. ar rey henny o 6n teylygta6t. ac 6n arglwy-/
18. dyaeth ac 6n llywodraeth e kynhelynt e6 gwlat. eythy \40\ brenyn
19. carwyt. oed wuch y teylygda6t nor lleyll. Ar rey henny oll ae
20. kymyrth en hygar ef ac ada6 kann6rthwy en llawen yda6
21. y wrthlad gormes estra6n kenedyl y | wrth y gwlat.
22. Ac ena gwedy kaffael o br6t6s e | wud6golyaeth honno y | gyt
23. a | d6r6a6r lewenyd ky6oethogy y | kytemdeythyon or
24. espeyl er rey lladedygyon a | or6c ac gwedy henny eylweyth e6
25. bydyna6 a | gwnaeth a | mynn \41\ dyle6 e gwlat hyt e | dayar. a | llenwy
26. y longhe6 o | pob ky6ryw gol6t a | da. Ac gwedy henny lloscy e
27. dynasoed a thynn6 ohon6 er e6r ar aryant ar gol6doed ereyll
28. ac anreythya \42\ e | gwlat ar tyred a | llad e | pobloed. Ac gwedy dar-/
29. 6ot yda6 ar e gwed honno anreythya6 holl ter6yne6 gwasgwyn
30. ([...]) or dywed ef a | doeth hyt e | lle e | mae er a6rhon dynas
31. t6rn. Ac ena gwedy gwelet ohona6 lle adas y kedernyt o bey
32. reyt yda6 6rth henny mess6ra6 a | gwnaeth eno lle oy pebyl-//

t. 14
1. lye6 a | gwne6th6r kedernyt en e6 kylch megys e | gellynt o bey reyt
2. kynhal brwydyr onad6nt. kanys o6ynha6 ed oedynt dy6ot Goffar
3. ffychty ar brenhyned ereyll y gyt ac ef ac amylder o | lwoed kantha6
4. ac ente6 en lle | honno en e6 haros wynt. A phan kygle6 goffar ew

5. bot en e lle | honno ny gorffowyss6s na dyd na nos o kerdet eny weles
6. kestyll br6t6s ae kedernyt. Ac | y | gyt ac y | gweles e | dywa6t. Och
7. ooch ep ef rac kewylyd tryst a | tyghet6en hon gwelet estra6n
8. gwedy gossot e6 kestyll ym teyrnas y. Gwysc6ch wyr ep ef
9. a megys de6eyt daly6n er hanner gwyr racc6. a | rann6n en
10. karcharoryon ac en keyth ar hyt en gwladoed em pob lle.
11. Ac ena en e | lle gwysca6 a | gwnaethant amdanad6nt pa6b or
12. a dothoed y | gyt ac ef ac em!6edyna6 en de6dec bedyn ac e/
13. 6elly kerdet en erbyn gwyr tro. Ac en erbyn henny or parth
14. arall gwysca6 a | gwnaeth br6t6s ae wyr ente6 ac e6 kyrch6
15. wynte6 nyt en gwreygyed \43\ hagen. namyn en doeth ll6nyeth6
16. y 6edynoed ac e6 dysc6 pa ansawd e | deleynt a chyrch6 a chy/
17. lya6 pan 6ey reyt. Ac ena gwedy em!ky6ar6ot onad6nt e | gor6 \44\
18. gwyr tro en kyntaf. ac o wychyr aer6a kymell e6 gelynyon y
19. kylya6. ac ar e | r6thyr h6nn6 e | lladassant dwy 6yl onad6nt. 6rth
20. henny ffo a | gwnaeth e | rey ereyll en waradw6d6s. Ac eyssyoes my-/
21. nychaf ew en lle bo mwyhaf o | ny6er e | gwyr. mynychaf ew ena
22. dygwyda6 e | wud6golyaeth. Ac 6rth henny e | ffreync mwy dec
23. gweyth oed e6 ny6er nor lleyll kanys pob a6r e | doey attad6nt
24. e6 llw. r6thyr a | d6gant ar | torr gwyr tro a | gwne6th6r aer6a
25. 6a6r onad6nt ac e6 kymhell y e6 kestyll trach e6 ke6yn. ac
26. gwedy kaffael or ffreync e | wud6golyaeth honno: eyste a | gwna-/
27. ethant en e6 kylch a medylya6 e6 gwarchae ena eny 6edynt
28. mar6 o | newyn. ne6 ente6 o gellyt aghe6 a 6ey hagrach ne6
29. a 6ey deprydach no h6nn6. Ac eyssyoes en e | nos honno kyghor
30. a kymyrth br6t6s a | choryne6s. Ac esef a ka6ssant en e6 kyg-/
31. hor mynet coryne6s hyt nos or ll6este6 allan ac emk6dya6
32. em mewn llwyn koet oed en agos 6d6nt. a thrannoeth pan//

t. 15

1. elhey br6t6s e | bore y emlad ac wynt ky6ody o!hona6 ente6 or
2. parth arall 6d6nt ac or parth en e6 hol emlad ac wynt a | gwne6-/
3. th6r aer6a onad6nt. Ac ena en gall mynet a | gwnaeth coryne6s or-
4. ll6este6 allant \45\ hyt nos a theyr myl o wyr y | gyt ac ef ac emk6dya6
5. en e | koet. Ac ena pan emdangosses gwa6r dyd trannoeth kywey-/
6. rya6 y 6edynoed a | gwnaeth br6t6s ac agory e | pyrth a | mynet
7. en | y 6edynoed allan y | rody kat ar 6aes 6d6nt. Ac ena en emdyryed6s
8. e6 kyrch6 a | or6c e | ffreync. Ac ena o pob parth llawer o 6ylyoed a
9. dygwydassant. Ac ena ed oed gwas ye6anc o tro ney y br6t6s
10. a | elwy \46\ t6rn ac onyt coryne6s nyt oed nep dewrach. nyt oed
11. nep kadarnach. nyt oed nep glewach. h6nn6 eh6nan ae 6n
12. cledyf a | lada6d chwechanhwr. Ac eyssyoes en gynt noc e | deley
13. ef e | llada6d e | ffreync ef ac ena e clad6t ac oe hen6 ef e | gelwyr
14. e | dynas a | gwnaethpwyt eno yr henny hyt hedyw dynas t6rn.
15. 6rth re clad6 e | gwas h6nn6 eno. Ac ena 6rth henny e | nachaf co-/
16. ryne6s hep wybot 6d6nt en dy6ot ac or t6 trach e6 ke6yn e6
17. kych6 \47\ . ac y | gyt ac e | gweles br6t6s henny glewach y | kyrch6s
18. ente6. a rac meynt er a6r a | dodes coryne6s ae kytemdeythyon
19. dygallonny a | gwnaethant e | ffreync ena a thebyg6 bot en wuy
20. e | ny6er noc ed oed dechre6 ada6 e | maes a | ffo ac e6 herlyt a | or6c
21. gwyr tro ac ny gorffowyssassant eny ka6ssant e | wud6go-/
22. lyaeth. Ac ena eyssyoes ket re dykey e | 6eynt wud6golyaeth
23. dyr6a6r lewenyd yda6 tryst eyssyoes oed o acha6s re | lad y | ney
24. a | lleyha6 y | ny6er peynyd. a | ny6er e | ffreync en amylha6. Sef e
25. b6 dewyssach kantha6 mynet oe longhe6 ar ran wuyhaf oe
26. lw en yach ettwa kantha6. ac y | gyt a henny he6yt clot b6d6-/

27. golyaeth gor6ot ohona6. a chyrch6 er enys a 6ynagassey dwy-/
28. wa6l lef yda6. A | pha peth a | dyweyr \48\ . ny b6 hwy no henny kan-/
29. tha6 kan kyghor y wyrda y e6 llyghes ed aethant. a llenwy e6
30. llonghe6 o pob ky6ry6 da a berthed. a | dyrcha6ael hwylye6 ar
31. gwynt en rwyd 6nya6n en e6 hol wynt a | doethant hyt en
32. traeth totoneys yr tyr h6n ar dayar en kyntaf eyryoet.//

t. 16
1. Ac esef henw a oed en er amser hynn6. a<l>byon. sef oed henny er
2. enys wen. Ac nyt oed nep en | y chy6anhed6. namyn echedyc
3. o | kewry. ansa6d tec hagen ar y lleoed. ac llawer o a6onoed a
4. physca6t en amyl end6nt. koedyd tec he6yt a | oed endy. a holl
5. ryghadwy bod y br6t6s ae kytemdeythyon oed er enys. Ac ena
6. gwedy dar6ot 6d6nt krwydra6 pob gwlat en er enys ar ke6-/
7. ry a | keffynt e6 ffo yr mynyded a | gwneynt 6d6nt. Ac ena kan
8. kanhyat e | tewyssa6c rann6 a gwnaethant er enys er
9. rygth6nt. A dechre6 dywyllya6 e | tyr ar dayar. ac adeylat e
10. tey. ae chy6anhed6 en espeyt 6err megys e tebyg6t bot ky6an-/
11. hed hyr an6eydra6l o | dechre6 er oessoed arney. Ac ena e | mynn6s
12. br6t6s oe enw ef eh6n gal6 er enys. Brytaen. a | gal6 e | kene-/
13. dyl oe \49\ en | y chy6anhed6 e brytanyeyt. Sef acha6s oed henny oe
14. henw ef eh6n e | mynney ente6 kaffael tragwyda6 \50\ clot hyt dyd
15. bra6t. Ac o | henny allan e | gelwyt yeyth e | kenedyl honno er hon
16. a elwyt gynt tro6an6s ne6 ente6 kam groec. a | elwyt gwedy
17. henny brytanec. Ac ena he6yt coryne6s ente6 er ran a | doeth
18. ef or enys a | elwys ent6 \51\ kernyw. kanys e | ran honno a | dewy-/
19. ss6s ef pan rann6t a | rody yda6 ef em blaen pa6b dewys.
20. Ac esef acha6s y dewyss6s. digryf oed kantha6 emlad ar kewry
21. kanys amylhaf lle en er enys hon e kartre6yn eno. Ac em
22. plyth er rey henny ed oed 6n aghyghel a | elwyt Goemagog
23. a de6dec k6uyt oed en | y hyt. A | chymeynt e | dywedyt bot y nerth
24. ae kry6der ac e | tynney e |derwen wuyhaf en | y koet oe gwreyd
25. kan y hescytweyt 6n weyth en kyn | ha6sset kantha6 ente6 a
26. tynn6 gwyalen goll 6echan. Ac 6al ed oed br6t6s dywyrna6t
27. en anredyd6 dyd gwyl6a en e | borthloed e | dothoed yr tyr e-/
28. enachaf \52\ h6nn6 ar y de6dec6et ka6r en dy6ot ac en gwne6-/
29. th6r cre6lonhaf aer6a ar e | brytanyeyt. Ac eyssyoes emkyn-/
30. n6lla6 a | or6gant e | brytanyeyt o pob parth 6d6nt a | gor6ot
31. arnad6nt ac e6 llad oll namyn h6nn6 eh6nan a gorchy-/
32. mynn6s br6t6s y gad6 en 6yw. kanys dygryf oed kanthaw//

t. 17
1. gwelet katwent er rygtha6 a | choryne6s kanys henny a | dam6ney
2. coryne6s em blaen dym kaffael katwent ar ryw 6ylet henny. Ac
3. ena pan y | gweles coryne6s ef emlenwy o | lewenyd a | gwnaeth. a
4. b6r6 y ar6e6 y 6rtha6. ac erchy yda6 dy6ot y emdrech ac ef. Ac
5. ena gwedy dechre6 onad6nt mynn6 mynet y emdrech se6yll a
6. gwanaethant \53\ er h6n en erbyn y | gylyd. ac ena e kymyrth pob
7. 6n onad6nt ga6ael ard6rn ar y | gylyd ac en 6enych emtra6ody
8. a blyna6 er awyr kan e6 hanadyl. Ac ny b6 6n | gohyr gwasc6
9. a | gwnaeth goemagog coryne6s atta6 oe holl nerth eny torres
10. teyr assen enda6. dwy en parth dehe6. ac 6n en e | parth ass6. Ac
11. ena o | acha6s henny llydya6 a | or6c coryne6s a | gal6 y nerth atta6
12. a | dyrcha6ael e | ka6r ar y escwyd a gwnaeth ac en e | 6eynt e
13. gadey pwys e | ka6r yda6 redec a | or6c parth a glan e | mor oed en
14. agos a chaffael pen karrec wuchel ae escytweyt a | b6r6 er

15. aghe6a6l aghyghel y ar y escwyd en weylgy. ac ente6 a | bry-/
16. wa6d ar hyt e | kerryc eny wu en myl o | dryllye6 ac eny 6yd
17. e | ton en cochy oe gwaet. Ar lle honno yr henny hyt hedyw
18. a elwyr llam e | ka6r. ne6 ente6 neyt goemagog
19. Ac ena or | dywed gwedy dar6ot rann6 er enys chwennych6
20. a | gwnaeth br6t6s adeylat dynas. Ac kerdet a | gwnaeth
21. ar hyt er enys y keyssya6 lle a 6ey adas kantha6 k6ppla6
22. a | pherpheytha6 y | darpar. Ac or dywed ef a | doeth hyt ar a6on
23. temys a | goremdeyth honno ar hyt y | thraethe6 a | gwnaeth. ac
24. gwedy kaffael ohona6 lle adwuyn ac a | wu ryghadwy bod
25. kantha \54\ ef a adeyl6s dynas eno ac | ae | gelwys y henw tro newyd
26. Ac e6elly e | gelwyt hyr amser. Ac gwedy henny trwy lygre-/
27. dygaeth y henw e | gelwyt tryno6ant. Ac gwedy kaffael o l6d
28. 6ap bely bra6t kasswalla6n e | g6r a | emlad6s ac | wl kessar
29. gwe \55\ kaffael or ll6d h6nn6 e | 6renhynyaeth e kadarnha6s ef
30. e dynas o tyroed a m6roed o anry6ed kel6ydyt a | chywreyn-/
31. rwyd ed erchys y | gal6 oe henw ef eh6n hy kaer l6d. ne6
32. ente6 dynas ll6d. E saesson hagegen \56\ ae geylw l6nd6n//

t. 18
1. Ac o acha6s henny e | b6 amrysson ma6r er rygtha6 a | nynnya6
2. y | 6ra6t am keyssya6 o l6d dy6a enw tro y ar e | dynas.
3. Ac ena gwedy dar6ot y br6t6s adeylat e | dynas ae | chadarnha6
4. o kestyll a thyroed. a m6roed en | y chylch y | chyssegr6 a | or6c
5. ydy a gossot ky6reythye6 yr nep ae presswylyey en tagnhe6e-/
6. d6s a | gossot na6d ar e | dynas ac estynn6 breynt yda6. En er | am-/
7. ser hwnn6 ed oed hely effeyryat en gwledych6 en j6dea ac ena
8. he6yt ed oed er arch esta6en eg karchar kan e | phyllystewyssyon.
9. Ac en tro ed oed map hector kadarn en gwledych6 gwedy
10. gwrthlad edy6ed antenor ohoney. En er eydal ed oed syl6y6s
11. eneas ewythyr br6t6s en gwledych6. tredyd brenyn gwedy
12. Atnabot y wreyc a | gwnaeth br6t6s. ygnogen. || latyn6s.
13. a thry meyb a anet yda6 ohoney. sef oed er rey henny. locry-/
14. n6s. kamber. Albanact6s. Ar try meyb henny gwedy
15. mar6 e6 tat en e pedwared wlwydyn ar r6geynt gwedy
16. y | dy6ot yr enys hon. a | rannassant er enys hon en teyr ran er
17. rygth6nt. ac ed aeth pob 6n onad6nt ar | y ran. locryn6s
18. kanys henaf map oed a kymyrth er ran per6edhaf or enys ar
19. ran honno gwedy henny a | elwyt oe henw ef. lloegyr. kamber
20. ente6 a ka6as er ran essyd or | t6 arall y hafren ar ran honno
21. a | elwyr kymry oe hen6 ente6. Albanact6s a | ka6as e | treded
22. ran er hon esyd e | parth tra6 y h6myr. a honno ara6rhon
23. a | elwyr escotlont. ac a | elwyr oe henw ente6 er alban. Ac 6al
24. ed oedyn ell try e6elly en kytgwledych6 en hed6ch
25. e | doeth h6mer brenyn h6nawt a | llyghes kantha6 hyt er alban
26. ac emlad ac albanact6s ae lad a | chymell pobyl e | gwlat y ffo
27. hyt ar locryn6s. Ac ena gwedy klybot o locryn6s re | lad y
28. albanact6s y 6ra6t. sef a | gwnaeth ente6 gal6 y 6ra6t atta6
29. kamber. a chyn6lla6 holl ye6enctyt e | gwlat a mynet ae holl
30. kedernyt kanth6nt en erbyn brenyn h6na6t hyt ar glan
31. er a6on a elwyr gwedy henny h6myr. Ac ena gwedy dechre6
32. brwydra6 kymhel h6myr brenyn h6na6t y ffo. ac en e | ffo//

t. 19
1. h6nn6 body a | or6c ar er a6on. ac ada6 a | gwnaeth y henw en
2. tragywyda6l ar er a6on. Ac yr henny hyt hedyw e | gelwyr er a6on

3. Locryn6s ena gwedy kaffael ohona6 e | wud6-/ || honno h6myr
4. golyaeth rann6 a | or6c espeyl er rey lladedygyon oy kytemdeythy-/
5. on nyt ethelys \57\ dym yda6 eh6n eythyr er e6r ar aryant a | ka6as
6. en e | lloghe6. Teyr morwyn he6yt anry6ed e6 teg6ch ac e6 pryt
7. a | etelys. ac 6n or rey henny oed 6erch y 6renyn germanya. ar re-
8. d6gassey er h6myr re dywetpwyt wuchot ar dwy 6orwyn y | gyt
9. a | hy pan anreythyassey ef germanya. ac essef oed y henw hy essyllt.
10. Gwynder y chna6t gwynnach oed nor eyry gwynhaf. ac nor
11. ala6. ac nor asc6rn mor6yl. ac nor lyly6m a dyarhebyr onad6nt.
12. Ac y | gyt ac y gweles locryn6s e 6orwyn lla6n oe sserch ae
13. charyat wu ae chymryt a | gwnaeth ae | dody ar | y wely ar 6es-/
14. s6r gwreyc prya6t. Ac ena gwedy klybot o coryne6s henny
15. sorry a | llydya6 en 6a6r a | gwnaeth. kanys amody ac ada6
16. a | gwnathoed locryn6s mynn6 y | 6erch ef en gwreycca yda6.
17. Ac ena kyrch6 a | or6c coryne6s e | brenyn a | dan escytweyt
18. e wuyll \58\ de6uynnya6c en e lla6 dehe6 yda6. a | dywedwyt
19. 6al hyn a | gwnaeth 6rtha6. Ae 6al hyn was ep ef e tely ty
20. ymy e | gny6er brath a | gwely a dyode6eys | y eg gwassanaeth
21. de tat ty hyt tra etoed6n en emlad ac estra6n kenedloed
22. an!etnebydedyc trosta6. (ae e6elly) ae (e)6elly e | tely ty ymy
23. pan etych ty gwall ep ef ar 6e merch | y a | chymryt morwyn
24. agky6yeyth trosty. Nyt aa en rat henny hyt tra 6o grym a
25. nerth en e | dehe6 hon ettwa. trwy e dehe6 hon e kolles
26. llawer ka6r e6 heneydye6 ar hyt traethe6 tyrena. A henny
27. a dan escytweyt e wuyall de6uynnya6c megys keyssya6 kan
28. pob a6r tar6 \59\ e | brenyn ar wuyall. Pan aeth e6 kytemdythy-/
29. on \60\ o | pob parth er rygth6nt. Ac ena gwedy hedych6 coryne6s
30. kymell a | gwnaethant ar locryn6s bot 6rth er hyn a ada6ssey.
31. Ac ena e kymyrth locryn6s gwendole6 merch coryne6s.
32. ac eyssyoes nyt ebre6yg6s ef karyat essyllt yr henny//

t. 20
1. namyn gwne6th6r en ll6ndeyn esta6ell a | dan e | dayar ae gossot
2. en honno ae | gorchemyn en anryded6s y anwylyeyt yda6 eh6n.
3. A | phan 6ynhey 6ynet attey e | dywedey e | mae y gwne6th6r aberth
4. dyrgeledyc yr dwywe6 ed aey. kany la6assey rac o6yn coryne6s
5. y chynhal ar ostec en amgen a henny. Ac e6elly e | b6 seyth mlyned
6. k6byl en darymret attey.
7. Ac ena gwedy mynet amsser hebya6 a mar6 coryne6s ada6
8. gwendole6 6erch coryne6s. a | chymryt essyllt ar kyhoed ar | y
9. gwely en 6renhynes. dolwrya6 en wuy no meynt a | gwnaeth gwen-/
10. dole6 a | mynet hyt eg kernyw. ac ena kyn6lla6 holl ye6enctyt e
11. gwlat attey a dechre6 ry6el6 ar e | brenyn. Ac gwedy ky6ar6ot
12. e | de6 lw y | gyt ar glan a6on a6on \61\ a | elwyr f6ram. a | brwydra6
13. onad6nt ac en e wrwydyr honno o ergyt saeth e | llas locryn6s.
14. Ac gwedy y lad e kymyrth gwendole6 llywodraeth e | teyrnas
15. o | tada6l en6ydrwyd. Ac ena erchy a | gwnaeth kymryt essyllt | a
16. hafbren y | merch ac e6 body en er a6on. Ac ena e | gossodes hy
17. gwys tro \62\ wynep enys prydeyn gal6 er a6on honno hafbren
18. yr henny hyt dyd bra6t. o hen6 e 6orwyn a 6odet endy. Ac esef
19. oed henny hy a | 6ynney bot cof tragywyda6l y 6erch locryn6s.
20. kanys y g6r | prya6t oed. Ac or acha6s honno e | gelwyr er
21. a6on honno yr henny hyt hedyw. hafbren. Pa6b or pobyl a
22. gweley e | 6orwyn en body ae galwey hafbren. hafbren.
23. Ac ena gwedy henny e | b6 Gwendole6 de6dec mlyned gwedy
24. locryn6s a wuassey dec mlyned. Ac ena gwedy gwelet

25. mada6c y map o!honey ac oet arna6 megys e galle \63\ llywya6
26. e ky6oeth y 6rda6 a | or6c en 6renyn. a | chymryt ohoney hy-/
27. the6 kernyw ydy eh6nan. hyt tra 6ey byw hy gwedy henny
28. ac en er amser h6nn6 ed oed sa6l a sam6el proffwyt en
29. gwledych6 en er ysrahel. a | syl6y6s eneas en 6yw ettwa. ac
30. omyr en egl6r 6ard en traeth6 lly6re6.
31. Ac ena gwreycca a | gwnaeth mada6c a de6 uap a wu
32. yda6 ohoney. Membyr a Mael. Ae 6renhynyaeth//

t. 21
1. a lywy6s mada6c de6 6geyn mlyned en tangne6ed6s karedyc.
2. Ac gwedy y 6ar6 ef ann6undep a | wu er r6ng e de6 6roder a
3. dywetpwyt wuchot kanys pob 6n onad6nt a | 6ynney kaffael
4. k6byl or teyrnas. Ac oet a | gwnaeth membyr a | mael y 6ra6t
5. y ky6r6ch ac ef ac y gwne6th6r tagne6ed. ac ena o 6rat trwy
6. rey or kennade6 y llada6d. Ac odyna gwedy kaffael ohona6
7. er enys en holla6l kymeynt a | kymyrth enda6 o cre6londer a
8. hyt pan lada6d a | oed 6rda en er enys en 6n agwed a chet
9. gwyppey ente6 e | mae wynt a | gwledychynt en | y ol. Ac y | gyt
10. a | henny he6yt ada6 a | gwnaeth y gwreyc prya6t er ho{n} a | oed
11. y e6ra6c kadarn y 6ap ef. ac emrody a | or6c y pecha6 \64\ . sodoma
12. ac emch6el6 er annyan en | y g6rthwynep. Ac en e | dywed en
13. er 6geyn6et wlwydyn o \65\ teyrnas. dywyrna6t ed oed en hely
14. y | gyt ae kytemdeythyo \66\ kyl6a6 a | gwnaeth y 6rth6nt echedyc
15. em me6n e | glyn. ac ena e | doeth llawer o bleydye6 yda6 ac
16. y lle6ssant ef. Ac en er amser h6nn6 ed oed sa6l en 6renyn
17. en er ysrahel. a chr6ste6s en lacedomonya.
18. Ac ena gwedy mar6 membyr e6ra6c y 6ap ef g6r ma6r oed
19. h6nn6 ac anry6ed y kedernyt a kymyrth teyrnas enys pry-/
20. deyn ac en 6ra6l ae kynhelys dec mlyned ar | r6geyn. kyntaf bre/
21. nyn gwedy br6t6s a aeth a | llyghes hyt en ffreync wu ef. ac
22. a gwnaeth eno lloscy e | gwladoed ac e6 hanreythya6 a llad e | gwyr
23. a dy6ot atref ac anter6ynedyc anreyth o amylder e6r ac aryant
24. kantha6. Ac y | gyt a henny clot b6d6golyaeth gwedy gor6ot
25. ar wyr ffreync a | dystryw e6 dynassoed ac e6 keyryd ac e6 kestyll.
26. Ac odyna gwedy henny ef a adeyl6s en kyntaf e | parth tra6 y
27. h6myr dynas er h6n a | elwys oe enw eh6n. dynas e6ra6c. ne6
28. ente6 kaer e6ra6c. Ac en er amser h6nn6 da6yd oed en 6renyn
29. eg kaer6ssalem. a syl6y6s latyn6s en er eydal. Gad a nathan
30. ac assaf a | oedynt en proffwydy en er ysrahel. E6ra6c he6yt a
31. adeyl6s kaer alcl6t. ky6erbyn ar alban. ac ef he6yt a | adeyl6s
32. kastell mynyd agned. er hyn a | elwyr ara6rhon kastell e | morynnyon//

t. 22
1. ne6 ente6 mynyd dol6r. 6geyn meyb a | wu y e6ra6c o | 6geyn gwraged
2. (a | wu yda6) ac | y | gyt a | henny dec merchet ar | r6geynt. Teyrnas enys pry-/
3. deyn a lywy6s en kadarn de6 6geyn mlyned. Er rey hyn hagen
4. oed enwe6 y 6eybyon ef. Brt6s \67\ taryan glas. Mared6d. syl6y6s. R6n.
5. Mor6d. Bleyd6d. yago. Bodlan. kynar. Spladen. G6ryl. Dardan. Eydol.
6. y6or. Gwych6. Goronw. hector. kyheyn. Rad. Assarac6s. Hewel. Enwe6
7. y 6erchet yw er rey hyn. Gloe6keyn. ygnogen. D6das. Gwenllyant. Gwe-/
8. 6rdyd. Agharat. Gwendole6. Tangwystyl. Gorgon. Medlan. Methael.
9. o6rar. Mayl6re. kamreda. Roga6. Gael. Ec6b. Nest. keyn. Srad6d. Gwla-/
10. d6s. Ebreyn. Brangeyn. A6allach. Agnest. Galaes. Teccaf morwyn wu
11. hon eyryoet or a | wu en enys prydeyn a ffreync. Gweyr6yl. perwe6r.
12. e6rdrec. Er rey henny oll <a> an6ones e6 tat hyt eg gwlat er eydal

13. ar syl6y6s alban e | g6r a | wu 6renyn gwedy syl6y6s latyn6s.
14. Ac eno e | rodet wyr bonhedyc o kenedyl tro. Ar meybyon oll
15. ac assarac6s e6 bra6t en tewyssa6c arnad6nt a aethant a llynghes
16. kanth6nt hyt en germanya ac o | kanh6rthwy syl6y6s albe e gor-/
17. escynnassant Germanya ac e | ka6ssant e | 6renhynyaeth
18. Br6t6s hagen taryan glas a tryg6s y | gyt ae | tat hyt pan 6ey
19. e6o a gwledychey gwedy y | tat. A | de6dec mlyned e | gwledych6s.
20. Ac en | y ol ente6 e | b6 lleon y | 6ap ente6 en 6renyn. Gwr wu h6nn6
21. a karey ya6n gwyryoned a | hed6ch. Ar lleon h6nn6 gwedy rwyd-/
22. ha6 llywodraeth e e \68\ | teyrnas kantha6. a adeyl6s en e | parth
23. ar gogled enys prydeyn. dynas a | elwyr kaer lleon. Ac en er am-/
24. ser h6nn6 e | dechrewys selyf 6ap da6yd ade6lat temyl yr arglwyd
25. eg kaer6ssalem. ac e | doeth brenhynes e dehe6 y waranda6 doethy-/
26. nep selyf. ac e | doeth epyt6s en ol y | tat en 6renyn en er eydal. Pym-
27. mlyned ar | r6geyn e | b6 leon en 6renyn. ac eyssyoes en dywed y
28. oes llesc wu a ry6el a ther6ysc er r6ng e ky6da6t!wyr eh6n a wu.
29. Ac gwedy ente6 e gwledych6s R6n d66ras y 6ap ef 6n
30. wlwydyn eyssye6 o de6 6geynt. h6nn6 a kymhell6s e | pobyl
31. trach e6 ke6yn y | dy6ot or ry6el ac or ter6ys \69\ ed oedynt enda6 y | hed6ch
32. ac y tangne6ed. R6n a adeyl6s kaer keynt. a chaer wynt. a | chastell//

t.23
1. mynyd palad6r a | chaer Ra6. Ac en | y ol ente6 e gwledych6s
2. Bleyd6d y | 6ap ef 6geyn mlyned. E | bleyd6d h6nn6 a | adeyl6s kaer
3. badon. ac a | gwnaeth eno er enneyt \70\ twymyn. y 6edegynyaeth yr nep
4. a 6ey reyt yda6 6rtha6. ac y haberth6s en anryded yr dwywes a | elwyr
5. myner6a. ac ena e | dodes tan hep dyffody. byth en ll6d6 namyn y | gyt
6. ac e | dechrewey llaess6 ed emchweley en pellene6 tan. En er amser
7. h6nn6 e | gwedy6s helyas hyt na rodey dyw glaw. ac ny doeth 6n
8. da6yn glaw teyr blyned a | seythmys. G6r ethrylyth6s wu bleyd6d
9. ef a | dysc6s nygromans en kyntaf ar hyt enys prydeyn. Ac ny gor-/
10. ffowyss6s o dechymyg6 kel6ydode6 eny gwnaeth escyll ac adaned
11. yda6 ac ehedec gorwuchelder er awyr. ac odyna e | ssyrthyws ar
12. temyl appollo eg kaer l6ndeyn. ac ena ed essygws en llawer o | tryllye6.
13. Ac ena gwedy mar6 bleyd6d ed etholet lleyr y 6ap en 6renyn
14. er h6n a | wu de6 6geyn mlyned en llywyaw er enys hon en
15. 6ra6l ffynedyc. Ef a | adeyl6s kaer ar a6on sorram a elwyr kaer
16. lleyr. eg kymraec. en saesnec e | gelwyr hythe6 leyr!cester. Ac yr
17. lleyr h6nn6 ny b6 6n map. namyn teyr m([.])<e>rchet. Sef oedynt er
18. rey henny. Goronylla. Roga6. cordeylla. E6 tat hagen o | anry6ed
19. karyat y | 6eynt ae karey. ac eyssyoes mwy e | karey Cordeylla e
20. 6erch ye6haf nor dwy ereyll. Ac gwedy y henha6 ef medylya6 a
21. gwnaeth rann6 y ky6oeth en teyr ran. ac e6 rody wynte6 y
22. gwyr ar ky6oeth kanth6nt y pob 6n y ran onad6nt. A | hyt
23. pan gwyppey pwy onad6nt wynte6 ae karey ef 6rth rody
24. y honno er ran ore6 a | theyghaf \71\ or ky6oeth. Go6yn a | or6c yr
25. 6erch hynaf Goronylla pa 6eynt y karey. ac ena tygh6 a | gwnaeth
26. hythe6 yr nef ac yr dayar bot en wuy y | karey nor eneyt a | oed
27. en | y chorff. Ac ena e | dywa6t ente6. kanys mwy e kery ty 6 \72\ he-/
28. neynt y noget de wuched ty 6e karedycaf 6erch y mynhe6
29. ath rodaf ty en prya6t yr gwr a dewyssych tythe6 a | thryded
30. ran enys prydeyn kenhyt. Ac en e | lle go6yn yr eyl a | gwnaeth
31. a dywedwyt a | gwnaeth honno na a \73\ alley hy menegy ar y | tha6a6t
32. pa 6eynt y karey. namyn tygh6 a | or6c bot en wuy y karey nor//

t. 24

1. holl cread6re6. ac esef a | gwnaeth e | tat cred6 henny a | rody ydy hythe6
2. o | 6n teylygta6t ae chwaer trayan e | ky6oeth. Ac ena sef a | gwnaeth
3. cordeylla gwedy gwelet y | dwy chwyored gwedy retwylla6 e6 | tat
4. trwy fals karyat ac anhyed; y pro6y a | g6rthep en amgen a | henny
5. yda6. 6al hyn. Arglwyd tat ep hy. e | mae merch a kymer arney
6. kar6 y that en wuy noc y karo. ac ny thebygaf | y bot 6r6n a | la-/
7. 6asso adef henny arney. onyt o gwatwar a | chel6 e gwyryoned.
8. Arglwyd tat ep hy my6y ath kereys | ty en wastat megys e | dely
9. merch kar6 y | that. ac or ar6aeth h6nn6 ny throssaf. Ac eyssyoes
10. ep hy gwaranda6 ty hespysrwyd e | karyat essyd kenhyf | y arnat
11. ty. en herwyd e | bych ty ac e | bo defnyd yt e6elly e | karaf ynhe6
12. tydy. Ac esef a | gwnaeth e | tat ena llydyaw 6rthy a | thebyg6 e | mae
13. oe challon y | dywedassey henny. a | dol6rya6 en 6a6r a | dywedwyt
14. kanys en e | weynt honno ed ebre6ygeyst ty 6e heneynt y myn-/
15. he6 at \74\ antheylyghaf ty ac ath dy6arnaf oth ran o enys prydeyn
16. byth y | gyt ath chwyoryd tythe6. Ny dywedaf | y kan wyt merch
17. ym na rodwyf y tydy y wr os tyghet6en ae d6c. Hyn hagen
18. a | kadarnhaaf nath anrydedaf o 6n anryded ath dwy | chwyo-/
19. red e | lleyll. Ac esef acha6s ew henny mwy e kar6n | y tydy noth
20. dwy chwyored a thythe6 bot en lley e | kery 6y6y noc wynte6
21. Ac ena ny b6 6n gohyr o kyghor y wyrda er rodes ef e | dwy
22. 6erchet hynaf y de6 tewyssa6c nyt amgen a | thewyssa6c ker-/
23. nyw. a thewyssa6c e | gogled. ar k66oeth en de6 hanner kan-/
24. th6nt. hyt tra 6ey byw ef. Ac gwedy bey 6ar6 ef er enys en
25. de6 hanner er rygth6nt. Ac ena gwedy henny e | damweyn-/
26. n6s klybot o aganypp6s brenyn ffreync clot cordeylla ae
27. theket an6on kennade6 a | or6c oe herchy. ar e | brenyn y | that.
28. Ac ettwa ed oed y | that en e | llyt a dechre6assey y daly 6rthy a
29. g6rthep yr kennade6 a | dywedwyt y rodey hep tyr na | dayar na
30. ss6llt. Ac esef acha6s oed y | ky6oeth oll a | rodassey yr dwy 6erchet
31. ereyll. Ac gwedy datkan6 henny y aganypp6s y char6 oed en
32. wuy no meynt a | dywedwyt bot yda6 dyga6n o e6r ac aryant//

t. 25

1. a thyr a dayar a da arall kanys tryded ran o | ffreync a | oed eyda6 \75\ . ac nat
2. oed eyssywedyc o dym namyn or 6orwyn 6onhedyc dyleda6c honno
3. megys e galley kaffael plant o!honey a kynhalyey y ky6oeth gwe-/
4. dy ef. Ac ena ed an6onet cordeylla hyt en ffreync ac e | pryodes agannyp6s | hy.
5. Ac ena gwedy henny em pen llawer o amser henha6 a llesc6 a
6. gwnaeth lleyr. ac ena ky6ody y de6 dofyon en | y erbyn a | d6yn
7. y | arna6 llywyodraeth e 6renhynyaeth er hon a | wuassey en | y law
8. hyt henny. ac ena e | kymyrth morgan gwr e | 6erch hynaf yda6
9. tewyssa6c e | gogled oed h6nn6 ac y hetelys a | de6 6geyn marcha6c
10. y | gyt ac ef. rac bot en gewylyd kantha6 na bey marchogyon
11. yda6 eh6n y | gyt ac ef. Ac ena gwedy llythra6 dwy 6lyned hey-/
12. bya6 blygha6 a | gwnaeth Goronylla e | 6erch hynaf yda6 rac e | sa6l
13. 6archogyon oed kanth<au> kanys dar6ot en 6enych a 6ydey er ryg-/
14. th6nt ar gwassanaethwyr e | llys ony cheffynt pob peth or a
15. keyssynt 6rth e6 kyghor. ac 6rth henny emgeyn6ae6 a | 6ydey
16. er rygth6nt en 6enych. Ac ena e | dywa6t hythe6 en kyntaf 6rth
17. y | g6r ac gwedy henny erchy yda6 ente6 bot en dyga6n yda6
18. y | gyt ac ef dec marcha6c ar r6geynt en | y gwassaeth6 \76\ ef ac ell6ng
19. er rey ereyll y emdeyth. Ac ena llydya6 a | gwnaeth ente6 a | my-/
20. net hyt ar eynnya6n yarll kernyw e | g6r e | rodasse \77\ e | 6erch arall
21. yda6. Roga6. Ac ena y erbynnyeyt en llawen a | gwnaeth e
22. tewyssa6c yda6. ac eyssoes kyn pen e | wlwydyn dar6ot a

23. gwnaeth er r6ng y 6archogyon ef a | gwassanaethwyr e | llys.
24. Ac ena sorry a | gwnaeth roga6 y 6erch 6rtha6 ac erchy yda6
25. o mynney bot en 6odla6n ar pym marcha6c y gyt ac ef ac
26. ell6ng er rey ereyll oll y emdeyth. a | thryga6 e6elly y | gy \78\ a | hy
27. os mynhey. Ac ena llydya6 en 6a6r a | or6c lleyr y | that 6rthy
28. ac emchwel6t ar e | 6erch hynaf yda6 trae ke6yn. tebyg6
29. a | gwnaey ed emchweley honno ar gwaredogrwyd 6rtha6
30. ac ena eyssyoes sef a | gwnaeth hythe6 erchy yda6 ente6
31. ell6ng y holl 6archogyon y | 6rtha6 onyt 6n marcha6c a
32. 6ey en | y gwassanaeth6 ef ae agcreyffya6 en 6a6r o | keyssya6//

t. 26
1. kynhal e | sa6l ny6er h6nn6 y | gyt ac ef. Ac ena sef a | gwnaeth ente6
2. dy6ot kof yda6 y hen teylgta6t \79\ ae arglwyaeth \80\ gynt ac wyla6
3. rac y tr6eny. a | medylya6 a | or6c mynet hyt en freync y owuy cor-/
4. deylla y 6erch er ye6haf. ac eyssyoes o6ynha6 ed oed na gwnaey
5. dym yrda6 6rth yr rerody hy hep arky6re6 kenthy. Ac eyssyoes
6. tros e | mor ed aeth ar e 6er \81\ ye6haf yda6. a hyt tra edoed en my-/
7. net pan gweles y 6ot ar y tredyd em plyth e | tewyssogyon
8. ereyll oed en e | llong trwy wyla6 ac ygyon e | dywa6t ef er
9. amadra6d h6n. Or tyghet6en lytya6c ep ef pa bryt <e> da6 dyd
10. e gallwyf | y tal6 6d6nt wy hyn. kanys mwy poen ew koffa6
11. e da ar medyant gwedy e koller noget dyodef kyndrycholder
12. e dyreydy a del en | y ol. Mwy poen ew kenhyf | y hedyw koffa6 6e
13. medyant am anryded hyt tra edoed6n ar sa6l mylyoed o | 6ar-/
14. chogyon a | oed ym kylch ac en gorescyn ac dystryw e | sa6l o
15. kestyll a cheyryd. ar sa6l gwlat y gelynyon a anreythy6n.
16. Ac 6rth henny ry6ed ew kenyf na chanlynant 6e aghanoctyt
17. megys 6e ky6oeth. am berthed. O cordeylla 6e merch y mor
18. wyr a dywedeyst ty. En e 6eynt e | bych ty ac e | bo de all6. en e
19. 6eynt honno e | karaf | ynhe6 tydy. Ac 6rth henny hyt tra wu
20. da kenhyf | y a all6n y rody ena e | kanlyney pa6b 6y6y. Ac 6rth
21. henny nyt my6y a | kerynt wy namyn e | da a | rod6n 6d6nt.
22. kanys y | gyt ac ed aeth e | da y kenhyf | y e | kylyassant wyte6 \82\ .
23. Ac 6rth cordeylla 6e karedyc 6erch y pa del6 rac kewylyd
24. e gallaf | y kyrch6 attat ty gwedy sorry 6rthyt ohonaf | y am
25. de amdra6d gwyr ty. My a tebygass6n bot e | gwnaeth de g6ra \83\
26. ty noth chwyoryd er rey essyd en dyodef 6e mynet en allt6t
27. hedyw gwedy e | sa6l da a rodeys ynhe6 6d6nt wy. Ac ena or
28. dywed gwedy em!ada6 ohona6 ar llong mynet a | gwnaeth
29. racda6 a dynessa6 parth ar dynas ed oed y 6er \84\ enda6. Ac | ena
30. gyrr6 kennat a | gwnaeth y dywedwyt oy 6erch y 6ot ef
31. en dy6ot attey hy gwedy damweynnya6 yda6 e | 6eynt tr6eny
32. honno. hyt nat oed yda6 na bwyt na dyllat namyn kyrch6//

t. 27
1. y thr6gared hy. Ac | ena pan kygle6 hythe6 henny wyla6 a | gwna-/
2. eth a | go6yn pa | sa6l marcha6c a | oed y | gyt ac ef. Ac ena dywedwyt a
3. gwnaeth e kennat nat oed namyn 6n marcha6c ac essweyn. Ac
4. es \85\ a | gwnaeth hythe6 ena rody e6r ac aryant en amyl en lla6 e
5. kennat kymeynt ac a | oed dyga6n ac erchy yda6 dwyn y that hyt
6. en dynas arall ac eno dywedwyt y 6ot en glaf. ac gwne6th6r
7. enneynt yda6 ae wysca6 o wysc a 6ey teyl6ng y | 6renyn ac y | gyt
8. a henny gwaha6d atta6 de6 6geynt marcha6c ac e6 gwysca6 en
9. hard syber6 o 6eyrch a dyllat ac ar6e6. Ac ena gwedy darffey yda6

10. gwne6th6r pob peth o | henny an6on kennat ar aganypp6s brenyn
11. ffreync y dywedwyt bot lleyr y chwegr6n en dy6ot y emwelet ac ef
12. ac ae 6erch. Ac ena pan kygle6 entew henny e | doeth ef a \86\ wyrda
13. en | y erbyn ae ar6oll en e | gwed e | delyey anryded6 brenyn. a rody
14. yda6 holl 6edyant y ky6oeth hyt pan kynn6lley ente6 llw y | gyt
15. ac ef y gorescyn y ky6oeth eh6n yda6 trae ke6yn. Ac ena ed an-/
16. 6ones aganypp6s kennade6 tros wynep ffreync y kyn6lla6 ll6
17. a | holl 6archogyon ar6a6c. Ac gwedy dar6ot henny an6on lleyr
18. a | chordeylla y 6erch y kyt ac ef hyt en enys prydeyn ar llw h6nn6
19. kanth6nt. ac emlad ae | de6 dofyon a | gwnaeth a | gor6ot arnad6nt.
20. Ac ena gwedy gorescyn o leyr y ky6oeth en holla6l trae ke6yn en
21. e | tryded wlwydyn gwedy henny e | b6 6ar6. Ac en er 6n amser
22. h6nn6 e | b6 mar6 aganypp6s brenyn ffreync. Ac ena e ka6as
23. cordeylla merch ye6haf y leyr brenhynyaeth enys prydeyn ac e
24. clada6d y that eme6n ryw dayart \87\ re gwnathoed a | dan er
25. a6on a elwy \88\ sorram eg kaer lleyr. E dayarty hynn6 ar re | da/
26. roed y adeylat en anryded yr de6f6r6a6l jan6s. Ac ena ed
27. em!kynn6lley holl seyry a | chreffdwyr e | dynas a | phob gweyth
28. or a 6edylynt y gwne6th6r hyt em pen e | wlwydyn a | dechre6ynt
29. ena y gwne6th6r. Ac ena gwedy bot cordeylla en llywya6
30. e ky6oeth ar 6renhynyaeth pym mlyned en hed6ch ac en tag-/
31. ne6ed6s. e | ky6odassant ena en | y herbyn y | de6 neyeynt mey-/
32. byon y dwy chyryored er rey a | rodessyt en gwraged y 6orgla6n//

t. 28
1. tewyssa6c e | gogled ac eynyayn tewyssa6<c> kernyw. Ac esef a | gwna-/
2. ethant de6 6ap e | gwyr henny. Margan map Ma6glan. a c6neda
3. map eynya6n bot antheylyng kanth6nt bot gwreyc en med6
4. e | 6renhynyaeth. ll6dha6 o pob 6n onad6n a | dechre6 anreythya6
5. e | gwladoed. en kyntaf ac odyna brwydra6 a hythe6. ac en e dywed
6. e ka6ssant y daly a | gossot eme6n karchar. Ac en e | karchar h6nn6
7. rac meynt wu dol6r kenthy kolly e | teyrnas y llada6d eh6nan hy.
8. Ac ena gwedy henny er rannassant e | de6 gwas henny er enys en
9. de6 hanner er rygth6nt. Ac ena er rodet y Margan er ran 6al
10. e keyd6 h6myr er hon a | elwyr escotlont. ac y c6nda \89\ er ran or
11. t6 arall a parth a | gollewyn er enys. Ac ena em pen e | dwy 6lyned
12. gwed6 henny dy6ot a | gwnaethant ar 6argan e | nep a | karey
13. ter6ysc ac anthangne6ed a dywedwyt 6rtha6 bot en depryt
14. ac en gwardwyd \90\ yda6 ef kanys ef a | deley o hyna6aeth llywo-/
15. draeth er enys en k6byl y 6ot ente6 en daly a | dan arall. Ac or
16. ky6ryw eyrye6 henny kymryt syberwyt enda6 a chyn6lla6 llw
17. a | mynet am pen ky6oeth c6neda a | dechre6 y anreythya6 ae loscy
18. ac ena mynet a | gwnaeth c6neda ae | lw en | y erbyn ac emlad ac
19. ef ae kymell y ffo. a \91\ | erlyt o gwlat y wlat o le y le. ac or | dywed y
20. llada6d en e | maes a | elwyr oe hen6 ef yr henny hyt hedyw maes
21. margan em morganh6c. Ac ena gwedy kaffael o c6neda e | wud6-/
22. golyaeth e | b6 en | 6renyn en llywya6 e ky6oeth teyr | blyned ar | dec
23. ar r6geynt en gogoned6s. Ac en er amser h6nn6 ed oed ysayas
24. ac osee en proffwydy eg kaer6ssalem. ac en er 6n6ettyd ar | dec
25. kyn kalamey e | dechrewyt adeylat r6ueyn y | gan e de6 6roder a
26. elwyr rem6s a | rom6l6s. Ac ena gwedy mar6 c6neda e
27. doeth Rywalla6n y 6ap en 6renyn en | y ol. G6as ye6anc oed h6nn6
28. hedych6r tagne6ed6s tyghet6ena6l. A h6nn6 a lywy6s e ky-/
29. 6oed kan karyat a | thagne6ed. Ac en | y amser ef e | doeth glaw o
30. gwaet try dye6 a | theyr nos ac e | doeth marwolaeth ar e | dynyon.
31. Gwedy h6nn6 e | doeth Gwrwst y 6ap en 6renyn Gwedy

32. h6nn6 e | b6 seyssyll En ol seyssyll e | doeth yago. ney g6rwst.//

t. 29
1. n \92\ ol yago e | doeth ky6arch \93\ 6ap seyssyll. Gwedy kyn6arch e
2. doeth Gwr6yw!dyg6. y h6nn6 e | b6 de6 6ap. fer6ex. a | phorrex. Ac
3. dygwyda6 e6 tat en heneynt e | b6 ter6ysc er r6ng e | de6 6roder
4. am e | 6renhynyaeth pwy onad6nt ae kaffey. Ac esef a | gwnaeth
5. porrex enynn6 en wuyha o | flam hyt a chygor6ynt a | dar-/
6. merth6 llad y 6ra6t. Ac y | gyt ac e | kygle!6 fe<r>6ex henny esef
7. a | gwnaeth ente6 ena mynet hyt en ffreync ac ena kaffael porth
8. o!hona6 y gan s6art brenyn ffreync ac emchwel6 hyt en enys
9. prydeyn ac emlad ae 6ra6t. ac en er emlad h6nn6 e | llas ferre6s.
10. ar holl kyn6lleyt6a a | doethoed kantha6. Ac ena sef a | gwnaeth
11. y6den mam e de6 was a | oed byw ettwa pan kygle6 henny
12. daly llyt 6rth porrex y map e | llall. ac or dywed pan ka6as amser
13. a lle. 6al ed oed porrx \94\ en kysc6 e | doeth hythe6 ae lla6 6orynnyon
14. yda6 ac y lladassar \95\ ac y dryllyassant ef en llawer o | dryllye6. Ac
15. gwedy henny hyr espeyt e | b6 ter6ysc ac ann6h6ndep a | ry6el
16. er r6ng e ky6da6twyr eh6n. ar teyrnas a | rann6t en pym ran
17. er r6ng pym brenyn. Ar rey henny en emlad pob eylwers aem | gylyd.
18. Ac ena gwedy dy6ot llawer o | amsser e kynyd6s molyant
19. Gwas ye6anc a | elwyt Dy6ynwal moel m6t mab oed h6n-/
20. n6 y clytno yarll kernyw. ragor oed yda6 o pryt a | theg6ch. a
21. glewder rac holl 6renhyned enys prydeyn. Ar gwas h6nn6
22. gwedy mar6 y tat a kymyrth llywodraeth y tat en | y law. ac ena
23. gwedy henny ed aeth ac ed emlad6s a | phymer brenyn lloegyr ac
24. e | llada6d h6nn6. Ac ena gwedy klybot henny e | deoth nyda6c bre-/
25. nyn kymry a | the6d6r brenyn e!scotlont ac e6 ll6oed kanth6nt
26. hyt eg ky6oeth dyfynwal moel m6t a | dechre6 y anreythya6
27. ae loscy. Ac en e | lle Dyfynwal a doeth en e6 herbyn. a | dec myl
28. ar r6geyn o | wyr kantha6 a | dechre6 emlad a | gwnaethant.
29. Ac ena gwedy tre6lya6 llawer or dyd onad6nt ac na gweley
30. dyfynwal ef en kaffael e | 6ud6golyaeth A gal6 a | or6c atta6
31. chwechanhwr or gwyr ye6eync a gwydyat e6 bot en de6raf
32. ac en gle6haf ac erchy y pa6b o henny kymryt ar6e6 e | gwyr//

t. 30
1. lladedyc amdanad6nt. ac ente6 eh6n a 6ury6s y ar6e6 eh6n a
2. chymryt ar6e6 6n or gwyr meyr6 amdana6 en kynhebyc a | henny
3. a | cherdet trwy pa6b or llw a | dan e6 hannoc megys 6n onad6nt
4. Ac or | dywed dy6ot a | gwnaeth ae | kyt!emdeythyon hyt e | lle ed oed
5. nyda6c a | the6d6r. ac ena e | dywa6t 6rth y kyt!emdeythyon
6. erchy 6d6nt r6!thra6 6d6nt. Ac ena e6 kyrch6 a llad e
7. de6 6renyn a llawer oc e6 gwyr y | gyt ac wy. Ac ena sef a | gwna-/
8. eth dyfynwal rac o6yn y lad oe wyr eh6n b(r)6r6 er ar6e6 henny
9. y emdeyth ac en e | lle kymryt y ar6e6 eh6n ac amoc y wyr y em-/
10. lad ac e6 gelynyon. Ac en e | lle ny b6 6n gohyr kaffael e | wud6go-/
11. lyaeth ohona6. Ac odyna kerdet a | or6c tros e6 ky6oeth ae orescyn
12. a dystryw e | keyryd ar kestyll a | darest6ng er holl enys yda6 eh6n.
13. Ac gwedy henny coron o e6r a | gwnaeth yda6. a | dwyn er enys
14. en | y theylygta6t 6al e | b6 gore6 gynt. Ac odyna e | gossodes ky6-/
15. reythye6 er rey a | elwyr ettwa ky6reythye6 dyfynwal moel m6t.
16. Ar ky6reythye6 henny a | ketwyr em plyth e | saesson ettwa. Ac
17. ef a | rodes y temle6 e dwywe6 ac yr dynassoed e6 breynt megys
18. e kaffey pa dyn bynnac a | ffoey attad6nt yr a | gwneley o kam 6al
19. keffynt na6d. ac odyna eg gwyd y elynyon mynet en ryd e

20. fford y mynhey. Ac y | gyt a | henny llawer o pethe6 ereyll a | gwna-/
21. eth essyd rehyr e6 datkan6 megys y hescry6enn6s Gyldas
22. wynt. Breynt a nod6a a | rodes he6yt yr ffyrd a kyrchey e | pryf
23. dynassoed. ac y ereydyr e | byleynyeyt er rodes er 6nryw teylyg-/
24. ta6t honno. Ac en | y amsser ef ny b6 na lleydyr. na threyss6r. Ac | or
25. dywed gwedy llywya6 ohona \96\ e | ky6oeth en e wed honno de6
26. 6geynt mlyned gwedy gwne6th6r e | coron ae gwysca6
27. mar6 wu. ac en ll6ndeyn en temyl a gwnathoed ef eh6n
28. en anryded dwywes e d6undep e clad6t.
29. Ac ena gwedy y | 6ar6 ef y de6 | ap \97\ ente6 a | wu | ter6s \98\ er
30. rygth6nt am e | 6renhynyaeth kanys pob 6n ona-/
31. d6nt a 6ynney kaffael coron e | 6renhynyaeth. Ac 6al
32. ed oedynt en er amrysson h6nn6 e6 kytemdeythyon//

t. 31
1. o pob parth ac e6 tagne6ed6s ac ar \99\ rannassant e 6renhynyaeth
2. er rygthynt. 6al hynn. gad6 y bely 6ap dyfynwal coron e | teyr-/
3. nas a | lloegyr. a | chymry. a | chernyw y | gyt a | hy kanys hynaf oed.
4. Ac y bran 6ap dyfynwal kanys ye6haf oed or t6 dra6 y | h6myr
5. en k6byl sef oed henny e | gogled oll. Ac ena gwedy kadarn-/
6. ha6 tagnhe6ed er rygth6nt ar hynny gwedy mynet pym mly-/
7. ned heybya6 en tagne6ed6s. Eyssyoes mynych ew dy6ot
8. dr6c ter6ysc em plyth pethe6 llawen. Rey o 6eybyon ter6ysc
9. a | doeth ar 6ran a | dywedwyt 6rtha6 bot en llesc ac en wa-/
10. radwyd yda6 ef bot en darestygedyc y bely y 6ra6t. ac wynt
11. en 6n!6am ac en 6ntat. ac en 6reynt ac en 6n delyet. Ac y
12. gyt a henny he6yt en llawer o emlade6 mwy re!wuost noc
13. ef. Pan doeth ed6lff tewyssa6c moryan yth gwlat. ty ae
14. gyrreyst y emdeyth ef ar ffo. ac y | gyt a henny pan doeth en-/
15. te6 eh6nan yth gwlat ty ae g6rthledeyst he6yt y 6rth de
16. gwlat ef. Ac 6rth henny torr ac ef e kyghreyr esyd gwaradwyd
17. yt 6ot 6rthy. a | dos hyt ar 6renhyn llychlyn a | chymer y 6erch
18. en wreyc yt. hyt pan 6o trwy y nerth ef e gellych ty kaffael
19. e | teylycta6t ar re | colleyst. Ac esef a | gwnaeth bran en \100\ kymryt
20. e6 kyghor a | mynet hyt en llychlyn a | chymryt merch brenyn
21. llychlyn en wreyc yda6 megys e | dyscadoed kyn no henny.
22. Ac ena pan 6ynegyt y bely henny dr6c wu kantha6 henny
23. ac anteylyng a llytya6 en 6a6r a or6c am re 6ynet y | 6ra6t
24. hep y kyghor nae kanhyat y wreycca a | cheyssya6 or ffor \101\ honno
25. dy6ot en | y erbyn. kyn6lla6 llw a | gwnaeth ente6 a mynet
26. tro \102\ h6myr a | chymryt e dynassoed ar keyryd ar kestyll. a gos-/
27. sot gwyr yda6 eh6n end6nt y e6 kadw. Ac ena pan kygle6
28. bran henny kymryt llw ma6r a | gwnaeth kantha6 o | lychlyn
29. ac gwedy bot en para6t y lyghes kychwyn a | gwnaeth
30. parth ae gwlat. Ac 6al ed oed en dy6ot en llawen ar | gwynt
31. en rwyd en e6 hol: enachaf e ky6er6yd ac ef Gwytlac bre-/
32. nyn dacya en | y emlyt o karyat e 6orwyn ar re | d6gassey bran//

t. 32
1. Ac esef a | gwnathoed ente6 o karyat e 6orwyn paratoy llyghes
2. ae herlyt ac ena e6 godywes ac emlad ac wynt ar per6ed e | mor.
3. Ac ena o damweyn e | llong ed oed e | 6orwyn endy a | ka6as a | b6r6
4. bache6 heyrn arney ae thynn6 eny edoed em per6ed y longhe6
5. ef eh6n. Ac ena hyt tra edoedynt wy en emlad e6elly chwyth6
6. en dysse6yt a | gwnaeth e | gwynt en e6 herbyn a gwascar6 e6
7. llonghe6 ac e6 bop traeth en gwascara6c. Ac ena brenyn dacya

8. gwedy bot ohona6 pym dywyrna6t ar 6a6d a wury6t hyt
9. en e | goled \103\ yr tyr hep wybot o!hona6 na pha tyr na pha dayar
10. oed h6nn6. Ac ena pan kygle6 gwyr e wlat honno henny sef
11. a | gwnaethant e6 daly ac e6 dwy \104\ hyt ar bely ker llaw er ar6or-/
12. tyr h6nn6 ae lw kanthaw en arhos dy6odedygaet \105\ y 6ra6t o
13. lychlyn. Ac ena y | gyt a llong Gwytlach brenyn dacya ed oed
14. teyr llong ereyll. ar tryded or | rey henny a | hanoed o lynghes bran
15. 6ap dyfynwal. Ac ena pan 6ynegyt henny yr brenyn llawen
16. wu kantha6 kanys da oed kantha6 kaffael dyal ar | y 6ra6t.
17. Ac odyna gwedy mynet echedyc o | dydye6 heybya6 enachaf
18. bran gwedy emkynn6lla6 y lyghes ac en dy6ot yr gogled
19. yr tyr. Ac ena gwedy mynegy yda6 re orescyn o 6ely y 6ra6t
20. y ky6oeth a | daly y wreyc an6on kennade6 a | gwnaeth atta6 ac
21. erchy yda6 ed6ryt y ky6oeth ae wreyc yda6. ac ony gwneley
22. henny mynegy yda6 a | thyst6 ed anreythyey er enys or mor pwy
23. gylyd ac y lladey ente6 eh6n o bey tyghet yda6 kaffael brwydyr
24. ac ef. A | phan kygle6 bely e | kennad6ry honno y nacca6 a | gwna-/
25. eth o | pob 6n or de6 peth henny. Ac en e | lle kyn6lla6 oll marchogyon
26. er enys hon en llwyr a dy6ot en erbyn bran 6rth emlad ac
27. ef. Ac en e | lle pan wyb6 bran henny kerdet a | gwnaeth ente6
28. en | y erbyn ef a dy6ot hyt e lle e | gelwyr llwyn e calatyr. ac
29. eno emkyrch6 ac ef. Ac 6rth henny gwedy dy6ot pob 6n hyt
30. eno onad6nt emlad a | gwnaethant en kadarn ac en hyr ac
31. en cre6la6n kanys gwyr moledyc a | oed kan pob 6n onad6nt
32. en newydya6 e6 dehe6oed. Ac ena o | pob parth e | syrthyey e//

t. 33
1. gwyr en 6eyr6 megys e | gwel6t e keyrch en syrthya6 y | gan
2. e | medelwyr yr lla6r. Ac en e | dywed gwedy gor6ot or brytannyeyt
3. e ffoes gwyr llychlyn ac e6 bydynoed bryw essyc kanth6nt. parth ac
4. e6 llonghe6. Ac ena en e 6rwydyr honno e | llas or llychlynwyr pym-/
5. thec myl. ac ny dyeghys myl onad6nt en yach. Ac ena o | 6reyd e | ka-/
6. 6as bran 6n or lloghe6 ac ed aeth hyt en ffreync. E | ny6eroed ereyll
7. oll a | dothoedyn y | gyt ac ef or a | dyeghys onad6nt pa6b ohon6nt
8. a ffoes en e | lle kyntaf e | keffyn gwasca6t y emkydya6 enda6.
9. Ac ena gwedy kaffael o bely e wud6golyaeth gal6 a gwna-/
10. eth atta6 holl gwyrda y teyrnas hyt eg kaer e6ra6c ac ena
11. e | kymyrth ef e6 kyghor wy pa peth a | gwneley am 6renyn dacya.
12. ellwng kennade6 a | gwnathoed h6nn6 atta6 oe karchar ac
13. ada6 y wrogaeth ef a | darestygedygaeth dacya he6yt yda \106\ ac y
14. gyt a henny teyrnket pob blwydyn ohoney yr y | ell6ng en ryd
15. y emdeyth ef ae gorderch. ac y | gyt a henny kadarnha6 er am6ot
16. h6nn6 o lw a | gwystlon. Ac ena kytkyghor a | chytsynnyedyga-/
17. eth a rodes pa6b or gwyrda y bely 6rth gwne6th6r hen ed
18. oed brenyn dacya en | y erchy. Ac ena e kymyrth bely gwystlon
19. a chedernyt ar er am6ot h6nn6 ae ell6ng en ryd ef ae orderch.
20. Ac ena sef a | gwnaeth bely gwedy gorescyn o!hona6 enys pry-/
21. deyn or mor pwy gylyd ac nat oed nep a emky6erbynnyey ac
22. ef endy nac ae gwarawuney. e ky6reythye6 a | ossodassey y | tat kyn noc
23. ef e6 kadarnha6 a | or6c 6d6nt ac y | gyt a | henny gossot gorwuchel
24. tangnhe6ed a hed6ch trwy er holl enys. Ac en penhaf e | kadarn-/
25. ha6s breynt e | temple6 ar dynassoed. ar ffyrd a kyrchey e dinassoed.
26. Ac amrysson hagen a | oed am e | ffyrd nat oed hespys e | gwy/
27. dyt e6 ter6yn. ac 6rth henny e | mynn6s ente6 gwne6th6r pob
28. peth en gole6 mal na bey reyt amrysson am dym. gal6 atta6
29. a | gwnaeth holl seyry meyn enys prydeyn a | gorchymyn 6d6nt

30. gwne6th6r e | ffyrd henny ky6reythya6l o kalch a | meyn. Ac
31. esef e | gwnaethpwyt 6n onad6nt or lle ed aa penryn kernyw
32. en e | mor ar 6ess6r hyt enys prydeyn hyt en traeth katneys//

t. 34
1. a henny trwy e pryf dynassoed a | oedynt en 6nya6n ar e | fford honno.
2. Ac arall a | erchys y gwne6th6r ar tra6s llet er enys o kaer 6ynyw
3. ar glan mor dy6et trwy e pryf dynassoed hyt em porth hamon
4. Sef ew honno norhant6n. Dwy fford ereyll a | erchys e6 gwne6th6r
5. en amryscoew ar 6ess6r kogle6 er enys trwy e | dynassoed megys
6. er rey ereyll. Ac ena gwedy dar6ot gwne6th6r er rey henny e6elly
7. e6 kyssegr6 a | or6c a rody breynt a | nod6a 6d6nt ar e | wed hon. Pwy
8. bynnac a kaffey 6n or ffyrd henny yr a | gwneley o kam ne6 o sar-/
9. haet y | nep k6byl na6d a kaffey hep la6ass6 o | nep y | gwara6un yda6.
10. Ac ena gwedy bot bely en gwledych6 ar e | ky6oeth en hed6ch ac en
11. tangne6ed6s. bran y 6ra6t ef megys e dywepwyt \107\ wuchot a
12. wury6t hyt en traeth ffreync en o6al6s pryder6s. kanys oed kan-/
13. tha6 y dyhol oe gwlat ac oe ky6oeth ac nat oed fford yda6 e | galley
14. dy6ot yda6 trae ke6yn. Ac ena kany gwydyat hagen pa peth a
15. gwnaey. sef a | gwnaeth eyssyoes ena mynet ar y de6dec6et marcha6c
16. ar tewyssogyon ffreync a dangos 6d6nt e | damweynnye6 tr6eyn ar dothoed
17. yda6. Ac ena gwedy na cha6as y | gan er | rey henny na phorth na nerth; or
18. dywed e | doeth hyt ar segyn tewyssa6c b6rgwyn. a | h6nn6 ae herbyn-/
19. nyws ef en anryded6s. Ac ena gwedy bot ohona6 rynna6d y | gyt a | h6n-/
20. n6 ef a | ka6as y kytemdeythas ae karyat en kymynt ac nat oed en | y
21. lys er eyl g6r kyn anryded6sset ac ef. Ac esef acha6s oed henny em
22. pob peth or a | gwneley nac ar ry6el nac ar hed6ch e | dangossey y 6oly-/
23. ant. ac eny kar6s e tewyssa6c ef megys ket bey ef 6n map yda6.
24. Ac esef ky6ryw gwas oed bran. teg oed 6rth edrych arna6. aelode6
25. hyryon meyn bonhedygeyd oed yda6. kywreyn a | doeth oed 6rth hely
26. megys e | gwedey yda6 6ot. Ac ena or dywed gwedy godywes holl ka-/
27. ryat e | brenyn en e | wed honn. Sef a gwnaeth e brenyn 6n 6erch
28. oed yda6 ac nyt oed na map na merch namyn honno rody honno
29. a | or6c en prya6t y bran 6ap dy6ynwal. Ac ony bey 6yth yda6 6n
30. map kanhyad<6> brenynyaeth byrgwyn yda6 ef gwedy bey mar6
31. ente6. y | gyt ae 6erch. Ac os map a 6ey yda6 ente6 ada6 nerth
32. yda6 y orescyn y ky6oeth eh6n. Ac nyt namwy y kantha6 ef eh6n//

t. 35
1. namyn y gan holl tywyssogyon ffreync or a | oed 6n ac ente6. kanys
2. kymeynt a | henny oed y karyat gan pa6b onad6nt. Ac ena hep ohyr e
3. 6orwyn a | pryodet a bran. a thewyssogyon e wlat a estyngh6s yda6
4. a | llywodraeth e | teyrnas a | rodet en | y law. Ac ena ny b6 pen e wlwyn \108\
5. gwedy gwne6th6r hynn mar6 wu e tewyssa6c. Ac ena sef a | gwnaeth
6. bran tewyssogyon e | gwlat er rey ae karey gynt o ketemdeythas ena
7. rann6 6d6nt s6llt e tewyssa6c o | e6r ac aryant. a kynn6llessynt
8. y | tade6 ae hentade6 ac e6elly oe | haelder e6 rwyma6 o karyat 6rtha6
9. Ac y | gyt a | henny e peth oed wuyhaf kan wyr b6rgwyn rody
10. bwyt a | dya6t ny cheyt y | porth rac nep or a | 6ynhey bwyt a | dya6t
11. en | y lys. Ac ena gwedy dwyn pa6b o!hona6 en kytd6un ac ef
12. e!6elly medylya6 a | gwnaeth pa | del6 e | galley dyal ar bely y 6ra6t
13. er hyn re | gwnathoed ac ef. ac | gwedy mynegy ohona6 henny y wyr
14. e gwlat ada6 a | gwnaeth pa6b en llawen e6 d6undep ac e6 porth ac
15. e6 nerth a | mynet y | gyt ac ef pa teyrnas bynnac a | 6ynney y | gorescyn
16. en dyannot. Ac ena hep 6n gohyr kyn6lla6 ll6 ma6r a | gwnaeth ac
17. en lle gwne6th6r kyghreyr a | gwyr ffreync a chymryt kanhyat

18. e 6ynet trwy e6 gwlat ae lw kantha6 parth ac enys prydeyn
19. en ryd. Ac ena gwedy bot en para6 \109\ e llonghe6 ar traeth fflandrys
20. e kychynnassant \110\ ar e | mor ar gwynt en rwyd en e6 hol e | doethant hyt
21. en enys prydeyn. Ac ena pan kygle6 bely y 6ra6t ef henny
22. e kynn6ll6s ente6 holl emladwyr enys prydeyn a dy6ot en | y
23. erbyn y emlad ac ef. Ac ena 6al ed oedynt gwedy bydyna6 o pob parth
24. en mynn6 em!kyrch6 ac emkymysc6 y | gyt; enachaf tonnwen e6 mam
25. ell | de6 en bryssya6 trwy e bydynoed ar kade6 kanys chwanna6c
26. e gwelet y map oed er ny gwelssey es llawer o amsser. Ac ena
27. e doeth recdy en ergrynnedyc o6yna6c hyt en ed oed bran y | map
28. en se6yll. ac ena dody y | dwy!law am y wunygyl a rody yda6 dam6n-/
29. edygyon c6ssane6 en 6enych. Ac ena noethy y dwy 6ron a | gwna-/
30. eth a | thrwy ygyon ac wyla6 dywedwyt er amadra6d h6n 6rtha6.
31. koffa 6e map y koffa e | dwy 6ron hyn a | dyneyst ty koffa kallon
32. e 6am ath emd6c na6 mys eny doethost yr byt ar agky6nerth//

t. 36
1. a ke6eys y ac a | dyode6eys y yth emdwyn ty ac yth escor. a | choffa henny
2. hedyw a | byd 6rth 6e kyghor a | dyro made6eynt yth 6ra6t a | pheyt ar
3. llyt a dechre6eyst 6rtha6. kany deley daly llyt 6rtha6 6rth na gwna-/
4. eth yt defnyd 6n llyt. Namyn os ef a | dywedy ty e | ma<e> e6o ath dy-/
5. holyes ty oth wlat ac oth ky6oeth. ot edrychy ty en graff e wy-/
6. ryoned ny cheffy re | gwne6th6r o!hona6 dym kam. Ny dyholyes
7. ef tydy yr ky6ar6ot a | thy peth a 6ey gwaeth namyn kymell
8. de dyrcha6ael ar peth a 6ey gwell. Gwr darestyghedyc yda6 ef
9. oed6t ar ran 6echan or teyrnas gynt. a phan kolleyst honno
10. ed wyt en kynhebyc yda6 ente6 en 6renyn em b6rgwyn. 6rth
11. henny weythyon peth a | gwnaeth ef y | ty onyt o 6renynhyn by-/
12. chan tla6t de gwne6th6r en gorwuchel 6renhyn ky6oetha6c.
13. Ac y | gyt a | henny he6y<t> edryc \111\ nat trwyda6 ef e | doeth defnyd e
14. ter6ysc kyntaf a | wu er ryghoch namyn o!hona6t ty pan ae-/
15. thost y 6ynn6 merch brenyn llychlyn ac o nerth h6nn6 keys-/
16. sya6 y dyky6oythy ente6. Ac ena gwedy dywedwyt o!honey hy
17. trwy wyla6 ac ygyon er amadrodyon hyn kyffroy o gwarder
18. a | or6c a | hedych6 y 6ryt ae 6ed6l enda6 ac 6uydha6 6rth y chyg-/
19. hor. a | gwaret y helym ae penffestyn a | gwnaeth y am y pen a dy6ot
20. y | gyt a | hy hyt ar y | 6ra6t. Ac y | gyt ac e gweles bely y 6ra6t en dy-/
21. 6ot atta6 kan ar6yd a | drech tangnhe6ed b6r6 a | gwnaeth ente6
22. y ar6e6 y | 6rtha6 ac en e | lle mynet dwyla6 m6n6gyl yda6 ac em/
23. kar6 ac ef. Ac ena hep annot kymody ell de6. ac en e | lle dyot a
24. gwnaeth pa6b or bydynoed e6 har6e6 a | dy6ot y | gyt hyt en
25. ll6ndeyn. Ac ena kymryt kytkyghor a or6gant. Ac esef a ca6-/
26. sant en e6 kyghor paratoy kyffredyn llw a mynet hyt en ffre-/
27. ync a gorescyn er holl gwladoed henny 6rth e6 medyant wynt.
28. Ac ena gwedy mynet pen e wlwydyn e kychwynnassant parth
29. a | ffrenyc a | dechre6 anreythya6 a | gwnaethant e | gwla-/
30. doed. A | phan klywssant Gwyr ffreync henny emkynn6lla6 a
31. or6gant holl 6renhyned ffreync y | gyt ac emlad ac wynt. Ac
32. ena e 6ud6golyaeth a ka6as bely a bran ffo a | gwnaeth gwyr//

t. 37
1. ffreync. Ac ena e6 hemlyt a | or6c e brytanyeyt a gwyr b6rgwyn
2. hep orffowys ac wynt hyt pan dalyassant e6 brenhyned ac
3. e6 kymhell y darest6ng 6d6nt. Ac ena dystryw e keyryd kadarn
4. a | gwnaethant ac erbyn pen e | wlwydyn darest6ng 6d6nt er
5. holl teyrnas. Ac ena gwedy gorescyn a hedych6 pob lle onad6nt

6. kychwyn a | gwnaethant parth a | r6ueyn. ac e6 holl lwoed kan-/
7. th6nt a | dechre6 a | gwnaethant gwascar6 e keyryd ar hyt er
8. eydal ac anreythya6 e | byleynll6 trwy er holl eydal.
9. Ac en er amser h6nn6 de6 tewyssa6c oed en r6ueyn. sef oed er rey
10. henny Gaby6s a | porsenna ac yr rey henny e | daroed gorchymyn
11. llywodraeth e | gwlat. Ac ena gwedy gwelet or rey henny na alley
12. 6n kenedyl g6rthwyneb6 y cre6londer bely a | bran. o kyt kyghor
13. e | sened e | doethant attad6nt a gwne6th6r tagnhe6ed ac wynt. a
14. chytd6undep. ac erchy e6 ketemdeythas. Ac y | gyt a | henny llawer
15. o rodyon e6r ac aryant a | rodassant 6d6nt. ac ada6 teyrnget pob
16. blwydyn yr gad6 e6 ky6oeth 6d6nt en hed6ch. Ac ena gwystlon
17. a kymyrth bely a bran y | kanth6nt. ac gwedy henny e | trossassant
18. e | brenhyned henny e6 bydynoed parth a Germanya. Ac ena gwe-/
19. dy dechre6 o!nad6nt ry6el6 ar e pobyl honno. edy6ar wu kan
20. gwyr r6ueyn e | kygreyr a | gwnathoedyn a | gal6 e6 gle6de \112\ atta-/
21. d6nt a | mynet en porth y wyr germanya. Ac ena pan datkan6t
22. henny yr brenhyned llydya6 en wuy no meynt ac en e | lle kym-/
23. ryt pa f6n6t ed emledynt ar de6 ll6. kymeynt o | ny6er a dothoed
24. or eydal megys ed oed ar6thyr 6d6nt e6 gwelet. Ac ena gwedy
25. kymryt e6 kyghor e tryg6s bely ar brytanyeyt y | gyt ac ef en emlad
26. a | gwyr germanya. ac ed aeth bran ae lwdoed \113\ kantha6 y emlad
27. a | gwyr r6ueyn y dyal arnad6nt re | torry er am6ot ar kygreyr
28. a | gwnathoedynt. Ac en e | lle pan kygle6 gwyr er eydal henny emada6
29. a | gwnaethant a germanya ac emchwel6 parth a | r6ueyn a cheyssya6
30. rac6laen6 bran kyn noe dy6ot yr r6ueyn. Ac ena pan wyb6
31. bely \114\ henny kyn6lla6 a | gwnaeth ar nos honno e6 ragot oc e6
32. blaen ac eme6 \115\ glyn e | fford e | doey e | gelynyon llech6 ena ac e6 haros//

t. 38
1. Ac en e | lle trannoeth e | bore enachaf gwyr er eydal en dy6ot yr lle honno
2. esef e | gwelynt ar6e6 e6 gelynyon en dyscleyrya6 en e | glyn. ac en e
3. lle daly o6yn a | gwnaeth arnad6nt a | thebyg6 e mae bran oed ena
4. a gwyr byrgwyn kantha6. Ac ena esef a | gwnaeth bely en dyssy-/
5. 6yt ac en wychyr e6 kyrch6. Ac ena ny b6 6n | gohyr ada6 a | gwna-/
6. eth gwyr r6ueyn e | maes megys ed oedynt en dyar6ot hep re | gwys-/
7. ca6 amdanad6nt. en kerdet. Ac ena e6 hemlyt a | gwnaeth bely 6d6nt
8. ac e6 llad hyt pan wu e nos a | d6c er aer6a racda6. Ac ena gwedy
9. kaffael e wud6golyaeth honno e doeth hyt ar bran y 6ra6t em
10. pen e tredyd dyd. gwedy eyste ohona6 ente6 ae lw 6rth r6ueyn.
11. Ac ena gwedy dy6ot e | de6 lw en kyffredyn o pob parth em-/
12. lad a | gwnaethant ar kaer. A hyt pan 6ey wuy he6yt o dr6c a
13. gwnelynt y wyr r6ueyn dyrcha6ael ffyrch a | or6gant en dr6s
14. e | porth a mynegy 6d6nt e | mae ena e crogynt wy e6 gwystlon
15. wy ony rodynt e | kaer. Ac esef a | gwnaethant gwyr r6ueyn eyssy-/
16. oes se6yll en e6 darpar a | chynal e | kaer racd6nt 6al kynt.
17. a dylyss6 e6 meybyon ac e6 hwyryon ac e6 neyeynt en ew
18. gwystleyryaeth wy. a gweythy(th)ye6 \116\ ed emledynt ac e6 peyry-/
19. anne6. wy. gwethye6 ereyll e6 saeth6. ac e6elly emlad ac wy
20. o pob fford y gellynt. a | cheyssya6 e!6elly e6 g6rthlad y wrth e
21. m6r wynt. Ac ena gwedy gwelet or de6 6roder henny enynn6
22. gwychyr lyt a | or6c end6nt. ac en e | lle erchy crogy pedwar ar
23. r6geynt or rey bonhedycaf or gwystlon en e6 gwyd. Ac ena sef
24. a | gwnaeth gwyr rwueyn ll6nyeth6 e6 ll6 en 6ydynoed a
25. mynet allan or kaer y rody kat ar 6aes 6d6nt kanys kenna-/
26. de6 a | dothoed attad6nt y kan e | de6 tewyssa6c gwedy em!kyn-/
27. n6lla6 e6 gwascaredyc lw a | dywedwyt e6 bot en dy6ot en porth

28. 6d6nt. ac erchy 6d6nt na rodynt e | kaer wyth. Ac ena en tew
29. 6edynoed e | doethant am pen e | brytanyeyt a | gwyr b6rgwyn
30. en dyrybud. ac e | doethant gwyr r6ueyn or kaer allan ac en
31. gyntaf e gwnaethant aer6a 6a6r onad6nt. Ac ena pan gwe-/
32. les e brodyr llad e6 kyt6archogyon e6elly trysta6 a | gwnae-//

t. 39
1. thant. ac eyssyoes dechre6 annoc e6 kytemdeythyo \117\ ac e6 kyweyrya6
2. en 6ydynoed wynt. ac en dr6t wychyr kalet emlad ac e6 gelynyon
3. ac e6 kymhell y ffo trach e6 ke6yn wynt. Ac en e | dywed gwedy llad
4. mylyoed o pob parth o pob parth \118\ onad6nt e brodyr a ka6as e | 6ud6go-/
5. lyaeth. a llad Gaby6s. a daly porssenna. e kaer a | ka6ssant. ac ena e
6. swllt e ky6ta6dwyr a rannassant y | ew kyt!6archogyon.
7. Ac ena gwedy kaffael e wud6golyaeth ar kaer onad6nt e | trygws bran
8. en er eydal en 6renyn. (ac edoet bely) Ae gweythredoed e | lleyll
9. o henny allan ae dywed kanys en hystorya gwyr r6ueyn e | maent
10. en egl6r: ny threytheys ema dym onad6nt kanys gormord \119\ blynder
11. yr gweythret h6n 6ydey henny ac emchwel6t y | 6rth y | defnyd.
12. Ac ena ed emchwel6s bely trae ke6yn hyt en enys prydeyn. ac | e
13. traeth6s y wlat en hed6ch tagnhe6ed6s e dryll arall oe oes.
14. Ac atnewydha6 a | gwnaeth e keyryd em pob lle or e | bydyn en at-/
15. 6eylya6. ac adeylat ereyll o | newyd. Ac em plyth er rey henny ed ade-/
16. yl6s kaer ar a6on wysc nyt pell y wrth 6or hafren. A | thrwy hyr
17. amseroed e gelwyt hy kaer wysc archescopty dy6et. Ac gwedy
18. dy6ot gwyr r6ueyn yr enys hon e | gelwyt hy kaer llyon. kanys
19. endy e | bydynt e gayaf. Ac en r6ueyn \120\ e gwnaeth porth anry6ed
20. y gweyth ar glan temys. er h6n a elwyr etwa y gan ky6da6twyr
21. belyn escat. Ac ar warthaf h6nn6 e | gwnaeth t6r an6eydra6l
22. y 6eynt a | porth adana6 adas y dyscyn6a llonghe6. ky6reythye6
23. y | tat a | atnewydha6s em pob lle. ac y wastat wyryoned ed emrodes.
24. Ac en | y amser ef kymeynt wu amylder e6r ac aryant yr pobloed
25. ac na b6 na chyn noc ef nac gwedy ef en kyn amlet. Ac en e
26. dywed pan doeth e | dyd ter6ynedyc yda6 y 6ynet or byt h6n e
27. lloscet y corff ef ac e dode \121\ y | l6dw em me6n llestyr e6reyt ac e k6-/
28. dy6t en ll6ndey \122\ o anry6ed kel6ydyt em pen e | t6r a | dywedpwyt 6uchot.
29. Ac ena gwedy mar6 bely e | doeth g6rgant 6aryft6rch y 6ap en
30. 6renyn en y le. g6r hyna6s pr6d oed h6nn6 ac erlyt gwey-/
31. thredoed y tat a | gwnaeth. hed6ch a yawnder a | gwyryoned a karey
32. ac y gyt a | henny pan keyssyey ereyll ry6el6 arna6 gle6der a | kymerey//

t. 40
1. o de6a6t y tat ac emlad en cre6la6n ae elynyon. ac e6 kymhell y darest6ng
2. en gweda6l yda6. Ac em plyth e | pethe6 henny oll e | damweynny6s attael
3. o 6renyn dacya racda6 ef e teyrnget a | talassey oy tat ente6 ac na myn-/
4. ney gwed6 yda6 ef megys oy tat. Ac esef a | gwnaeth ente6 bot en tr6m
5. kantha6 henny a mynet a| llyghes kantha6 hyt en dacya ac emlad en
6. en \123\ cre6la6n ar pobyl honno a | llad y brenyn a gossot e | gwlat en ka-/
7. eth yda6 megys oe tat kyn noc ef. Ac ena 6al ed oed en dy6ot atref
8. trwy enyssed orc e | ka6as ena dec llong ar r6geyn en llawn o wyr
9. a | gwraged. Ac gwedy gwybot o! hona6 acha6s e6 dy6odedygaeth. e
10. dynessa6s atta6 e6 tewyssa6c wynt partholoym oed y henw ae
11. adoly a | gwnaeth ac erchy na6d a | thagne6ed yda6. a | dywedwyt y
12. redyhol or espaen ef. ae 6ot en treygla6 moroed en keyssya6 lle 6rth
13. presswyllya6 enda6. Ac erchy y g6rgant a | gwnaeth ran or enys
14. hon y presswylya6 endy. rac gor6ot arna6 dyodef mordwy gwylgy \124\
15. a | 6ey hwy no henny. kanys blwydyn a hanner a oed yr pan edoed

16. ar e | weylgy en gwastat or pan dothoed oe wlat. Ac ena gwedy gwy-/
17. bot o g6rgant 6aryft6rch pa kenedyl oedynt ac e6 gwlat ac e6 harch
18. yda6 ente6 kennade6 a ellyngh6s en ky6arwyd 6d6nt y gyt ac
19. wynt hyt en enys ywerdon oed en dyffeyth ena hep nep en | y chy6an-/
20. hed6 ar enys honno a | rodes 6d6nt. Ac ena tywu ac amlha6 a | gwna-/
21. ethant a | chy6anhed6 er enys honno yr henny hyt hedyw. Ac ena
22. gwedy ter6yn6 dyeoed bwuched G6rgant 6aryft6r \125\ ae 6ar6 eg
23. kaer llyon ar wysc e clad6t en lle ente6 llawer o kedernyt ac adey-/
24. lade6 a m6roed a thyre6 gwedy mar6 y | tat.
25. Ac ena gwedy mar6 G6rgant 6aryft6rch e | kymyrth c6helyn
26. y | 6ap ef coron e | teyrnas e gwr a lywy6s y ky6oeth en hed6ch
27. tagnhe6ed6s hyt tra wu y oes. A | gwreyc oed yda6 a | elwyt mar-/
28. cya a dyscedyc oed em pob kel6ydyt. A | honno a | ka6as er r6ng
29. pob peth o anry6edode6 a | ka6as hy oe phrya6t ethrylyth e
30. ky6reyth a elwys e brytanyeyt ky6reyth marcyan. honno
31. a emchwel6s al6ryt 6renyn o kymraec en saesnec ac a | elwys
32. merchenelange o yeyth e | saesson.//

t. 41
1. Ac ena gwedy mary k6helyn e tryg6s llywodraeth e ky6oeth en
2. lla6 e wreyc honno a | seyssyll y map kanys nyt oed oet ar seyssyll
3. namyn seyth mlwyd pan wu mar6 y tat ac ny alley herwyd oet llywya6
4. e | 6renhynyaeth. ac o acha6s henny e | gadwyt oe wam oe doethynep
5. hy ac oe kyghor daly e | ky6oeth. Ac gwedy mar6 y 6am e kymyrth
6. seyssyl coron e | teyrnas. Gwedy ente6 kyn6arch y 6ap ef. Gwedy
7. kyn6arch e doeth danet en 6renyn. y 6ra6t eh6nan. Gwedy mar6
8. danet e | doeth mor6d y 6ap en 6renyn en | y ol mab oed hwn6 yda \126\
9. o tangwystyl karat!wreyc yda6. A hwnn6 gwr clod6a6r moledyc
10. oed pey nat emrodey en gormod y cre6londer. pan lyttyey nyt arbedey
11. neb nas llad!ey o | bey o amylder ar6e6 kantha6 e | kymeynt. Tec ha-/
12. gen oed o edrych arna6. a hael oed en rody da. ac nyt oed en | y
13. teyr!nas er eyl | gwr a alley dyodef emlad ac ef o de6red.
14. Ac en | y amser ef e | doeth brenyn moryan a llw ma6r kantha6 hyt e
15. gogled a | dechre6 anreythya6 e | wlat. Ac ena e | doeth mor6d
16. en | y erbyn a \127\ holl lw ente6 kantha6 ac emlad ac wynt. a | mwy a | lada6d
17. mor6d eh6n oe elynyon noc a lada6d er ran wuyhaf oe lw. Ac ena
18. gwedy gor6ot ohona6 a | chaffael e | wud6golyaeth ny dyeghys 6n
19. dyn en 6yw or llw h6nn6 nas lladey ef. Ac esef acha6s oed erchy a gwnaey
20. dwy \128\ pob 6n gwedy y | gylyd atta6 6rth e6 llad eny kaffey e6elly
21. llenwy y cre6londer arnad6nt. Ac ena gwedy blyna6 a dyffygya6
22. o!hona6 gorffowys echedyc a | gwnaeth. a hyt tra edoed ef en gor-/
23. ffowys erchy a | gwnaey e6 blyghya6 en 6yw ac gwedy darffey
24. e6 blynghya6 e6 lloscy. Ac ena er r6ng henny a | phethe6 ereyll oe
25. cre6londer ef e | damweynn6s dy6ot ryw dyreydy y dy6a y cre6-/
26. londer ef ae enwyred. Ef a | dothoed y 6rth 6or ywerdon ryw any-/
27. 6eyl ny re!klywadoed eyryoet y cre6londer na chynt no henny
28. na gwedy. a hep gorffowys llyngh6 en wyw a | gwnathoed a | oed
29. dyn a ll6dyn en er ar6ordyr hyt e | kyrhaedey. Ac ena gwedy clybot
30. o 6or6d e | chwedyl h6nn6 dynessa6 a | or6c eh6nan ac emlad ar
31. bwyst6yl h6nn6. Ac gwedy dar6ot yda6 treylya6 y holl ar6e6
32. en o6er bryssya6 a | gwnaeth er aghygel h6nn6 ac agory y gene6//

t. 42
1. a megys pyscodyn bychan y lyngh6 a | or6c yda6 en 6yw.
2. Pym meyp oed yda6 er hynaf onad6nt a | elwyt G6<r>ynya6n \129\ . h6nn6 a | ky-/
3. myrth coron e teyrnas. En er amser h6nn6 nyt oed nep ya6nach

4. na nep karedych \130\ a traethey y ky6oeth nae pobyl en karedyc. Gwastat oed
5. y de6a6t ae annyan. en kyntaf e | taley dylyed6s anryded yr dwywe6. ac
6. odyna ya6nder a | gwyryoned yr pobyl. Trwy holl dynassoed enys prydeyn
7. atnewyd6 a gwnaey temle6 e | dwywe6. ac adeylat ereyll o newyd. Ac
8. en y holl dydye6 ef kyn amlet wu e6r ac aryant en er enys hon ac na
9. b6 kennynt na chynt na gwedy e kymeynt. ac nat oed yr enyssed
10. en e6 kylch e kymeynt. Annoc a | gwnaey yr bylennyeyt dywyllya6
11. e | dayar a | dyffryt er rey henny rac kam e6 harglwydy. E gweyssyon
12. ye6eync ar emladwyr a ky6oethogey o e6r ac aryant en ky-/
13. meynt ac na bey reyt y nep wne6th6r treys ar | y gy!lyd.
14. Ac ena mar6 wu G6r6ynya6n ac | en ll6ndeyn e clad6t.
15. Ac ena gwed<y> mar6 G6r6ynya6n e | doeth arthal y (6ap e) 6ra6t en 6re-/
16. nyn ac anthebyc hagen oed y de6ode6 oe 6ra6t em pob peth. kanys
17. e bonhedygyon a lawuryey e6 hest6ng. ac anryded6 er ar6onhedy-/
18. gyon \131\ ac e6 dyrcha6ael. Anreythya6 e ky6oethogyon ar berthogyon
19. a chyn6lla6 anter6ynedyc ss6llt. Ac ena ny all6s gwyrda e | teyrnas
20. y dyodef a 6ey hwy. ky6ody a gwnaethant en | y erbyn a \132\ dyot or teyr-/
21. nas. Ac ena gwedy henny dyrcha6ael elydyr y 6ra6t en 6renyn. er
22. h6n a | elwyt gwedy henny elydyr war o acha6s e | tr6gared a | gwnaeth
23. oe 6ra6t gwedy henny. kanys gwedy mynet pym mlyned heybya6
24. dywyrna6t ed oed elydyr war en hely en fforest en llwyn e kalatyr
25. e ky6arwu ae 6ra6t er h6n a dyodadoed or 6renhynyaeth. gwedy
26. crwydra6 llawer o gwladoed en keyssya6 porth y orescyn y ky6oeth
27. a | hep y kaffael. Ac ena gwedy na alley dyodef y aghanoctyt a | 6ey hwy
28. emchwel6t a | gwnaeth hyt en enys prydeyn a | dec marcha6c y | gyt
29. ac ef. Ac en keyssya6 dy6ot y emwelet ae kytemdeythyon o | damweyn
30. e | doeth yr llwyn h6nn6; pan y gweles elydyr y | 6ra6t ef eno. Ac y | gyt
31. ac y gweles redec a | gwnaeth elydyr a | mynet dwyla6 m6n6gyl yda6
32. ae kar6 a | rody llawer o k6ssane6 yda6. Ac ena gwedy kwyna6 en//

t. 43
1. hyr tr6eny y 6ra6t. y dwyn kantha6 hyt en dynas alcl6t. ae
2. k6dya6 em me6n esta6ell kantha6. Ac odyna kymryt cle6yt a | or6c ente6
3. eh6n arna6. ac an6on kennade6 y pob gwlat trwy enys prydeyn. ac
4. erchy y pob tewyssa6c or a | oed darestygedyc yda6 ac erchy 6d6nt dy6ot
5. oe edrych. Ac gwedy dy6ot pa6b onad6nt hyt e kaer ed oed ef en gor-/
6. wed endy. erchy a | gwnaeth y pob 6n onad6nt dy6ot pob eylwers
7. ar neyllt6. dywedwyt a | gwnaey bot en argywed6s oe pen clybot
8. ffrost 6a6r. o deley llawer y gyt ar 6nweyth onad6nt. Ac ena cred6
9. a gwnaeth pa6b onad6nt yda6 henny. a | dy6ot pob 6n ol en ol gwedy
10. y | gylyd onad6nt. Ac mal e | deley pob 6n onad6nt yme6n e gorchy-/
11. mynney elydyr yr gwyr a gossodassey y henny daly pob 6n ona-/
12. d6nt a | llad e6 pen ony gwrheynt y arthal y 6ra6t megys kynt. Ac
13. e6elly e | gwneynt y pob 6n ar neyllt6 eny 6rha6s pa6b onad6n y
14. arthal y 6ra6t ef 6al kynt. Ac e!6elly e tanghne6ed6s ef pa6b ona-/
15. d6nt ac arthal y 6ra6t en e | bey o6yn en kymher6ed. Ac ena or | dywed
16. gwedy tangnhe6ed6 pa6b onad6nt e6elly e | kymyrth elydyr arthal
17. y | 6ra6t ac e | d6c y | gyt ac ef hyt eg kaer e6ra6c. ac ena e | kymyrth
18. e coron y am y pen eh6n ae dody am <pen> arthal y | 6ra6t. Ac o acha6s
19. henny e | gelwyt ef elydyr war. Ac ena gwedy henny e | b6 arthal en
20. 6renyn dec mlyned. ac emya6nha6 o henny allan a | or6c or enwyred
21. a | wuassey arna6 yr kynt. Ac o henny allan dyrcha6ael ac anry-/
22. ded6 e bonhedygyon a | gwnaey. ac est6ng er andyledogyon. kanhy-
23. ad6 y pa6b a gwnaeth er eyda6 ac gwne6th6r gwyryoned em
24. pob lle. Ac or dywed mar6 wu ac eg kaer llyr e | clad6t.
25. Ac ena eylweyth dyrcha6ael elydyr en 6renhyn a | gwnaethpwyt

26. a hyt tra edoed en kyffelyb G6uynynya6n \133\ y | 6ra6t er hynaf em
27. pob daeony esef e kynn6llassant e | de6 broder yewhaf llw ar6a6c
28. o | pob parth ac emlad ag ef. Ac ena e | 6ud6golyaeth a ka6ssant a | daly
29. elydyr ac eme6n t6r en ll6ndeyn y karcharassant. ac gwedy henny
30. er rann6s pered6r ac eweyn e | 6renhynyaeth en de6 he6 \134\ hanner.
31. Ac ena e | doeth en ran eweyn o | h6myr hyt e | gollewyn er enys hon.
32. Ac en ran pered6r e | doeth er holl ran esyd o | h6myr hyt e gogled//

t. 44
1. ar gogled en k6byl. Ac ena em pen e | sseyth mlyned e | b6 6ar6 eweyn
2. a<c> e | dygwyd6s en lla6 pered6r. Ac ena gwedy kaffael o pered6r er holl
3. 6renhynyaeth y llywy6s e teyrnas en hed6ch ac en tanhe6ed6s \135\ megys
4. na choffeyt 6r6n oe 6rodyr hyt na doey kof elydyr. Ac eyssyoes ny
5. pheyrth (nep) aghe6 y nep. mar6 wu pered6r. Ac ena en e | lle e | d6cpwyt
6. elydyr or karchar ac e | gwnaethpwyt en 6renhyn e | tryded weyth. Ac
7. gwedy tre6lya6 y holl amser en hedych6s ac ed aeth or byt h6n. ac ada6
8. agkreyfft gwyroned a ya6nder y pa6b en | y ol.
9. Ac ena gwedy mar6 elydyr e | gwnaethpwyt Gor6ynya6n y 6ap
10. en 6renyn a chyffelyb6 eylydyr a gwnaeth o ya6nder a gwy-/
11. ryoned. Ac en ol h6nn6 e | doeth Margan map arthal en 6renyn
12. ac e | kynhyelys e | ky6oeth en hed6ch tangnhe6ed6s.
13. Ac en ol Margan e | doeth eynnyayn y 6ra6t en 6renhyn ac anthebyc
14. wu y de6ode6 yr rey y 6ra6t en llywya6 e | pobyl ac en e | chwe-/
15. chet wlwydyn e | b6ry6t or 6renhynyaeth. kanys gwell wu kan-/
16. tha6 cre6londer noget gwne6th6r gwyryoned. a | henny ae dyky6o-/
17. Ac en | y le e | doeth ydwal 6ap eweyn y kar ef en 6renyn || ethes.
18. a | rac o6yn e | damweyn a darwu y eynnya6n ed emya6nha6s
19. ente6 e | gwnaeth ya6nder a | gwyryoned yr pobyl.
20. Ac en ol h6nn6 e | doeth r6n 6ap pered6r en 6renyn. Ac en ol
21. r6n e | doeth Gereynt 6ap eydyr en 6renyn. Ac en ol gereynt e
22. doeth cadell y 6ap. Ac en ol kadell e | doeth coel. Ac en ol coel. e
23. doeth porrex. Gwedy porex e | doeth cheryn. Ac y h6nn6 e | b6 try
24. meyb. f6lgeny6s. ac eydal. ac andras. ar rey henny pob 6n gwedy
25. y | gylyd en 6renhyned. Ac en ol er rey henny e | doeth 6ryen 6ap andras.
26. Ac en ol h6nn6 e | doeth el6yd. Gwedy el6yd e | doeth clyda6c. Gwedy
27. clyda6c e | doeth clytno. Ac en ol clytno e | doeth Gwrwst. Gwedy
28. Gwrwst e | doeth Meyrya6n. Gwedy Meyrya6n bleyd6d. Gwedy bley-/
29. d6d Caph. Gwedy Caph oweyn. Gwedy oweyn seyssyll. Gwedy seyssyll
30. Blegywryt. a h6nn6 a wu ore6 kywyda6l or a | wu eryoet en enys
31. prydeyn ac ef a | elwyt dyw e gwaree6. Gwedy seyssyll e | doeth
32. archmael y 6ra6t ef. Gwedy armael eydol. Gwedy eydol reydon.//

t. 45
1. Gwedy reydon ryderch. Gwedy ryderch sawyl pen yssel. Gwedy
2. sawyl pen yssel pyrr. Gwedy pyrr. cappoyr. Gwedy cappoyr e | doeth
3. manogan y 6ap en 6renyn. Gwr pr6d hena6s oed h6nn6 ac em
4. mlaen pob pob \136\ peth ya6nder a | gwyryoned er r6ng e | pobloed.
5. Ac en ol h6nn6 e | doeth bely y 6ap ef en 6renyn a de6 6geyn mly-/
6. ned e | b6 en 6renyn. ac y h6nn6 e | b6 try meyb. ll6d. a | chas-/
7. walla6n. a nynnya6. ac gwedy mar6 bely e | gwnaethpwyt ll6d
8. e | map hynaf yda6 en 6renyn. Ac ([..]) gwedy henny ef a atnewyd-/
9. ha6s m6roed ll6ndeyn ac ae kylchyn6s o lawer o tyroed. Ac y | gyt
10. a henny gorchymyn a | gwnaeth yr kywda6twyr adeylat tey an-/
11. ryded6s ma6r o 6e6n e | kaer megys na bey en gwladoed oll
12. en e6 kylch tey a | 6ey kymryt na chyn deket ac wynt. Ar ll6d
13. h6nn6 Gwr da a wydyat wrth ry6el oed. ac ehelaeth a da am

14. wuyt a | dya6t. Ac oe holl ky6oeth mwyhaf dynas a karey oed
15. honno. ac 6rth henny e | gelwyt kaer lwd. ac odyna kaer l6n-/
16. deyn. Ac or dywed gwedy mar6 ll6d clad6 y corff a | gwnaeth-/
17. pwyt en e dynas h6nn6 kerlla6 e | porth a elwyr oe enw ef
18. gwedy henny porth llwd; eg kymraec; en saesnec e gelwyr
19. l6descat. De6 6ap a | wu yda6. a6arwy. a thene6an. ar rey henny
20. rac e6 ye6ectyt \137\ ny elly{n}t llywya6 e | 6renhynyaeth. ac 6rth henny
21. e gwnaethpwyt kaswalla6n bra6t ll6d en 6renyn. Ac en
22. e | lle gwedy gwysca6 e coron am y | pen dechre6 kymryt clot
23. ac ehelaethrwyd hyt pan aeth y clot tros e gwladoed em
24. pell y 6rth6nt. ac 6rth henny e ka6as ef e | 6renhynyaeth en
25. k6byl a hep dym yr neyeynt. Ac eyssyoes ny mynn6s ef bot
26. y neyeynt yn dyran or k66oeth. namyn rody ran 6a6r 6d6nt.
27. Ac y a6arwy er rodes kaer l6ndeyn a yarllaeth keynt. ac y te-/
28. ne6an er rodes yarllaeth kernyw. Ac yda6 ente6 eh6n coron
29. e | teyrnas a | thewyssogaeth er holl enys.
30. Ac ena en er amser h6nn6 megys e keffyr en hystoryae6 gwyr
31. r6ueyn dy6ot a | gwnaeth wul kessar ammera6dyr r6-/
32. ueyn gwed6 gorescyn ffreync hyt ar traeth rwytyn. ac odyna//

t. 46
1. edrych ar enys prydeyn a | gwnaeth a go6yn yr gwyr a | oed en | y kylch
2. pa gwlat oed honno a pha kenedyl ae presswylyey endy. Ac ena
3. gwedy gwybot o!hona6 enw e | gwlat ar pobyl ae presswylyey
4. e | dywa6t ente6. o 6n kenedyl ed henym ny gwyr r6ueyn ar bry-/
5. tanyeyt. kanys o kenedyl tro e doetham ny. eneas gwedy dystryw
6. tro a wu tat en kyntaf yny. Ac 6d6nt wynte6 e | b6 tat br6t6s
7. 6ap syl6y6s 6ap ascany6s. 6ap eneas. Ac onym twyllyr y ne6
8. deryw 6d6nt dy6onhedyga6 y | 6rthym ny. ac ny wdant dym y 6urth
9. emlad na myl6ryaeth. a ha6d ew kymhell arnad6nt tal6 teyrn-/
10. get y wyr r6ueyn. kanys em meyn er eygya6n odyeythyr e | byt
11. e | maent en press6wylya6. Ac eyssyoes ya6n ew an6on kennade6 at-/
12. tad6nt en kyntaf ac erchy 6d6nt na phellaont y wrth wyr r6-/
13. 6eyn a | thal6 teyrnget 6d6nt megys pa6b or kenedloed en
14. e6 kylch. a henny hep emlad. rac gor6ot arnam ny ell6ng e6
15. gwaet wynt en kereynt yn a | chody hen 6onhed en hentat
16. ny pryaf hen. Ac ena gwedy an6on o wl kessar henny
17. en | y lythyr a | gorchymyn (hen) y kaswalla6n brenyn e bry-/
18. tanyeyt gwne6th6r henny en llwyr ac en 6uyd anthey-/
19. l6ng wu henny kan kassalla6n \138\ ac an6on escry6en a | gwna-/
20. eth ente6 ar wl kessar ar amadra6d h6n endy.
21. Casswalla6n brenyn e | brytanyeyt en an6on y wl kessar. An-/
22. ry6ed ew meynt chwant gwyr r6ueyn a | meynt arnad6nt
23. sychet e6r ac aryant. kanys ny mynnant wy dyodef en bot ny
24. en dyodef perygyl e weylgy en eyste ac en presswylya6 em
25. me6n enys en e | mor odyeythyr ter6yn e byt hep keyssyaw
26. kymhell ss6llt | ar<na>m | ny. or lle er | re!6uam nynhe6 hyt hyn eyryoet
27. en | y 6ed6 en ryd. Ac nyt dyga6n henny he6yt kanth6nt namyn
28. mynn6 gwne6th6r tragywyda6l keythywet arnam ny.
29. kewylyd ytty d6h6n a | ercheyst ty wl kessar kanys o 6n
30. gwythen bonhed e dyscynnassam | ny a thyty o | eneas escwyd-/
31. wyn. ac 6n kenedyl. ac 6n 6onhed ac 6n delyet. ac 6n ka-/
32. twyn rwymedygaeth bonhed henny a | dely6t ty y | erchy ac//

t. 47
1. nyt keyssya6 kymhell keythywet arnam ny. kanys er redyt honno

2. en e | 6eynt e | gnotaassam ny y chynhal hyt hyn pey keyssyey e | dywe6
3. eh6n y dwyn ragom | ny; en e | 6eynt e | gallem ny g6rthwyneb6
4. 6d6nt a | gwnaem oc en holl all6. y kynhal en rydyt kennym | ny.
5. Ac 6rth henny ednebyd ty wl kessar ed emlad6n nynhe6 tros
6. en rydyt a | thros en gwlat a thyty o doey tros e | mor megys ed
7. wyt en gogy6ada6 dy6ot y gyt ac e | sseghych ar | tyr enys prydeyn.
8. Ac ena gwedy gwelet o wl kessar er escry6en a chlybot er attep
9. a | oed endy en e | lle paratoy y llyghes a | or6c ac arhos gwynt
10. rwyd 6nya6n en e6 hol y 6ynn6 kywyra6 ar y weythret er hyn
11. a re | dywedassey ar y eyr 6rth kasswalla6n. Ac ena dyrcha6ael
12. e6 hwylye6 a | gwnaethant a dyscynn6 a | or6gant em porthloed
13. aber themys. Ac y | gyt ac e | da6 e6 lloghe6 yr tyr enachaf ena
14. casswalla6n a | holl kedernyt enys prydeyn y | gyt ac ef en dy6ot
15. y kastell dorobell. ac ena kymryt kyt!kyghor gwyrda y teyr-/
16. nas pa ff6n6t e g6rthledynt e6 gelynyon y 6rth6nt ac y
17. 6rth e6 gwlat. Ac ena e | dothoed y | gyt ac ef bely y pente6l6
18. e | gwr e | gwneyt holl lywodraeth e ky6oeth trwy y kyghor
19. Ac eno he6yt e | dothoedynt y de6 neyeynt ef a6arwy 6ap ll6d
20. tywyssa6c keynt a | ll6ndeyn. a | thene6an 6ap ll6d tewyssa6c
21. kernyw. y | gyt a henny he6yt e | try brenyn a | oed en darestyghe-/
22. dyc yda6 nyt amgen crydya6n brenyn e gogled. a Gwerthaed
23. brenyn gwyned. a Brythael brenyn dy6et. Ac ena o kyghor
24. e | ka6ssant bot en ya6nhaf 6d6nt kyrch6 ll6este6 wl kessar
25. en kyntaf kyn noget kaffael o!hona6 dy6ot em me6n e | wlat
26. na chaffael 6n dynas nac 6n kastell ohoney. ac en newyd en
27. e | lle emlad ac wynt. kanys o cheffynt wy dy6ot o 6ewn ke-/
28. dernyt e | gwlat anha6s 6ydey e6 g6rthlad ohoney. Ac ena
29. o kytssynnyedygaeth pa6b e6 kyrch6 a | gwnaethant ar
30. torr e | traeth. en lle ed oed wl kessar ae l6este6 ac ae pebylle6
31. Ac ena gossot e bydynoed o pob parth kymysc6 e6 dehe6oed
32. a | gwnaethant ac e6 gelynyon. a newydya6 dyrnode6.//

t. 48
1. ac erbynnyeyt ergydye6 a | b6r6 ereyll. Ac ena hep 6n gohyr dygwy-/
2. da6 o pob parth a | gwnaey e | gwyr brathedyc a redec a | gwnaey e
3. gwaet ar hyt e | dayar en 6n agwed ac e chwythey dehe6 wynt
4. e | tonne6 y ar e weylgy. Ac ena mal ed oedynt e | bydynoed en em-/
5. kyrch6 o | damweyn ed emky6ar6u nynnya6 6ap beli ac
6. a6arwy 6ap ll6d a | gwyr sswyd keynt a | gwyr ll6ndeyn y | gyt
7. ac wynt. ar 6ydyn ed oed er amhera6dyr endy. Ac ena en e | lle
8. pan em!ky6arwuant y | gyt gwascar6 hayachen a gwnaeth
9. bydyn er amhera6dyr kan e | brytanyeyt. Ac ena mal ed oedynt
10. en emff6stya6 o | pob parth er rodes e | teghet6en fford y nynnya6
11. y emkaffael ar amhera6dyr. Ac en e | lle y kyrch6 a | gwnaeth
12. a llawenha6 en wuy no meynt a | or6c o acha6s kaffael lle
13. y rody 6n dyrna6t y wr kymeynt kywurd a | h6nn6. Ac y | gyt
14. ac y gweles wl kessar ef en | y kyrch6 e6elly erbynnyeyt
15. e dyrna6t a gwnaeth ar e | taryan. ac en e | 6eynt mwyhaf
16. e gad6s y nerth yda6 y | trewys a chledyf noeth ef ar y pen-/
17. ffestyn. ac eylweyth dyrcha6ael y chledyf a | or6c er amhera6dyr
18. a cheyssya6 y 6edr6 en er 6n lle eny rodey dyrna6t aghe6-/
19. a6l yda6. ac ena pan weles nynnya6 henny sef a | gwna-/
20. eth ente6 gossot y taryan en erbyn e | dyrna6t. ac ena
21. glyn6 a | gwnaeth cledyf er amhera6dyr er r6ng y taryan
22. ae penffestyn hyt na all6s er amhera6dyr tynn6 y cle-/
23. dyf odyna rac e | tor6oed en emkymysc6 y | gyt. Ac ena gwe-/

24. dy kaffael o | nynnya6 cledyf er amhera6dyr en e | wed
25. honno b6r6 a gwnaeth y cledyf eh6n y emdeyth a chym-/
26. ryt cledyf er amhera6dyr en | y law ac <a> h6nn6 emlad ae
27. elynyon. A | phwy a trawey a h6nn6 ar 6n dyrna6t e
28. trawey yda6 y pen ne6 y escwyd ne6 y 6reych ne6 er
29. aela6t a kaffey a gwahaney y 6rth y corff ar 6n dyrna6t
30. megys na bey 6n go6yneyc byw o!hona6. Ac ena 6al
31. ed oed ef en e wed honno en llad a ky6arffey ac ef enachaf
32. labyen6s tewyssa6<c> en ky6ar6ot ac ef ac en <e> ky6ranc//

t. 49
1. kyntaf en e | lle y llada6d. Ac ena or dywed gwedy(wed) tre6lya \139\ ran
2. 6a6r or dyd a dyw en e6 nertha6 e wus6golyaeth a | ka6as e | bryta-/
3. nyeyt ac wl kessar a ffoes en | y l6este6. ac odyna ed aeth ae lw kan-/
4. tha6 en 6rywedyc essyc en | y longhe6 a | chymryt e mor en lle am-/
5. dyffyn yda6. Ac ena gwedy kaffael o kassawalla6n \140\ e wudu-/
6. golyaeth tal6 dyol6ch llawer y dyw a | gwnaeth a chy6oethogy
7. y kytemdeythyon pob 6n en herwyd y gweythret o rodyon ma6r
8. a chy6arwusse6. Ac eyssyoes or parth arall go6al6s oed kanys
9. nynnya6 y 6ra6t oed en wan or brath aghe6a6l a ka6ssey kan
10. er amhera6dyr ac nat oed dyhe6 y 6yw. Ac erbyn pen e | pym-/
11. thec!6et dyd e | b6 6ar6 nynnya6. ac e | clad6t en ll6ndeyn. ac eno
12. e | gwnaethpwyt yda6 brenhynya6l arwylyant. ac y | gyt ac ef
13. e | dodet e cledyf a | d6gassey en er emlad y ar wl kessar. en e | bed
14. y | gyt ac ef. Ac esef enw oed ar e cledyf er aghe6 coch. Ac esef
15. acha6s e | gelwyt ef e6elly 6rth na bydey 6yw e | nep er anwae-/
16. tey arna6. Ac ena gwedy dangos o wl kessar y ke6yn en
17. ffo a dy6ot ohona6 hyt en traeth ffreync em!erbymya6 a | gwna-/
18. eth gwyr ffreync ac emlad ac ef ac cheyssya6 b6r6 y arglwy-/
19. dyaeth y arnad6nt. kanys tebyg6 a | gwneynt y re wanha6 en
20. 6a6r ef o acha6s relad y wyr or brytanyeyt ae re!kymell ente6
21. ar ffo. Ac y | gyt a henny clybot a | gwnathoedynt bot casswalla6n
22. a | llynghes 6a6r kantha6 en | y emlyt ar e | mor. ac o acha6s henny
23. ed oedynt wynte6 en tebyg6 gall6 gwrthwyneb6 6d6nt en
24. ha6d. A | phan gweles wl kessar e6 bot e6elly en | y erbyn ny
25. mynn6s mynet y emlad pedr6s ac wynt namyn agory y ss6llt
26. a | gwnaeth a | rody rodyon ma6r y pa6b onad6nt a | or6c ac e6elly
27. e6 tangnhe6ed6 ac ef. Ac y | gyt a | henny ada6 redyt a or6c yr
28. plwyf ac ada6 rody tref e6 tat yr nep ae kollassey onad6nt
29. a | rydyt yr keyth. Ar gwr a oed kynt noget henny megys
30. llew dywal en e6 plyth en e6 anreythyaw ara6rhon me-/
31. gys oen bychan en rody y pa6b y | da trache6yn. Ac ny gorffo-/
32. wyssws o anhyed a | pha6b e6elly eny d6c pa6b en 6n ac ef.//

t. 50
1. Ac ena nyt oed 6n dyn a dywettey dym namyn am ffo wl kessar
2. a b6d6golyaeth e brytanyeyt. Ac ena gwedy mynet dwy wlyned
3. heybya6 paratoy llynghes eylweyth a | gwnaeth wl kessar a | mynn6
4. mynet y em!dyalha a(c wl kessar) casswalla6n 6ap bely. Ac y | gyt ac
5. e kygle6 casswalla6n henny kadarnha6 e keyryd em pob lle a | or6c
6. a | gossot marchogyon ar6a6c em pob porthloed or e bey dyscyn6a
7. llonghe6 end6nt. y e6 gwarchad6. Ac y | gyt a | henny ar hyt cana6l
8. themys e | fford e doeyt y l6ndeyn e perys gwne6th6r polyon hey-/
9. yrn blaen!llym kyn 6rasset a | mordwyt gwr ac e6 plym6. ac e6
10. gossot en kywuch ar d6uyr hyt pan deley llonghe6 er am/
11. mera6dyr en dyssy6yt ar er rey henny e | tellynt ac e torrynt. ac

12. e bodynt. Ac gwedy gwne6th6r henny ente6 eh6nan a holl ye6enctyt
13. er enys y | gyt ac ef en gwarchad6 er ar6ortyr ac en e6 haros.
14. Ac ena gwedy dar6ot y wl kessar paratoy pob peth or a 6ey
15. reyt yda6 kychwyn a | gwnaeth ac anther6ynedyc o | eyryf
16. marchogyon y y | gyt \141\ ac ef y keyssya6 dyal ar e brytanyeyt e ke/
17. wylyd ar kollet a | ka6ssey ente6 kanth6nt wynte6 kyn no henny.
18. A | henny hep amhe6 a allassey ente6 bey deley y lynghes en yach
19. yr tyr. kanys pan doethant ar hyt cana6l temys ar e | polyon
20. redywedassam ny wuchot e perygl6s llaw o | eyryf onad6nt
21. ac e bodassant. hyt ar mylyoed onad6nt. ac oc \142\ e6 marchogyon.
22. Ac ena gwedy gwybot o wl kessar henny trossy e6 hwylye6
23. a | gwnaethant oc e6 holl nerth a dy6ot yr tyr ar 6rys. Ar ny6er
24. a | dyenghys or 6eynt perygyl honno o 6reyd e doethant y | gyt
25. ac ef yr tyr. Ac ena pan weles casswalla6n henny y ar e | glan
26. or lle ed | oed en edrych llawen wu kantha6 gwelet e sa6l a
27. gweles en body onad6nt a | thryst wu kantha6 gwelet er
28. rey a | dyenghys en kaffael e tyr. Ac eyssyos arwyd a | rodes cas-/
29. walla6 \143\ oe kyt6archogyon ac en | e lle kyrch6 gwyr r6ueyn
30. a gwnaethant. Ac ena esef a gwnaeth gwyr r6ueyn ket re
31. keffynt wy perygyl ma6r ar e | d6uyr y gyt ac e ka6ssant
32. e | tyr gwrthwyneb6 en wra6l yr brytanyeyt. a gossot e6

t. 51
1. gle6der en lle m6r 6d6nt. a gwne6th6r aer6a dyr6a6r y meynt
2. or brytanyeyt. ac eyssyoes mwy a ledyt onad6nt wy noc a ledynt
3. wynte6. kanys rac meynt onad6nt a 6odes en er a6on lley oed e6
4. ny6er. ar brytanyeyt pob a6r mwy wuy 6ydey e6 ny6er. kanys
5. o pob lle ed em!kyn6llynt. ac 6rth henny mwy teyr gweyth oed
6. e6 ny6er. Ac o acha6s henny e ka6ssant e 6ud6golyaeth. Ac 6rth
7. henny gwedy gwelet o wl kessar re gor6ot arna6 ffo a | or6c
8. oe longhe<6> ac echedyc o | ny6er y | gyt ac ef. a | dyga6n o da wu kan-/
9. tha6 en lle gowunet kaffael e | mor oe amdyffyn. ac en e | lle dyrcha-/
10. 6ael y hwylye<6> a | or6cpwyt ket bey tymhestla6n e gwynt 6d6nt
11. ac odyna hwylya6 hyt en traeth moryan. ac ena e | kyrch6s hyt
12. em me6n t6r a gwnathoed ar glan e | mor ena ra \144\ o6yn gwyr ffreync
13. o delhey eylweyth ar ffo y 6rth e brytanyeyt megys e | dothoed kynt.
14. Ac ena gwedy kaffael o casswalla6n er eylweyt e wud6golyaeth
15. dyr6a6r lewenyd a kymyrth enda6 a gossot gwys a gwnaeth
16. tros wynep enys prydeyn ac erchy y pob g6rda en er enys dy6ot
17. wynt ac e6 gwraged kanth6nt hyt en ll6ndeyn y tal6 dyled6s
18. anryded yr dwywe6 tadolyon ac y gwne6th6r gwyl6ae6 anryded6s
19. 6d6nt. 6rth re kanhyad6 or dwywe6 6d6nt wynte6 kaffael b6d6-/
20. golyaeth or 6eynt amhera6dyr h6nn6. Ac ena gwedy dy6ot pa6b
21. hyt en ll6ndeyn hep 6n | gohyr hep 6n annot megys ed ar[.]hadoe[.]
22. 6d6nt. ena e llas amrya6al any6eylyeyt. Ac ena ed aberthwy[.]
23. de6 6geyn myl o warthec. a chant myl o | de6eyt. ac o am[.]ya[...]
24. kenedloed adar er hyn ny ellyt gossot ryf arna6. Ac eythyr [.....]
25. dec | myl ar r6geyn or gwyd!6ylet gwyllt or koet. o pob [.]y[...]/
26. nedyl any6eylyeyt. Ac en e | lle gwedy dar6ot en kyntaf t[..]6 [.]
27. hanryded yr dwywe6. mynet a gwnaethant wynte6 a herwyd
28. e6 kynne6a6t bwytta or dryll arall. megys e gwneyt [..]a e lle
29. e | gwneler aberth yr dwywe6. Ac ena gwedy dar6ot 6d6nt
30. bwytta er hyn oede \145\ ar ol or nos ac or | dyd y tre6lya6 a | gwnaethant
31. trwy amrya6al gwaree6. Ac ena 6al ed oedynt en gwarae e
32. damweynny6s y de6 gwyr ye6eync da amrysson en gware palet//

t. 52
1. ar neyll onad6nt oed ney yr brenyn ar llall oed ney y a6arwy 6ap ll6d.
2. Ac esef e | dar6u amrysson er rygth6nt ell | de6 en gwarae palet. ac or am-/
3. rysson kynhenn6. ac or kynhenn6 llytya6. ac or em!lytya6 \146\ . Ac esef oed
4. enw ney e | brenyn ythael glas. ar llall a | elwyt k6helyn. Ac en er
5. emgeynnya6 h6nn6 sef a | gwnaeth k6helyn ney a6arwy 6ap ll6d
6. espeylya6 y cledyf ac ar 6n dyrna6t llad pen ythael glas ney
7. e brenyn. Ac ena pan las h6nn6 kynh6ryf ma6r a 6u en e | llys oll
8. or acha6s honno. ar chwedyl a | doeth ar caswalla6n. Ac ena kyf-/
9. frory \147\ en 6a6r a | llyd6a6 a or6c am re | lad y ney. ac erchy y a6ar6y
10. dwyn k6helyn rac y 6ron y 6arn6 bra6t lys arna6 am e ky6-/
11. la6an re gwnathoed. ac y gwne6th6r ya6n yr brenyn am re am-/
12. perchy y lys. Ac ena sef a | gwnaeth a6arwy bot en pedr6s kan-/
13. tha6 peth oed med6l e | brenyn 6rtha6 rac meynt y lyt 6rth y
14. ney. g6rthep yda6 a dywedwyt bot llys yda6 eh6n ac e | mae
15. en | y lys ente6 e | dely y ney gwne6th6r ya6n. ac os ya6n a
16. 6ynney y keyssya6 am k6helyn e | mae en ll6ndeyn herwyd
17. hen ky6reythye6 gossodedyc e delyey gwne6th6r ya6n ae
18. kymryt. Ac ena esef a | gwnaeth caswalla6n gwedy na cha6as
19. ya6n am y ney 6rth y 6ynn6. tyngh6 y a6arwy e lloscey ac
20. ed anreythyey y gwlat ony deley y gwne6th6r ya6n yda6 6rth
21. y kyghor. Ac ena llydya6 a | gwnaeth a6arwy ac annot gwne-/
22. 6th6r ya6n yda6. Ac ena llydya6 a | gwnaeth casswalla6n a brys-/
23. sya6 y anreythya6 y ky6oeth. Ac ena pe6nyd ed an6oney a6a-/
24. rwy trwy y kereynt ae ky6nessafyeyt ar | e | brenyn y erchy yda6
25. peydya \148\ ar llyt a | dechre6ssey y kymryt en | y erbyn. Ac ena gwedy
26. na alley o nep fford en e byt kaffael y kerenhyd na pheydya6
27. ar llyt a dechre6ssey en | y erbyn medylya6 pob peth a | gwnaeth
28. pa ff6n6t e | galley kynhal ry6el en | y erbyn. A gwedy nat oed
29. gobeyth o fford arall en | y byt gall6 emkynnal sef a gwnaeth
30. an6on escry6en hyt ar wl kessar ar amadra6d h6n endy.
31. A6arwy 6ap llwd tewyssa6c ll6ndeyn en an6on annerch
32. y wl kessar. Gwedy dam6nedyc aghe6. dam6nedyc wuched.//

t. 53
1. Edy6ar yw kennyf | ry6el6 a | thyty y | gyt a | chasswallayn 6e ewythyr.
2. A | phey na gwnel6n mynhe6 henny tydy a | gorescynn6t ar torr cas-/
3. walla6n. Ac gwedy kaffael o!hona6 e | wud6golyaeth tr6of y e | ky-/
4. myrth ente6 syberwyt am dyhol ynhe6 om ky6oeth. Ac e6elly
5. e | mae ef en tal6 ymy 6e gwassanaeth. Myfy a | kynhelyeys kantha6
6. ef tref | y tat ae ky6oeth. ac ente6 esyd ym dytreftad6 ynhe6.
7. Ac 6rth henny ed wyf ynhe6 en erchy yth tr6gared ty kanh6r-/
8. thwy a nerth y orescyn 6e ky6oeth trache6yn a | mynhe6 a | pa-/
9. raf y | tythe6 trwy 6e nerth ynhe6 am porth gorescyn enys
10. enys \149\ prydeyn 6rth de kyghor tythe6. Ac o henny en k6byl nac
11. amhe6 dym kanyt oes dym twyll enda6. kanys e6elly e ky-/
12. nydant e | dynyadon. gwedy bo dr6c er rygth6nt kymody onad6nt.
13. a | gwedy ffo kaffael b6d6golyaeth ac e6 mynn6.
14. Ac ena gwedy gwelet o wl kessar e llythyr h6nn6 ar
15. annerch kymryt kyghor y | kytemdeythyon a | or6c ac esef
16. a | ka6ssant en e6 kyghor na chredynt dym o | henny hep kaf-/
17. fael gwystlon en e | blaen. mal e | bey dyog<e>lach kantha6 kyr-/
18. ch6 enys prydeyn. Ac ena hep 6n gohyr a6arwy a an6ones
19. yda6 kynan y 6ap eh6n. ac y gyt a | henny dec gwystyl ar r6-/
20. geyn or meybyon bonhedykaf or a | oed en | y ky6oeth. oe ke-/
21. reynt eh6n ae kenedyl. Ac ena gwedy kaffael e | gwystlon o

22. wl kessar kyn6lla6 y lw a | or6c a pharatoy y longhe6 a | dy6ot
23. y do6yr yr a | gwnaeth. Ac ena ed oed casswalla6n en dechre6
24. eyste 6rth l6ndeyn ac en emlad a | hy. ac en anreythya6 e | gwla-/
25. doed en | y chylch. Ac en e | lle pan kygle6 ef dy6ot amhera6dyr
26. r6ueyn ae lw kantha6 yr tyr ada6 ll6ndeyn a | gwnaeth
27. ac en e | lle mynet en | y erbyn ar 6rys. Ac 6al e | da6 parth ar
28. glyn en agos y | kaer keynt esef e gwyl ena pebylle6 a ll6-/
29. este6 gwyr r6ueyn em me6n e | dyffrynt h6nn6. A6arwy
30. hagen 6ap ll6d ae d6gassey wynt eno. ac odyno e | mynnynt
31. mynet en dyrryb6d am pen cassawalla6n a rydha6 ll6ndeyn
32. y kantha6. Ac ena ny b6 ohyr pan gweles gwyr r6ueyn//

t. 54
1. e | brytanyeyt en dy6ot attad6nt en e | lle gwysca6 amdanad6nt
2. a | gwnaethant a | gossot e6 marchogyon en 6ydynoed. Ac or parth
3. arall gwysca6 e6 har6e6 a | or6c e | brytanyeyt ac emkyweyrya6 en
4. e6 bydynoed. Ac esef a | gwnaeth a6arwy ena a | phym myl o
5. 6archogyon y | gyt ac ef llech6 en e llwyn koet oed ker e6 lla6
6. hyt pan 6ey odyno e | gwneley ente6 nerth yr amhera6dyr pan
7. 6ey reyt yda6 6rtha6. Ac ena gwedy e6 hymky6ar6ot o pob parth
8. nyt annodassant pob rey onad6nt b6r6 ergydye6 aghe6a6l
9. oe | gylyd. a newydya6 aghe6a6l dyrnode6. Ac ena emkyrch6
10. a | or6c e bydynoed o pob parth ac ell6ng llawer o cre6 a | gwaet
11. y | redec. Ac ena o pob parth e | dygwydynt e | gwyr brathedyc me-/
12. gys e dygwydey e | deyl y ar e | gwyd mys hydref kan e | gwynt.
13. Ac 6al ed oedynt e6elly en emkyrch6. ky6ody a | gwnaeth a6a-/
14. rwy ae 6ydyn kantha6 oe | lech6a a chyrch \150\ bydyn kasswalla6n
15. kanys e | 6edyn honno a | oed en kynhal nerth a | pendogyn emlad
16. e | brytanyeyt. ac or t6 trach e6 ke6yn e6 kyrch6. Ac en e | lle hep
17. all6 se6yll dechre6 ffo ac ada6 e | maes a | gwnaeth. a mynyd oed
18. en agos 6d6nt a llwyn koll em pen e | mynyd ar mynyd en dy-/
19. ffwys en | y kylch ac en karrega6c y estlysse6. Ac ena e | ffoes
20. casswalla6n ar hyn a | dyeghys oe | lw. Ac ena gwedy kaffael
21. ohona6 pen e | mynyd h6nn6 en 6ra6l emdyffryt a | gwnaethant
22. odyno megys o kastell. Ac ena eyste a | gwnaeth er amhera6dyr
23. eg kylch e | mynyd ac e6 gwarchae en e | lle honno ar hyt e | nos
24. ac gwarchae racd6nt pob fford or e | gellynt dy6ot o!hona6.
25. a medylya6 e6 gwarchae en \151\ wynt eny 6yd6n mar6 o newyn
26. kany allassey e6 kymhell o ar6e6 ac emlad. Ac ena em pen er
27. eyl | dyd gwedy nat oed y kasswalla6n dym a | essey na bwyt
28. na dya6t o6ynha6 a | gwnaeth rac kaffael y | daly ae karchar6
29. or amhera6dyr ac na bey ryd byth. an6on kennade6 a | gwnaeth
30. ar a6arwy y ney ac erchy yda6 y | tangne6ed6 ac amhera6dyr
31. r6ueyn. rac kolly e6 teylygda6t oc e6 kenedyl. gwedy e | delyt
32. ef. A | mynegy a | gwnaeth he6yt y a6arwy ket ry6eley arna6//

t. 55
1. na mynney ef y aghe6 ef. Ac ena gwedy dywedwyt or kennade6
2. er amadra6d h6n 6rth a6arwy e | dywa6t a6arwy 6rth6nt wynte6
3. Nyt ha6d kar6 e | brenyn a | 6o gwar megys oen pan 6o ry6el arna6
4. ac 6o dywal megys lleo pan 6o hed6ch. Ar gwr a | oed arglwyd a
5. brenyn arnaf | y kyn no hyn esyd ym gwedya6 ynhe6 ara6rhon.
6. ar g6r esyd en erchy tagnhe6ed y wl kessar ara6rhon a | oed da
7. kan er amhera6dyr kaffael hed6ch kantha6 ente6 kyn no hyn.
8. Ac 6rth henny na deley ente6 gwne6th6<r> kam ar gwr a alley
9. y kynhal ar | y ky6oeth ae wur6 y | arna6. Ac 6rth henny ny deley

10. ef gwne6th6r kam a kynydo y | ky6oeth y | gyt ac ef kanys nyt
11. eyda6 6n tewyssa6 \152\ e | 6ud6golyaeth namyn e | gwyr a emlado tros-
12. t6nt. Ac eyssyoes my6y ae tangnhe6edaf ef ar amhera6dyr.
13. Ac ena bryssya6 a | gwnaeth a6arwy a | dy6ot en e | lle ed oed er
14. amhera6dyr a | dygwyda6 ar tal y de6 glyn rac y 6ron. a
15. dywedwyt 6rtha6 6al hyn. Arglwyd amhera6dyr ep ef dyga6n
16. e | dyeleysty de lyt ar casswalla6n. gwna tr6gared ac ef. Pa peth
17. a 6ynny (y) y kantha6 ef amgen no darestwng yt a | thal6 te-/
18. yrnget y | r6ueyn. Ac ena gwedy na rodey er amhera6dyr attep
19. yda6. dywedwyt a | gwnaeth a6arwy 6rtha6 ente6. llyma
20. hyn a | edeweys | y yty wl kessar darest6ng casswalla6n. ac gwe-/
21. d6 enys prydeyn yt. llyma henny rederyw y | mynhe6 y | gwne6-/
22. th6r. casswalla6n esyd darestygedyc yt. enys prydeyn re deryw
23. y | gorescyn. Peth a delyaf | y y | gwne6th6r yty e | t6 hynt y heny.
24. Nyt ef a 6ynho crea6dyr nef a | dayar dyodef ohonaf | y a | my en 6yw
25. karchar6 6e arglwyd ne6 y lad ac ente6 en erchy tr6gared
26. ymy ac en gwne6th6r ya6n ym or | sarhaet re | gwnathoed.
27. Nyt esca6yn llad casswalla6n a | my6 \153\ en 6y6 er h6n nyt ke-/
28. wylyd kenhyf rody 6em porth am nerth yda6 ony bydy ty
29. 6rth 6eg kyghor | y. Ac ena rac o6yn a6arwy tagnhe6ed6 a
30. gwnaeth er amhera6dyr a chaswalla6n kan tal6 teyrnget
31. pob blwydyn yr r6ueyn. Ac esef oded \154\ meynt e | teyrnget a
32. edewys y tal6 try myl o | p6nhyoed aryant. Ac o | henny allan//

t. 56
1. kytemdeythyon 6uant wl kessar a | chaswalla6n a | rody rodyon a
2. gwnaethant pob 6n oe gylyd onad6nt. Ac ena e | b6 wl kessar
3. e | gayaf h6nn6 en enys prydeyn a | phan doeth e | gwayanhwyn rac
4. wynep ed aeth wl kessar hyt en ffreync. Ac odyna e | kyn6ll6s
5. marchogyon llawer o | pob lle ac odyna ed | aeth hyt en r6ueyn.
6. Ac ena gwedy mynet espeyt seyth mlyned heypya6 mar6
7. wu kasswalla6n 6ap bely ac eg kaer e6ra6c e | cladwyt.
8. Ac en | y ol ente6 e | doeth tene6an 6ap ll6d en 6renyn e | gwr
9. a | oed tewyssa6c eg kernyw. kanys a6arwy a athoed y gyt
10. ac wl kessar hyt en r6ueyn. Ac gwedy gwysca6 o tene6an
11. coron e | teyrnas am y | pen. ry6el6r da wu. a | gwr a wnaey
12. gwyryoned a | ya6nder y pa6b wu ente6 tra wu 6yw.
13. Gwedy ente6 e gwnaethpwyt kyn6elyn y 6ap en 6renyn
14. marcha6c gwychyr. ac amhera6dyr r6ueyn ae magassey
15. ac a | rodassey ar6e6 yda6. Ar gwr h6nn6 a | wu kymeyn<t> ka/
16. ryat gwyr r6ueyn kantha6 a chet galley attael e6 teyrnget
17. hyt nas attalyey namyn y rody oe 6od 6d6nt. Ac en oes e
18. gwr h6nn6 e | ganet er arglwyd yess6 cryst e | g6r a | prynn6s
19. pym oes byt yr gwaet y kallon. e | pobyl oed en rwym
20. em me6n kadwyn kythre6l eg keythywet.
21. Ac ena gwedy bot kyn6elyn en 6renyn dec mlyned ar
22. enys prydeyn. e | ganet de6 6ap yda6. 6n onad6nt a
23. elwyt gwydyr ac arall a | elwyt. Gweyryd adar weynyda6c.
24. Ac ena gwedy treylya6 o kyn6elyn y holl amser ae 6ar6. e
25. gwnaethpwyt Gwydyr en 6renyn. Ac ena gwedy bot gwy-/
26. dyr en 6renyn a ll6dyas ohona6 e6 teyrnget y gwyr r6-/
27. ueyn. e doeth Gloe6 amhera6dyr r6ueyn a | llw ma6r kantha6
28. a hamo en pente6l6 yda6. ac o kyghor h6nn6 e | kynhelyt
29. ac e | gweyt \155\ pob peth or emlade6 a | gwnelynt. Ac ena e | doe-/
30. thant ac e dyscynnassant eg kaer porth ac eystedassant 6rth
31. e | dynas. a dechre6assan kay6 pyrth e | kaer a | m6r maen.

32. Ac e6elly e | mynney e6 gwarchae eny 6ydynt 6ar6 o newyn.//

t. 57
1. Ac ena gwedy clybot en honneyt dy6odedygaeth Gloe6 amhe-/
2. ra6dyr. r6ueyn. kyn6lla6 a | gwnaeth gwydyr holl emladwyr
3. enys prydeyn a | mynet en erbyn gwyr r6ueyn y emlad ac wynt.
4. Ac ena dechre6 brwydyr kalethaf en e | byt a | gwnaeth ae
5. elynyon. a | mwy a ladey eh6n onad6nt nor ran wuyhaf
6. oe lw. Ac ena a6r pob a6r e kyrchynt e6 llonghe6 a | gwyr
7. r6ueyn en gwascar6 ac en ffo. pan aeth hamo twyllyr brad6r
8. a | b6r6 y | ar6e6 eh6n y amdana6. a | chymryt ar6e6 6n or
9. kymry re | ladadoed ac e6 gwysca6 amadana6. ac e6elly annoc
10. e bryttanyeyt megys 6n onad6nt eh6neyn a | dywedwyt
11. e6 re gor6ot hayachen. kanys em plyth e gwystlon en r6-
12. r6ueyn \156\ e | magadoed ac y gan er rey henny e | dyscassey ente6
13. kymraec. Ac ena nessa6 a | gwnaeth a | dy6ot en e | lle ed oed
14. e | brenyn hep o6yn dym o | henny arna6 a | llad y pen y arna6
15. a chledyf. Ac odyna en ky6lym ed | aeth em plyth y 6ydynoed
16. eh6n ar escym6n 6ud6golyaeth honno kantha6. Ac ena
17. pan weles Gweyryd y 6ra6t henny relad e | brenyn en e | lle
18. dyot y | ar6e6 eh6n a | gwnaeth y amdana6 a | chymryt ar-/
19. 6e6 e brenyn ac e6 gwysca6 amdana6 ac en wychyr annoc
20. y | lw ac emlad eh6n en e6 blaen en 6n agwe \157\ a chet bey
21. ef 6ey Gwydyr y 6ra6t. a nep or llw hep wybot re lad
22. e | brenyn. gwrthwyneb6 a | gwneynt y wyr r6ueyn.
23. ac emlad en wychyr ac wynt ac en kalet. ac gwne6-/
24. th6r aer6a trom onad6nt an6eydra6l y meynt. Ac or
25. dywed Gwascar6 a | gwnaeth gwyr r6ueyn en dwy
26. ran a ffo ac en depryt ada6 e | maes. Ac ena e | ffoes er ame-/
27. ra6dyr ar neyll ran kantha6 or ny6er y e6 llonghe6 a
28. chymryt e mor en lle kastell ac amdyffyn 6d6nt. hamo
29. hagen ar dryll arall or llw a | ffoes yr koedyd kany cha6as
30. o enhy \158\ ffo yr llonghe6. Ac ena sef a | tebyg6s Gweyryd
31. bot Gloe6 amhera6dyr y gyt ar ny6er h6nn6 ac e6 hem-/
32. lyt a gwnaeth o | le y le en | ffo eny godywa6d ar glan e//

t. 58
1. mor en e | lle e | gelwyr oe en6 e | gwr h6nn6 nordhantwn yr henny
2. hyt hedyw. Ena ed oed porthloed a dyscyn6a adas y llonghe6. ac
3. ena llawer o | longhe6 newytwyr. ac eno e | ffoes hamo y keyssya6
4. mynet en e | llonghe6 henny y | emdeyth. pa \159\ doeth Gweyryd en dys-/
5. se6yt am y pen ac ena y | lad. Ac yr henny hyt hedyw e | trygws
6. y en6 ef ar e | porthloed honno. ac e | gelwyr porth hamo.
7. Ac ena gwedy henny sef a | gwnaeth Gloe6 emkyn6lla6 y lw
8. eylweyth y | gyt ac emlad ar dynas er h6n a | elwyt ena kaer
9. perys ac ara6rhon e | gelwyr kaer porth ae kaffael a | gwnaeth
10. ae gorescyn. ac en e | lle emlyt Gweyryd a | or6c re athoed hyt
11. eg kaer wynt. Ac ena eyste 6rth e | dynas ae gwarchae ac gwne-/
12. 6th6r peyryanhe6 ac emlad ac ef. Ac ena sef a | gwnaeth Gwey-/
13. ryd gwedy gwelet gwarchae e | dynas en | y kylch ac emlad ac ef
14. agory e | pyrth a chyweyrya6 y lw en 6ydynoed a mynet allan
15. y emlad ac ef. Ae ena sef a | gwnaeth Gloe6 pan weles e | bry-/
16. tanyeyt en para6t y emlad ac ef; an6on kennade6 ar Gwey-/
17. ryd y tangnhe6ed6 ac ef. Ac esef acha6s oed henny o6yn oed
18. arna6 glewder e | brenyn a | chedernyt e | brytanyeyt. a | gwell
19. wu kantha<6> o kymhenda6t a | doethynep keyssya6 e6 gores-/

20. cyn no mynet y emlad pedr6s ac wynt. Ada6 a | gwnaeth
21. yda6 hed6ch a | d6undep. ac y | gyt a | henny rody y 6erch y
22. weyryd en wreycca yda6 hep keyssya6 dym y kantha6 na-/
23. myn daly enys prydeyn a dan r6ueyn. Ac ena sef a kygho-/
24. res hynafgwyr y ky6oeth y Gweyryd peydya6 ac emlad
25. a chymryt er hyn ed oed er amhera6dyr en | y ada6 yda6. A
26. dywedwyt a | gwneynt nat oed gwaradwyd yda6 daly adan
27. wyr r6ueyn pan 6ydynt wynte6 en med6 er holl 6yt.
28. Ac ena hedych6 a gwnaeth Gweyryd ac 6uydha6 yr ama-/
29. drodyon henny a darest6ng yr amhera6dyr. Ac ena en e | lle
30. kennade6 a ellygh6s Gloe6 hyt en r6ueyn y kyrch6 y
31. 6erch. ac ente6 a phorth y gweyryd kantha6 a | gorescyn-/
32. n6s enyssed orc ar enyssed ereyll en e6 kylch ac ae dares-//

t. 59
1. tyngh6s 6rth y arglwydyaeth wynt.
2. Ac ena gwedy mynet e | gayaf h6nn6 heybya6 emchwel6t a
3. gwnaethant e | kennade6 or r6ueyn ar 6orwyn kanth6nt
4. ae rody a | gwnaethant ydy oy that. Ac esef oed enw e 6orwyn
5. keynlles. ne6 ente6 Genylles. kyn | teket hagen oed oe | phryt ae
6. theg6ch a dygey pa6b or a edrychey arney en anry6eda6t. Ac y | gyt
7. ac e | rodet e | 6orwyn yr brenyn kymeynt y kar6s ac na | dodey
8. mess6r ar dym 6rthy. Ac wrth henny e | mynn6s gwne6th6r
9. en clot6a6r ac en anryded6s e | lle kyntaf e kysc6s kenthy. ac
10. erchy a | gwnaeth y Gloe6 adeylat dynas en e | lle honno. mal
11. e bey e | dynas h6nn6 en | tragywada6l en kad6 kof e | neythy-/
12. a6r honno hyt dyd bra6t. Ac ena ed erchys Gloe6 gwlat | lydan
13. adeylat kaer a | dynas en e | lle honno. ac oe enw eh6n e | gelwyr
14. e | dynas h6nn6 kaer Gloe6 yr henny hedyw. Ac en er amser
15. h6nn6 pan ed | oed Gweyryd adar weynyda6c en 6renyn ar
16. er enys hon e | kymyrth er arglwyd yess6 cryst dyodeyfyeynt
17. yr er hynn a | oed da o | pobloed e | pressent ac yr rydha6s wynt
18. o poene6 6ffern. Ac ena gwedy dar6ot adeylat e kaer mal
19. e | dywedassam | ny wuchot. a hedych6 er enys oll emchwel6t
20. a | gwnaeth Gloe6 gwlat lydan hyt en r6ueyn. a | gorchy-/
21. myn y gweyryd adar gweynyda6c llywodraeth er enyssed
22. oll en | y kylch. ac e6 medyant ac e6 harglwydyaeth.
23. Ac en er amser h6nn6 e | dechrwys \160\ pedyr epostol seylya6
24. eglwys katholyc en antyochya. ac odyna e | doeth r6ueyn
25. ac e kynhelys escoba6t endy. ac ed an6ones marc ewange-/
26. lyst6r yr eyfft y pregeth6 e6eghyl cryst a | escry6ennassey.
27. Ac ena gwedy mynet er amhera6dyr y emdeyth kymryt a
28. gwnaeth Gweyryd synnhwyr a | doethynep a molyant a
29. dechre6 atgwne6th6r e | dynassoed ar keyryd ar kestyll. a
30. llywya6 y y \161\ gwyr ae ky6oeth trwy e | 6eynt ya6nder hon-/
31. no megys ed oed y o6yn ar 6renhyned e | gwladoed ereyll em
32. pell y 6rtha6. Ac en e | dywed kymeyn o syberwyt a kymyrth//

t. 60
1. enda<6> ac ard6str6a6 a | thremyg6 gwyr r6ueyn a | hep 6ynn6
2. daly adanad6nt a 6ey hwy no henny. namyn kynhal e | 6renhyny-/
3. aeth trwyda6 eh6n. Ac ena pan clywyt henny en r6uey \162\ an6on
4. a | gwnaethant 6aspasyan6s y | hedych6 Gweyryd ac yw dar-/
5. est6ng 6rth arglwydyaeth r6ueyn. Ac 6al e | da6 6aspasya-/
6. n6s yr tyr. Gweyryd a | doeth en | y erbyn ac nys gad6s y dyscynn6
7. ar e | tyr ef. Ac esef acha6s oed kymeynt oed e | llw a | dothoed kan-/

8. tha6 ac ed oed y o6yn en 6a6r ae or6th ar wyr r6ueyn. ac
9. ny lla6assassant kyrch6 e | tyr ar | y | torr. namyn trossy y hwylye6
10. a | dy6ot hyt em porth totyneys yr tyr. Ac ena gwedy dy-/
11. 6ot yr tyr e | doethant hyt eg kaer pen!hwylcoet er hon a | el-/
12. wyr exon ac eyste 6rth honno. Ac gwedy gwarchae onad6nt
13. e kaer wythnos enachaf Gweyryd ae lw en dy6ot ac en e | lle
14. en emlad. ar dyd h6nn6 hyt wucher e | b6ant en emlad ac e
15. e \163\ | blyn6s pob 6n or | de6 lw. ac ny orwu 6r6n ar y | gylyd
16. onad6nt. A trannoeth e bore e doeth e | 6renhynes er r6ng
17. e | de \164\ lw ac y tangnhe6ed6s ac y kyghreyry6s wynt. ac
18. ena ed an6onassant e6 kyt6archogyon hyt en | ywerdon.
19. Ena gwedy mynet e | gayaf h6nn6 heybya6 ed emchwel6s
20. 6aspasyan6s hyt en r6ueyn. ac e trygws Gweyryd en
21. enys prydeyn. Ac ena gwedy henha6 Gweyryd car6 se-/
22. ned r6ueyn a | gwnaeth. a llywya6 y ky6oeth en hed6ch
23. tangnhe6ed6s. kadarnha6 a | gwnaeth er hen ky6reythy-/
24. e6 yr kynt a | gossot ereyll o newyd. rody da en hael a
25. gwnaey y pa6b or ae keyssyey. Ac 6rth henny y clot a \165\ | edmyg
26. a kerd6s en k6byl tros e6ropa. tryded ran e byt oed honno.
27. y kar6 a | gwnaey gwyr r6ueyn. ae o6yn he6yt oed arna-/
28. d6nt megys e | dywedyt amdana6 ef mwy noc am 6ren-/
29. hyned e | byt wedy henny. Nyt oed nep dewrach en em-/
30. lad noc | ef. nyt oed nep ara6ach en hed6ch. nyt oed nep dygry-/
31. 6ach. nyt oed nep haelach en rody da. Ac gwedy trewlya6
32. ohona6 y holl amsser e | b6 6ar6 ac e clad6t eg kaer gloe6//

t. 61
1. em me6n temyl a gwnathoed ef en anryded Gloe6 amera6dyr.
2. Ac ena gwedy ente6 e | doeth Me6ryc y 6ap en 6renyn. Gwr
3. oed h6nn6 anry6ed y pr6dder ae doethynep. Ac em pen
4. espeyt a | meyryc en 6renyn e | doeth Rodry brenyn scythya
5. a doeth a | llw ma6r kantha6 or ffychteyt hyt eg gogled er
6. er \166\ enys e lle a | elwyt er alban. a | dechre6 anreythya6 e | wlat
7. ac en e lle kyn6lla6 llw ma6r a | gwnaeth me6ryc a | dy6ot
8. en | y erbyn ac emlad ac ef ae lad. a | chaffael e | wud6golyaeth.
9. Ac ena dyrcha6ael maen ma6r a | gwnaeth me6ryc en arwyd
10. kaffael b6dugolyaeth en e gwlat a elwyr Gwys me6ryc yr
11. henny hyt hedyw. ac en e | maen h6nn6 ed escry6enn6s tytyl
12. oe koffa6 en | tragywyda6l. Ac ena gwedy llad rodry e | rodes
13. me6ryc y \167\ pobyl orchy6ygedyc honno ran or gogled y pre-/
14. sswylya6 endy. e wlat a | elwyr katneysy. Ac ena gwedy nat
15. oed gwraged 6d6nt sef ed archassant yr brytanyeyt e6 mer-/
16. chet ac e6 nythed ac e6 karesse6 en wraged 6d6nt. e b6
17. antheyl6ng henny kan e brytanyeyt ac y nakaassant. Ac
18. ena ed aethant wynte6 hyt en ywerdon ac e kymerassant
19. odyna gwraged or rey e | ganet plant 6d6nt ac ed amyla-/
20. assant e6 kenedyl yr henny hyt hedyw. A hyt henny dyga6n
21. ew or rey henny kany b6 ar6aeth kenhyf traeth6 oc e6
22. hystorya wy. ne6 ente6 er escotyeyt er rey a kymyrth
23. e6 dechre6 onad6nt wy ac or gwydyl. Ac ena gwedy
24. ll6nyeth6 o 6eyryc er enys en holl hed6ch a | thangnhe6ed
25. dechre6 a | gwnaeth kar6 pobyl r6ueyn a thal6 e6 teyrn-/
26. get 6d6nt en llawen. ac o aghreyfft y | tat y[..]nder. a
27. tanghe6ed a | ky6reythye6 a | phob peth en adwuyn a
28. gwnaeth trwy holl teyrnas enys prydeyn.
29. Ac ena gwedy eylenwy ohona6 redec y wuched. coel

30. y 6ap a wu 6renyn. E g6r h6nn6 yr en 6ap yda6
31. a 6agessyt en r6ueyn a dyscedyc oed en e6 moes ac e6
32. de6a6t e6 kar6 en 6a6r a | gwnaey. a | thal6 teyrnget//

t. 62
1. a | gwnaey 6d6nt oe 6od ac ny mynney gwrthwyneb6 6d6nt
2. Sef acha6s oed pob gwlat a | phob brenhynyaeth en gwed6 6d6nt
3. Ny b6 or brenhyned g6r wuy a anrydedey e bonhedygyon ar
4. dyledogyon kanys e6 kynhal ar er hed6ch ar rodyon amyl
5. a | gwnaey en wastat 6d6nt.
6. Un map a anet yda6. ac esef oed enw h6nn6 lles 6ap <coel> \168\ me6-/
7. ryc. ac gwedy mar6 coel ed 6rd6t lles y 6ap en 6renyn
8. a holl gweythredoed da y tat a erlyn6s ente6 hyt pan tebygey
9. pa6b panyw coel oed. Ac ena medylya6 a gwnaeth mynn6
10. bot en well y dywed noe dechre6. an6on a | gwnaeth y ken-/
11. nade6 ac escry6enne6 kanth6nt hyt en r6ueyn ar ele6the-/
12. ry6s pap. y adolwyn ac y erchy an6on cret a chrystonogaeth
13. yda6. kanys e | gwyrthye6 a gwnaey cryst yr y dyscybylyon
14. a | oedynt en gole6ha6 y 6ryt ae 6ed6l. Ac o acha6s henny
15. ed oed ente6 en dody y holl dyhewyt ae enny ar wyr ffyd
16. a | chret. Ac ena pan ka6as e | gwy6ydedy \169\ pap h6nn6 go6u-/
17. net e | brenyn de6 credyfwr doethyon a an6ones attaw
18. Sef oed er | rey henny dwywan a | ffagan. y pregeth6 ac y
19. 6ynegy yda6 dy6odedygaeth cryst eg cna6t ae dyodeyfy-/
20. eynt yr prynn6 e crystonogyon o law cythre6l. ac oe olchy
21. ente6 or glan 6edyd ac oe emchwel6 ar cryst. Ac ena gwedy
22. dy6ot e | gwyr henny a | phregeth6 yda6 cred6 a | or6c a | bedyd
23. a kymryth. Ac en | e | lle ny b6 6n gohyr pa6b or ky6oeth o
24. dysc ac aghreyfft e6 breny \170\ cred6 a gwnaethant a | chymryt
25. bedy \171\ oll. ac e6 tal6 a | gwnaeth e | seynt henny wynt ar te-/
26. yrnas gwlat nef. Ac ena gwedy dyle6 or gwyrda dyscedyc
27. henny aghcret or | enys hon oll hayach e | temle6 oed gynt en
28. anryded yr dwywe6 a | kyssegrassant wynte6 yr 6n dyw
29. teyr person ac oe seynt y | gyt ac ef. a | gossot end6nt amry-/
30. a6al c6uennoed o 6rdolyon y gwassanaeth6 dyw. Ac en er
31. amser h6nn6 ed oed wyth temyl ar r6geynt en enys pry-/
32. deyn ac y | gyt a | henny teyr temyl oed wuch nor rey henny//

t. 63
1. ac e | dygwydey er wyth ar r6geynt 6rth 6edyant ac arglwy-/
2. dyaeth e teyr henny. Er rey henny en k6byl o arch a | gorchy \172\
3. e pap a | d6gant o 6edyant e | ge6!dwywe6. ac em pob 6n or
4. wyth temyl ar r6geynt e gosodassant escop kyssegredyc. ac
5. em pob 6n or teyr temyl penhaf e dodassant archescop. Ac
6. esef lle ed oed teyr eysted6a er archescyp en e try | dynas
7. bonhedyccaf en enys prydeyn. nyt amgen a ll6ndeyn. ac eg
8. kaer e6ra6c. ac eg kaer llyon ar wysc eg gwlat 6organt.
9. Ac ena er rann6t er wyth escoba6t ar | r6geynt en teyr ran
10. er r6ng e | teyr archescoba6t. Ac ena e dygwyd6s en ran
11. archescop kaer e6ra6c dey6yr a brenych ar gogled oll me-/
12. gys y gwahana h6myr y | 6rth loegyr. Ac y archescop ll6n-/
13. deyn e | dygwyd6s lloegyr oll a chernyw a dy6neynt me-/
14. gys y gwahana hafren y 6rth kymry. A | chymry oll a dy-/
15. gwyd6s en ran archescop kaer llyon ar wysc. Ac ena or
16. dywed gwedy ll6nyeth6 pob peth onad6nt en ya6n em-/
17. chwel6t a | gwnaethan er athraon glan henny trach e6 ke-/

18. 6yn hyt en r6ueyn a phob peth or a gwnathoedynt a | 6y-/
19. nagassant yr pap ac a kadarnha6s ente6 o a6d6rda6t
20. pedyr ebostyl. Ac ena gwedy kaffael or gwyrda gwyn6y-/
21. dedyc henny kedernyt ac a6d6rda6t. e | pap y pob peth or
22. a | gwnathoedynt emchwel6t a | gwnaethant trach e6
23. ke6yn hyt en enys prydeyn a llawer o kytemdeythyon
24. y | gyt ac wynt. Gweythredoed er rey hemy ac e6 henwe6
25. a | keffyr en e lly6yr a gwnaeth Gyldas o wud6golyaeth
26. emreys gwledyc. Ar hynn a gwnaeth ef o traetha6t mor
27. egl6r a h6nn6 nyt reyt y mynhe6 y atnewyd6 ef o | ethry-/
28. lyth a 6o dyelwach nae escry6enn6 er eylweyth.
29. Ac ena gwedy gwelet o les 6ap coel e | gogoned6s
30. 6renyn h6nn6 dywyll gwyr ffyd en blode6aw ac
31. en kynyd6 en | y teyrnas emlenwy a | or6c o dyr6a6r le-/
32. wenyd. ar tyr ar dayar ar ky6oeth a | oed kynt em medyant//

t. 64
1. e | ge6!dwywe6 gynt a emchwel6s ente6 en ar6er oed gwell
2. ac a | rodes em medyant eglwysse6 er arglwyd cryst ac ae
3. kanhyad6s en tyr da6n tragywyda6l y dyw ar sseynt. A | cha-/
4. nys mwy e anryded a | dyleynt achwaneg6 a | gwnaeth ente6
5. 6d6nt wy tyr a | dayar a | 6ey amlach ac e6 dylyss6 y dyw
6. ar sseynt ar eglwysse6 kan holl redyt y wrth pob arglwy-/
7. dyaeth dayara6l. Ac ena er r6ng e | pethe6 hyn a | phethe6
8. ereyll oe weythredoed da ef eg kaer gloe6 e ter6yn6s
9. ef y hoedyl or byt h6n ac en er eglwys penhaf en e | dynas
10. e | cladwyt en e chwechet wlwydyn a de6 6geynt a | chant
11. gwedy geny map dyw or arglwydes wen 6eyr wyry.
12. Ac ena nyt oed plant yda6 a | deley kaffael e | 6renhynyaeth
13. en | y ol ente6 ac e | ky6odes ry6el a | ther6ys \173\ ac ann6h6ndep
14. er r6ng gwyr er enys eh6neyn ac e | gwanha6s arglwydya-/
15. eth a medyant gwyr r6ueyn arney.
16. Ac ena pan kygle6 gwyr r6ueyn henny ed an6onassant
17. se6er6s amhera6dyr a | dwy leng o wyr kantha6 y
18. orescyn er enys 6rth r6ueyn trache6yn. Ac ena gwedy y
19. dy6ot hyt er enys hon emlad a | gwnaeth ar brytanyeyt ar
20. ran onad6nt a darestyng6s yda6. ar ran arall ny gwe-/
21. d6s a gwnaeth brwydre6 mynych calet ac wynt ac a
22. ffoes racda6 trwy dey6yr a brenych hyt er alban. ar
23. rey henny hagen oc e6 holl la6ur a s6lyen en tewyssa-/
24. 6c arnad6nt a oedynt en ry6el6 ar er amhera6dyr en
25. 6a6r ac en wychyr trybelyt. Ac esef a gwneynt kyn-/
26. n6lla6 attad6nt er hyn mwyhaf a keffynt o wyr er
27. enyssed en e6 kylch en porth 6d6nt ac en 6ynych ed em-/
28. chwelynt kan 6ud6golyaeth. Ac ena gwedy gwelet
29. or amhera6dyr henny e | b6 tr6m kantha6 ac ed erchys
30. gwne6th6r cla6d a 6ey an6ydra6l y 6eyn y 6eynt \174\ ae
31. dy6net er r6ng dey6yr ac escotlont or mor pwy gylyd
32. megys na chaffey e6 gelynyon dy6ot attad6nt wynte6//

t. 65
1. a | 6ey nes no henny tros e cla6d h6nn6. Ac ena o kyffredyn
2. tre6l e gwnaethpwyt e | cla6d h6nn6 or mor pwy gylyd ac
3. hyt em pen llawer o amseroed gwedy henny e | parha6s h6nn6
4. en ll6dyas r6thyr e6 gelynyon. A | h6nn6 a eylw e | beyrd gweyth
5. esca6l 6ynyd. Ac ena gwedy na alley s6lyen kynnal ry6el en

6. erbyn er amhera6dyr a | 6ey hwy no henny sef a | gwnaeth
7. mynet hyt en scythya y keyssya \175\ porth y gan e ffychteyt y
8. orescyn y ky6oeth trae ke6yn. Ac ena gwedy kyn6lla6 o/
9. hona6 ena holl ye6enctyt e | wlat honno y | gyt ac ef e | doeth
10. a dyr6a6r lynghes kantha6 hyt en enys prydeyn a dyscynn6
11. ac eyste 6rth kaer e6ra6c ae gwarchae ac emlad ar dynas.
12. Ac ena gwedy klybot henny ar hyt e | gwladoed er ran wuyhaf
13. or brytanyeyt a | emedewys ar amhera6dyr ac aethant ar s6-/
14. lyen. Ac eyssyoes yr henny ny pheydy6s se6er6s ae darpar
15. namyn kyn6lla6 gwyr r6ueyn ar hyn a trygassey y | gyt ac
16. ef or brytanyeyt. a | mynet en e | lle parth a chaer e6ra6c ac
17. emlad a s6lyen a | or6c. Ac ena eyssyoes pan oed calettaf e
18. 6rwydyr e llas se6er6s ac e brathwyt swlyen en aghe6-/
19. a6l. Ac ena e | clad6t se6er6s eg kaer e6ra6c. er hon ed oed
20. gwyr r6ueyn en | y chynnhal. De6 6ap hagen a ada6ssey
21. se6er6s amhera6dyr. Bassyan. a Getta. A | Getta hagen or
22. r6uey \176\ ed hanoed y 6an ae tat. a bassyan a hanoed y 6am or
23. enys hon. Ac ena gwedy mar6 e6 tat e kymyrth gwyr r6-/
24. ueyn Getta ac y gwnaethant en 6renyn. kanys or r6ueyn
25. ed hanoed y | tat ae 6am. Ac ena e | kymyrth e brytanyeyt
26. Bassyan. ac y dyrcha6assant wynte6 h6nn6 en 6renyn 6rth
27. han6 y 6am or enys hon ae 6ot en kar 6d6nt. Ac ena gwed6
28. henny emlad a gwnaeth e brodyr ac ena e llas Getta ac e
29. ka6as Bassyan e | 6renhynyaeth o nerth e | brytanyeyt.
30. Ac en er amser h6nn6 ed oed en enys prydeyn gwr ye6anc
31. a | elwyt karansy6s. ac nyt oed 6onhedyc namyn o
32. kenedyl yssel ed hanoed. A | h6nn6 gwedy kaffael clot ohana6//

t. 66
1. en llawer o | wrwydre6 ac emlade6. e | kychwynn6s racda6 ac ed aeth
2. hyt en r6ueyn ac e | keyssyws kanhyat y | gan wyr r6ueyn y
3. gwarchad6 ar6ortyr enys prydeyn ae phorthloede6 rac estra6n
4. kenedloed ar longhe6 ar e | mor. ac ada6 a | gwnaeth 6d6nt o | da
5. yr kanhyad6 yda6 henny kymeynt a | chet rodynt brenhyny-/
6. aeth enys prydeyn. Ac gwedy twylla6 o!hona6 sened r6ueyn oe
7. amadrodyon twyllodr6s kaffael a | gwnaeth er hyn ed oed en | y
8. keyssya6. emchwel6t a | gwnaeth trache6yn hyt en enys prydeyn
9. ac escry6enne6 gwedy e6 hynsseylya6 or amherodryon wynt.
10. Ac ena gwedy y dy6ot trache6yn e kyn6ll6s atta6 llawer
11. o ye6nctyt \177\ a chedernyt e | wlat a chyn6lla6 llonghe6 llawer
12. a | gwnaeth a | mynet ar e | mor a | damkylchyn6 holl traethe6
13. enys prydeyn a | gwne6th6r kynh6ryf ma6r ar e pobloed a
14. or6c. Ac odyna ed aey hyt er enyssed ereyll en | y kylch ac ed an-/
15. reythyey e | gwladoed ac e | torrey e6 kestyll ac e | dygey e6 holl
16. anreythye6 ac e6r ac aryant. Ac ena emkyn6lla6 a | gwnaeth
17. atta6 o lw ar espeyt 6ecchan kymeynt ac nat oed ha6d y 6n
18. tewyssa6c nac y 6n brenyn emlad ac ef na | gwrthwyneb6
19. yda6. Ac ena o acha6s henny chwyda6 a | gwnaeth y 6ryt ae
20. 6ed6l enda6 ente6 o syberwyt ac an6on kennade6 ar e | bryta-/
21. nyeyt ac erchy 6d6nt y kymryt ef en 6renyn arnad6nt. ac
22. ente6 gwedy e | lladey wyr r6ueyn a dyfferey er holl enys rac
23. gormes estra6n kenedloed. ac ae rydhaey wynte6 o keythy-/
24. wet gwyr r6ueyn. Ac ena gwedy kaffael ohona6 d6undep
25. e brytanyeyt ar henny. emlad a | gwnaeth a bassyan ae lad
26. a chymryt eh6n coron e teyrnas. a | gorescyn er enys oll.
27. Ac ena gwedy clybot en r6ueyn henny ed an6ones gwyr

28. r6ueyn allect6s a | theyr lleng o | wyr kantha6 y | lad e
29. cre6la6n h6nn6. ac y kymhell teyrnas enys prydeyn 6rth
30. arglwydyaet \178\ a medyant gwyr r6ueyn. Ac ena gwedy
31. e6 dy6ot yr tyr ny b6 ohyr emlad a | gwnaethant a
32. caransy6s ae lad. a | chymryt llywodraeth er enys en | y law//

t. 67
1. eh6n. Ac odyna gwedy henny dyr6a6r pla a thymhestyl a | gwna-/
2. eth ar e brytanyeyt ar emada6ssey a | gwyr r6ueyn ac a atho-/
3. edynt ar caransy6s. Ac ena tr6m w kan e brytanyeyt henny
4. kymryt a gwnaethant wynte6 asclepyodot6s tewyssa6c
5. kernyw ac gwne6th6r h6nn6 en 6renyn arnad6nt. ac o
6. kyt!kyghor a chyt!d6undep mynet en erbyn allect6s ac
7. gwyr r6ueyn ac emlad ac wynt. Ac en er amser h6nn6
8. ed oed allect6s en ll6ndeyn en gwne6th6 \179\ gwyl6ae6 an-/
9. ryded6s oe dwywe6 ef. Ac en e | lle pan kycle6 ef bot ascle-/
10. pyodot6s ar brytanyeyt y | gyt ac ef en dy6ot emada6
11. a | gwnaeth ente6 ae aberth a | dy6ot en e6 herbynt \180\ wy
12. ac emlad ac wynt. Ac ena eyssyoes e | gorwu asclepyodot6s
13. ar brytanyeyt y | gyt ac ef ac e | gwascarassant tor6oed gwyr
14. r6ueyn ac y kymhellassant ar ffo wynt ac e | lladassa{n}t
15. allect6s e6 brenyn. Ac ena gwedy gor6o \181\ or bryta-/
16. nyeyt sef ly6y6s Gall6s ketemdeyth allect6s kyn6l-/
17. la6 a | gal6 er hyn a dyaghassey oc e6 gwyr atta6 a | mynet
18. hyt en ll6ndeyn ac ena kayw pyrth e | dynas arnad6nt a
19. cheyssya6 kynhal e | dynas. ar kaer rac e | brytanyeyt. a | theby-/
20. g6 gall6 e6elly gochel e6 haghe6 ter6ynedyc. Ac ena gwe-/
21. dy gwelet o asclepyodot6s gwne6th6r onad6nt henny. en
22. e | lle dy6ot a | gwnaeth ente6 ac eyste eg kylch e kaer ae
23. gwarchadw. ac an6on kennade6 y | pob gwlat en enys
24. prydeyn a | dywedwyt y 6ot ef en gwarchae gall6s a
25. gwyr r6ueyn y | gyt ac ef en ll6ndeyn ac erchy y | pa6b
26. bryssya6 atta6 en nerth ac en porth yda6. A dywedwyt
27. bot en ha6d 6d6nt dy6a gwyr r6ueyn os o kyt!d6undep
28. ed emledynt ac wynt y | gyt ac ef. Ac ena en e | lle 6rth y
29. arch ef e | doethant gwyr dy6et. a gwyr gwyned. a
30. gwyr dey6yr a brenych. a gwyr er alban. ac en llwyr
31. e | doethant a | hanoed o kenedyl e brytanyeyt. Ac ena gwedy
32. dy6ot pa6b hyt rac bron e tewyssa6c erchy a | or6c//

t. 68
1. gwne6th6r llawer o peyryanhe6 ac emlad ar kaer. a | che-/
2. yssya6 dystryw e m6roed en wychyr. Ac ena 6rth y arch
3. ed aeth pob gwr glew kadarn ac en wychyr emlad ar kaer.
4. Ac en e | lle torry m6roed e kaer a | mynet yr kaer a | gwne6-/
5. th6r aer6a 6a6r o wyr r6ueyn. Ac ena gwelet o wyr
6. r6ueyn e brytanyeyt en ew llad hep tr6gared annoc
7. a | gwnaethant y Gall6s mynet ac emrody en tr6gared as-/
8. clepydot6s ac erchy yda6 e6 hell6ng en 6yw y | emdeyth.
9. Ne6 re daroed hagen e6 llad oll namyn 6n lleng a | oed
10. ettwa en emkynhal. Ac ena oc e6 kyt!kyghor ed emro-/
11. dassant en tr6gared asclepyodot6s. Ac ena 6al ed | od \182\ ente6
12. en mynn6 gwne6th6r tr6gared ac wy er r6thrassant
13. gwyr gwyned 6d6nt ac ar e | nant bychan a | elwyr
14. eg kymraec nant Gall6n. ac en saesnec e | gelwyr
15. Gallo!broc e lladassant kymeynt 6n en 6 \183\ dyd.

16. Ac ena gwedy gor6ot ar wyr r6ueyn e kymyrth
17. asclepyodot6s coron e teyrnas ac y gwysc6s
18. am y pen o annoc a chanhyat gwyr enys prydeyn. A | lly6-/
19. 6ya6 \184\ er enys a | gwnaet \185\ trwy ya6nder a | gwyryoned
20. a hed6ch dec mlyned. Ac ena gwedy henny e | ky6o-/
21. des en erbyn asclepyodot6s coel yarll kaer glo<e>w
22. ac emlad ac ef ae lad. a chymryt eh6n coron e | teyr-/
23. nas ar 6renhynyaeth y | gyt a | hy. Ac ena gwed \186\ clybot
24. henny o sened r6ueyn re lad asclepyodot6s e | gwr
25. a kynhyrwus sened r6ueyn llawen wu kanth6nt
26. henny. Ac ena dy6ot kof a | gwnaeth 6d6nt e kollet a
27. kollessynt an6on a | gwnaethant constans amhera6-/
28. dyr e | gwr a orescynn6s er espaen yr r6ueyn. gwr
29. oed h6nn6 doeth. glew. ac a karey kyffredynolder r6ue-/
30. yn em blaen pob peth. Ac ena pan kygle coel bre-/
31. nyn e brytanyeyt y 6ot en dy6ot o6ynha6 emlad
32. ac ef a | gwnaeth kanys ef a clywssey y 6rtha6 nat//

t. 69
1. oed 6n brenyn a alley gwrthwyneb6 yda6 an6on kenna-/
2. de6 a | gwnaeth en | y erbyn ac erchy tangnhe6ed yda6
3. kan er am6ot h6n hagen bot en eyda6 ef enys prydeyn
4. hep keyssya6 dym y kantha6 ohoney namyn e | teyrn-/
5. get m6ryedyc. Ac ena gwedy dywedwyt e kennad6ry
6. honno 6urth constans da wu kantha6 ae chanhyad6
7. a | gwnaeth. ae chadarnha6 a chymryt gwystlon ar henny.
8. Ac ena gwedy henny em pen e | mys cle6ych6 a | gwnaeth
9. coel o | heynt tr6m. a chyn pen er wythnos e | bw
10. 6ar6. coel or heynt h6nn6.
11. Ac ena gwedy mar6 coel e | kymyrth constans co-/
12. ron e | teyrnas ac e | kymyrth helen 6n 6erch oed
13. y coel en wreyc yda6. Pryt a theg6ch e 6orwyn honno
14. a orchy6ygey holl 6orynnyon enys prydeyn rac y the-/
15. ccet. kywreyn oed em pob kel6ydyt kanys nyt 6n
16. map nac 6n 6erch oy that namy \187\ hy eh6nan ac 6rth
17. henny e | dyscyssey ydy er holl kel6ydode6 eny 6ey ha6s
18. ydy llywya6 e ky6oeth gwedy ef. Ac ena gwedy
19. kymryt o constans e | 6orwyn honno en wreyc yda6
20. e | ganet map yda6 ohoney ac dodet ar h6nn6 c6stennyn.
21. Ac ena em pen 6n wlwydyn ar dec e b6 6ar6 constans
22. eg kaer e6ra6c ac eno e clad6t ac er rodet e 6ren-/
23. hynyaeth en lla6 c6stenny \188\ y 6ap. Ac gwedy y | 6ot
24. en 6renyn en e | lle kymryt haelder a | chlot. ac em-/
25. dangos megys llew yr rey dr6c. kad6 ya6nder a
26. gwyryoned er rwng e pobloed. dy6a e lladron
27. a sathr6 cre6londer er rey enwyr. lla6urya6 y
28. gwne6th6r hed6ch en | y teyrnas.
29. Ac en er amser h6nn6 ed oed gwr cre6la6n
30. enwyr en ammera6dyr en r6ueyn. Sef oed
31. y enw maxen. Ar maxen h6nn6 a | gwnaey dwyn
32. tref e6 tat y ar pob rey or bonhedygyon ar dyledogyon//

t. 70
1. ac e6 hest6ng ac e6 dy6etha. Ac o acha6s henny sef e | ffo-/
2. ynt e | bonhedygyon ar dyledogyon o r6ueyn ac e | doynt
3. ar c6stennyn hyt en enys prydeyn. ac ente6 en arryded6s \189\

4. ae herbynnyey wynte6 ac ae gossymdeythyey. Ac ena or
5. dywed gwedy dy6ot llawer atta6 onad6nt en e wed
6. honno sef a | gwnaeth e | gwyr henny y dwyn ar kyffro
7. 6rth 6axen rac a clywey y gwne6th6r o | kam o!hona6
8. ar dyledogyon r6ueyn. Ac en 6ynych e | dywedyt 6rtha6
9. ar e wed hon. C6stennyn medynt wy pa | hyt e | dyode6y
10. ty en tr6eny ny 6al hyn. Debre y | gyt a | ny hyt en r6ue-/
11. yn a | thal yn en tyr. ac dayar. a | thref en tat. ac en tey. ac
12. en trefne6. ac en gwraged. ac en meybyon ac en ky6oeth
13. a collassam. A | gorescyn r6ueyn yty d6h6nan. Ac o acha6s
14. er amadrodyon henny e kychwynn6s c6stennyn y | gyt
15. ac wynt ac e | gorescynn6s r6ueyn. ac gwedy henny e
16. ka6as arglwydyaeth er holl 6yt en k6byl. Ac y | gyt ac
17. ef e | d6gassey ef try ewythred y helen y | 6am ef. Sef oed
18. er rey henny. llywelyn. a | thryhayarn. a Me6ryc. ar
19. rey henny a | 6rd6s en 6rdas sened r6ueyn ae medyant.
20. Ac en er amser h6nn6 e ky6odes e6daf tewyssa6c
21. gwent ac (w) e6yas en erbyn e | gwyr re ada6ssey
22. c6stennyn llywodraeth enys prydeyn en e6 llaw ac em-/
23. lad ac wynt ac e6 llad a chymryt eh6n e 6renhyaeth \190\ .
24. Ac ena gwedy clybot o c6stennyn henny sef a | gwnaeth
25. an6on tryhayarn ewythyr helen a theyr lleng o wyr
26. kantha6 y orescyn er enys 6rth amherodraeth r6ueyn
27. trache6yn. Ac ena e | doeth tryhayarn ae lw kantha6
28. hyt eg kaer perys: ac erbyn pen de6 dyd y ka6as. Ac
29. y | gyt ac e kygle6 e6daf henny e kyn6ll6s ente6 holl
30. 6archogyon ar6a6c er enys hon ac e | doeth en | y erbyn
31. hyt em maes 6ryen nyt pell y wrth kaer wynt. ac
32. en \191\ brwydyr a | wu er rygth6nt ac e gorwu e6daf//

t. 71
1. ac e | ffoes trahayarn ac ed aeth en | y longhe6. ac ed aeth odyna
2. ar e | mor hyt e | gogled. ac ena e | doeth yr tyr ac anreythya6
3. e | tre6y ar dynassoed ar kestyll ar wlat a | gwnaethant.
4. Ac ena pan 6ynegyt henny y e6daf kyweyrya6 eylwe-/
5. yth y | lw a | gwnaeth ente6 a mynet parth ac eno a
6. gwnaeth. ac en e wlat a | elwyr westylont ed emlad6s
7. ac ef ac e kayas trahayarn e | wud6golyaeth. ac ed em-/
8. lyn6s e6daf hep orffowys ac ef eny d6c y arna6 e | dy-/
9. nassoed. ar keyryd. ar kestyll. a choron e | teyrnas. Ac ena
10. sef ed aeth e6daf hyt en llychlyn y keyssya6 nerth y
11. gan G6bert brenyn llychlyn. A | phan aeth eno ed ede-/
12. wys kan kytemdeythyon yda6 keyssya6 llad trahayarn.
13. Ac ena e | gwnaeth yarll e kastell kadarn y arch ef en
14. wuy no nep kanys mwyhaf oe kytemdeythyon ae
15. karey oed h6nn6. Ac esef mal y | gwnaeth. dywyrna6t
16. ed oed trahayarn en kerdet o | l6ndeyn. sef ed aeth ente6
17. a | llech6 a | chant marcha6c y | gyt ac ef eme6n glyn
18. koeda6c e | fford e | kerdey trahayarn ac ena ky6ody en
19. dyreb6d ae lad em plyth y kyt!6archogyon a | gwnaeth.
20. Ac ena pan kygle6 e6daf henny emchwel6t a | gwnaeth
21. trae ke6y \192\ hyt en enys prydeyn. a | gwascar6 gwyr r6-/
22. ueyn a | chymryt eh6n coron e | teyrnas. Ac en e | lle kyn6l-/
23. la6 ss6llt a | gwnaeth o | e6r ac aryant ar 6yrr enhyt
24. nat oed arna6 6n brenyn. ac odyna e kynhelys ef teyr-/
25. nas enys prydeyn en dedwyt hyt er amsser e | doeth

26. Gratyan a 6aspasyan yr enys hon.
27. Ac ena gwedy hen6 e6daf mynn6 ll6nyeth y ky6o-/
28. eth en | y ol a | gwnaeth. a chymryt kyghor y gan
29. hynafgwyr y ky6oeth a | gwnaeth ac y gan y kyghor-/
30. wyr pa ansawd e | gwneley am henny. 6n 6erch oed yda6
31. sef oed enw honno helen ac nyt oed 6n map. a | dylyey
32. kaffael e | 6renhynyaeth gwedy ef. Ac ena e | b6 rey or//

t. 72
1. gwyr a kyghorey rody y 6erch y 6n dyledogyon r6ueyn ae
2. ky6oeth kenthy eny 6e o kadarn hed6ch e | gellynt kynnal e
3. 6renhynyaeth gwedy ef. Ereyll a kyghorey rody coron e | teyr-/
4. nas y kynan meyryada6c y ney. a | rody y 6erch y wr arall ac
5. e6r ac aryant kenthy dyga6n. Ac ena e doeth karada6c yarll
6. kernyw a | dywedwyt 6rtha6 ac erchy yda6 an6on hyt en r6-/
7. ueyn ar 6axen amhera6dyr ar rody y 6erch yda6 ar teyrnas
8. kenthy. ac e6elly e | galley kaffael tragywyda6l hed6ch. kanys
9. llywelyn ewythyr helen oed tat e | maxen h6nn6. ae 6am
10. a hanoed or r6ueyn. a bonhedyc oed oe 6am ac oe tat kanys
11. o lyn e brenhyned ed hanoedynt. Ac ena 6rth henny llytya6
12. a gwnaeth kynan meyryada6c kanys y 6ryt ef oed ar e 6ren-/
13. hynyaeth en wastat. Ac ena sef a gwnaeth karada6c an6on
14. me6ryc y 6ap hyt en r6ueyn y 6ynegy hyn y 6axen 6ap
15. llywelyn. Ac esef ky6ryw gwr oed Me6ryc. gwas ma6r
16. tec teledyw. clot6a6r. a glew. a | pha peth bynnac a | dywet-/
17. tey ar y ta6a6t le6eryd en e | lle e | bey reyt yda6 ae hebryghey
18. oe corff ae ar6e6. ac ae kadarnhaey. Ac ena gwedy dy6ot
19. me6ryc hyt en r6ueyn ar 6axen y kymryt a | gwnaeth
20. maxen en anryded6s. Ac en er amser h6nn6 ry6el ma6r
21. oed ar 6axen kan e de6 amhera6dyr ereyll gratyan6s a
22. 6aspassyan6s am tryded ran e | 6renhynyaeth ed oedynt
23. en | y dwyn y arna6. Ac ena pan weles me6ryc henny e | dy-/
24. wa6t ente6 6rth 6axen. 6al hyn. Max!en ep ef pa acha-/
25. 6s e | byd arnat ty o6yn gratyan kanys oes fford yt e | gel-/
26. ly ty gorescyn arna6 ef er amherodraeth pan 6ynnych
27. ae dyky6oethy ente6. Debre y | gyt a | my ep ef hyt en enys
28. prydeyn. a | chymer coron e | 6renhynyaeth eno. E6daf brenyn
29. enys prydeyn hen ew weythyon a | chlawus. ac nyt eyd6na
30. dym namyn kaffael er ryw gwr ye6anc bonhedyc yr
31. rody y 6n 6erch yda6 a | theyrnas enys prydeyn kenthy
32. kanyt oes 6n map yda6. a wled6cho gwedy ef. Ac 6rth//

t. 73
1. brath6 edelfflet ae kymhell ar ffo. a llad or saesso<n> chwe gwyr a chwe
2. chant a dec myl. Ac em parth e | kymry ena e | llas   Bledrys tewyssa6c
3. kernyw e | gwr oed pennhaf or kymry en er emlad h6nn6. Ac odyna
4. ed emkynn6llassant er holl kymry hyt eg kaer lleon y | gyt. Ac ena o
5. kyffredyn kyghor tewyssogyon kymry oll e | gwnaethant kat6an
6. 6ap yago en 6renyn arnad6nt ac odyna ac ef en e6 blaen erlyt
7. a gwnaethant edelfflet trwy h6myr. Ac ena pan kygle6 edelfflet
8. henny kyn6lla6 a | gwnaeth ente6 holl 6renhyned e | saesson y | gyt ac ef
9. a dy6ot en erbyn kat6an. Ac ena gwedy bydyna6 o | pob parth
10. ed aeth kytemdeythyon pob 6n onad6nt ac e6 kymody ac gwne6-/
11. th6r tangnhe6ed er rygth6nt. Ac esef a | gwnaethant gad6 y edelfflet
12. or parth tra6 y h6myr ac y kat6an enys prydeyn en k6byl or
13. or \193\ parth h6n y h6myr. a | chadarnha6 henny a | gwystlon o pob parth

14. a | thygh6 e | kyghreyr. Ac odyna allan kystal wu er rygth6nt ac
15. ed oed pob peth en kyffredyn 6d6nt. Ac ena e | damweynn6s g6rth-/
16. lad o edelfflet y gwreyc y 6rtha6 ae dyhol oe ky6oeth a | mynn6 arall
17. ac esef ed aeth hythe6 en 6eychya6c hyt en llys kat6an y keyssya6
18. porth kat6an oy chymody ae gwr ac ny all[..] y kaffael ydy. namyn
19. y thryga6 en llys kat6an eny eghys ar [..]p [..] en er [.]n nos e | g[.]/
20. net map y kat6an ac e | bedydywt y | gyt ac e | dodet kadwalla6n a[.]
21. 6ap kat6an. ac edwyn ar 6ap edelfflet. ac e6 meythryn y | gyt 6d6nt.
22. Ac gwedy e6 bot en gweyssyon ed anonet hyt en llyda6 ar selyf
23. brenyn llyda6 y dysc6 marchogaeth a | moes 6d6nt. Ac ena em
24. pen espeyt o amser mar6 wu e6 tade6 ell de6 en enys prydeyn
25. ac e | doethant pob 6n onad6nt en lle y | tat en 6renyn. Ac ena dechre6
26. a gwnaethant wynte6 erlyt e kytemdeythas a | wuassey er rwng
27. e6 tade6 kyn noc wy. Ac ena em pen espeyt gwedy henny an6on
28. kennade6 a | gwnaeth edwyn ar katwalla6n ac erchy kanhyat
29. yda6 y gwne6th6r coron yda6 e | parth atta6 y h6myr ac y | daly
30. llys ac y anryded6 gwyl6ae6 ac y gossot ky6reythye6 megys
31. y gwneley ente6 en | y ky6oeth. Ac ena e | dywa6t katwalla6n
32. na deleyt namyn 6n coron o enys prydeyn ac na ganney endy//

t. 74
1. namyn 6n brenyn. Ac ena llydya6 a | gwnaeth edwyn a | dywed6yt
2. ket bey dr6c kantha6 y gwnaey. Ac ena dywa6t katwalla6n o | gwn-/
3. aey coro{n} am y pen en enys prydeyn ed aey ac y lladey y pen adan
4. e coron Ac ena gwedy llawer o emlade6 e | doethant trwy h6myr
5. ac ed emlatassant. ac e | kolles katwalla6n llawer o 6ylyoed oe | w[..]
6. ac e | kymhell6t ar ffo. Ac ena e | ffoes hyt en ywerdon. Ac ena gwe[..]
7. gor6ot o edwyn kerdet a | gwnaeth ae | lw trwy holl ky6oeth kat/
8. walla6n ac e6 llad ac e6 lloscy ac e6 hanreythya6. Ac ena hyt tra ed | oe[.]
9. edwyn en llygr6 y ky6oeth e6elly ed oed ente6 en keyssya6
10. dy6ot trae ke6yn ac nys galley kanys dewyn oed y | gyt ac ed-/
11. wyn a 6ynagey yda6 pob or a delhey ac 6rth henny e | lle keyssyey
12. katwalla6n dy6ot yr tyr e | bydey edwyn a | llw en | y erbyn hep
13. y ad6 yr tyr. Ac ena gwedy gwelet o katwalla6n henny ed aeth
14. hyt ar selyf brenyn llyda6. Ac odyna o kyt!kyghor ed an6onass[..]
15. breynt hyt ney y katwalla6n hyt en enys prydeyn y edrych a
16. damweynnyey yda6 kaffael llad e | dewyn. Ac ena gwedy dy6ot
17. ohona6 yr enys hon e | kymyrth gwysc reyd6s amdana6 ac e
18. gwnaeth bagyl o hayarn en 6laenllym hyt pan alley a
19. h6nn6 [...]d e | d[...]n [.] damweynnye6 yda6 y kaffael rac lles-/
20. [.]eyrya6 ar dy6odedygaeth katwalla6n. Ac odyna e | kerd6s
21. breynt racda6 hyt eg kaer e6ra6c kanys ena ed oed edwyn
22. en er amsser h6nn6. Ac 6al e | byd e6elly en kerdet em plyth er ag-/
23. hanogyon enachaf chwaer yda6 en dy6ot or llys a | phaeol en | y
24. lla6 y kyrch6 d6uyr yr 6renhynes. Edwyn a | d6gassey honno
25. o kaer gwyraghon kantha6 pan wuassey en anreythya \194\ e | gw[..]/
26. doed henny. Ac ena 6al ed oed mynet hep y law y hadnabot a
27. gwnaeth ac wyla6 ae gal6 en yssel. Ac ena sef a | gwnaet e | 6e[...]
28. emchwel6t y | hwynep ac adnabot y bra6t a | mynet o6yn arney
29. rac ky6ar6ot damweyn dr6c ac ef. Ac eyssyoes mynet dwyla \195\ my/
30. n6gyl yda6. ac ar 6yrrder dywedyt yda6 ansa6d e llys a dan/
31. gos yda6 e | dewyn ed oed en | y keyssya6 a dothoed ena o dam/
32. weyn y edrych ar rann6 al6ssen yr aghanogyon. Ac ena//